

Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“

Keele-ja kirjanduspädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, see tähendab suutlikkus mõista eakohaseid ilukirjandustekste ja nende osatähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos ning tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku ja iseenda identiteedi alust; keeleteadlikkus ja oskus end vastavalt suhtlussituatsioonile ja keelekasutuseesmärkidele nii suuliselt kui ka kirjalikult väljendada; arusaamine, et lugemine teeb vaimselt rikkamaks.

Põhikooli lõpetaja:

1. väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
2. tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana;
3. on omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse;
4. on keeleteadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
5. kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
6. kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
7. tunneb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvuslikku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist mitmekesisust;
8. on lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma, arenenud isiksusena;
9. tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi;
10. suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
11. väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist;
12. oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid

Ainevaldkonna kuuluvus, tunnijaotus

Ainevaldkonna õppeained on *eesti keel* ja *kirjandus*. Kuulmispuudega laste osakonnas õpitakse eesti keelt kogu põhikooli vältel, kirjandust 7.–11. klassini.

Eesti keele ja kirjanduse nädalatunnid jaotuvad järgnevalt:

I kooliaste

Eesti keel – 36 nädalatundi

II kooliaste

Eesti keel – 26 nädalatundi

Kirjandus – 10 nädalatundi

III kooliaste

Eesti keel – 9 nädalatundi

Kirjandus – 9 nädalatundi

Ainevaldkonna kirjeldus ja korraldus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning tema valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldusi. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis. *Eesti keele õpetusega kuulmispuudega laste osakonnas taotletakse, et põhikooli lõpuks saavutab õpilane sellise suulise kõne oskuse, mis võimaldab tal kõnekeskkonnas iseseisvalt toime tulla ning haridusteed jätkata.*

Põhikooli eesti keele õpetuses eelneb suuline kõne alati kirjalikule kõnele, kuulmispuudega laste puhul kasutatakse suulist ja kirjalikku kõnet paralleelselt, suulised tööjuhendid, korraldused jms dubleeritakse kirjalikega, vajadusel on kasutusel üksikviiped, sõnasedelid ja sõrmendkõne. Implanteeritud ja kuuldeaparaate kasutavatel kuulmisjäägiga lastel arendatakse kuuldetaju ja kõigil õpilastel suultlugemisoskust.

Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Koolis toimub järjepidev ning süstemaatiline kommunikatsioonioskuse kujundamine (kõnelema ning õigesti hääldama õppimine, keeleliste väljendusvahendite kujundamine, õige ja teadliku lugemise ning võimalikult veatu kirjutamisoskuse õppimine), mis võimaldab õpilasel põhihariduse omandamist ja õpingute jätkamist pärast põhihariduse omandamist. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja. Ainevaldkonna õppeained toetavad ka õpilase identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.–5. klassini on eesti keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekeelsus) nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. *Põhikooli I kooliastme eesti keele õppesisu omandatakse kooli kuulmispuudega laste osakonnas 4 õppeaastaga. I kooliastme eesti keele õppekava koosneb lugemise, kõnearenduse ja keeleõpetuse õppekavast. Lugemise, kõnearenduse ja keeleõpetuse, aga ka inimeseõpetuse tunnid on omavahel temaatiliselt seotud. Lugemistunni temaatikat käsitletakse ka kõnearenduse ja keeleõpetuse tundides, erinevus on eesmärkides. Sama temaatika läbib vajadusel ka individuaalseid kuulde- ja hääldusõppe (õpiabi) tunde. Kasutatakse kontsentrilist süsteemi - algklassides käsitletavat kõnearenduse teemasid (sh ka inimeseõpetuses) on suhteliselt sarnased, kuid käsitlemise aste süveneb ja laieneb aasta-aastalt.*

Põhikooli II kooliastme eesti keele õppesisu omandatakse kuulmispuudega laste osakonnas 4 õppeaastaga. Alates 7. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, kuid jäävad tugevasti lõimituks, arendades eri liiki tekstide kaudu üht- ja sedasama – sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust. Kirjandusõpetus taotleb eeskätt õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimete kujunemist ning kõlbelis-emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõtestamise toel, kirjandustundides vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära. Kuulmispuudega õpilaste erivajadusi arvestades arendatakse spetsiaalsete harjutustega nii suulist kui kirjalikku väljendusoskust. Funktsionaalse lugemisoskuse arendamine algab sõnavara

laiendamiseks, mida tehakse igas tunnis kogu koolipäeva vältel mitmekülgsete näitmaterjalide toel, IKT- vahendite kaasabil, selgituste, näitemängude ning vestlustega.

Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on käsitus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Ainevaldkonna õppeainete koostoides omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid, kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

Eesti keelt ja kirjandust õppides omandab õpilane keelelise suhtluse oskused ja vilumused, õpib oma mõtteid ning tundeid väljendama, kuulnud ja loetud analüüsima ning kogutud teavet üldistama. Kirjanduse lugemine ja käsitlemine tundides avardab õpilase kultuuri- ja elukogemusi, rikastab sõnavara, soodustab kirjandushuvi ning lugejavõimete ja isiksuse arengut. Ainevaldkonna õppeained tervikuna toetavad õpilaste keelepädevuse ja kommunikatiivsete oskuste kujunemist ning esteetilist, kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht. Kirjandusõpetuses on peamine rõhk kõlbeliste ja esteetilis-emotsionaalsete väärtuste ning kultuuriväärtuste kujunemisel loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel. Ka keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse. *Emakeele õpetamisel kasutatakse erimetoodikat: lugemispala analüüsitakse nii teksti baasi kui ka mõtte seisukohalt. Lugemistundides on olulisel kohal loo peamõtte sõnastamisel ning allteksti leidmisel. Sel viisil kujundatakse õpilase väärtusi ning hoiakuid. Suuremat tähelepanu pööratakse sõnavara arendamisele. Mõningaid tekstides esinevaid uusi sõnu selgitatakse esialgu vaid kontekstis, viies need aktiivsesse kõneste järgnevates klassides, arvestades õpilase kõnelisi kogemusi, teadmisi ja oskusi.*

Keele- ja kirjandusõpetus arendavad olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist. Ainevaldkonna õppeained toetavad sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. *Kuulmispuudega laste kommunikatiivsete oskuste arendamisel on oluline suuliste ja kirjalike tekstide mõistmise õpetamine. Suhtlemisoskuse arendamine sisaldab teadmiste andmist suhtlemise strateegiast ja taktikast ning praktilisest harjutamisest. Teadmiste allikaks on igapäevased suhtlemissituatsioonid ja ilukirjandustekstid. Eesti keele õppimine algab õigete hääldusharjumuste tekitamise ja kinnistamisega (sh tegevused kõnehinna ja normikohase hääle kujundamisega surdologopeedi juhendamisel) ning sõnavara arendamisega. Õpilane õpib suhtlema lihtsates suhtlusolukordades, kasutades esialgu sõrmendite ning sõnasedelite abi (vajadusel ka üksikviipeid), õpitud sõnavara piires tajuma suulist kõnet kuulmisabivahendite abil ja suultlugemisele toetudes; vastama igapäevaelu puudutavatele küsimustele ja sõnastama oma soovi, palvet jms*

Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöös.

Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Digipädevuse kujunemist toetab õpilase eesmärgipärane õppimisele suunatud uueneva digitehnoloogia kasutamine – digitaalsed õppematerjalid ja -keskkonnad; koostöö erinevates digikeskkondades; oskus kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; info leidmine ja säilitamine digivahendite abil; kriitiline suhtumine infosse; tekstiloomine, jutustamiskavade, ettekannete jm koostamine digivahenditega.

Lõiming

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Ainevaldkonna õppeained toetavad teiste valdkonnapädevuste saavutamist, sest keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste (sh arvamust, referaati, juhendit), kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; õpivad koostama ning vormistama uurimistööd, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõnaraamatuid ning käsiraamatuid.

Võõrkeelte grammatilist süsteemi tundma õppides on toeks emakeeletundides omandatud keelemõisted, võõrsõnade õppimine soodustab võõrkeelte õppimist. Väliskirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimise vastu, õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi õpitava keele maa, selle kultuuri ning kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. *Matemaatikatundide oluline osa on töö tekstülesande lahendamisel – analüüsitakse matemaatilise teksti sisu (situatsioonimudel) ning tuletatav info (matemaatiline situatsioonimudel).*

Loodusainete õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab samuti head lugemisoskust ja tekstitööd. Õpilane peab õppima õigesti kirjutama kohanimesid ning loodusnähtuste ja loodusobjektide nimetusi. Loodusalsed tekstid eesti keele õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. *Lugemise- ja kõnearendusetunnid toetavad paralleelselt loodusõpetuse ning matemaatika teemade ja sõnavara omandamist.*

Sotsiaalainete õpet toetab ainevaldkond mitmel moel. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste ja arengu mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnaelus olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Samaaegu toetavad sotsiaalseid õppides omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimesest kirjandusteostes kajastatud ühiskonnaelu probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keeletundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimetuste õigekirja norme; ajaloo- ja ühiskonnatundides tuleb neid teadmisi konkreetsete näidete toel kinnistada. Arutlusoskust

ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi on tarvis ning neid arendatakse nii ainevaldkonna kui ka sotsiaaalainete õppes sisult erinevate tekstidega töötades.

Kunstiainete õpet toetab kirjanduse kui kunstiaine õppimine. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. *I kooliastmes on illustratsioonil oluline roll – see toetab teksti mõistmist ning taastamist (nt pildiseeria järgi jutustamisel).*

Kirjandusteose käsitlemine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitamine, mis eeldab aineõpetajate koostööd.

Läbivad teemad

Valdkonna õppeainete eesmärgiseade, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel on erineval määral silmas peetud kõiki õppekava läbivaid teemasid olenevalt kooliastmest, õppeaine spetsiifikast ja seostest ühe või teise läbiva temaga.

Läbivad teemad „Väärtused ja kõlblus” ning „Kultuuriline identiteet” on ainevaldkonna õppeainetele eriomased teemad, mida käsitletakse läbivalt ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades. *Läbi tekstide analüüsimisel, peamõtte sõnastamisel ning allteksti leidmisel kujundatakse õpilase väärtusi ning hoiakuid; tekitatakse huvi kultuuri vastu.*

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” eesmärgiseadega on kooskõlas kõik ainevaldkonnas taotletavad pädevused: õpipädevus, funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus ning tekstiloom. Arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õpetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimeid. *Oluline on kommunikatiivsete oskuste arengu toetamine, et õpilane suudaks oma tulevat karjääri planeerida ning ellu viia.*

Läbivate teemade „Keskkond ja jätkusuutlik areng” ning „Tervis ja ohutus” käsitlemine taotleb õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikuks, vastutustundlikuks ning tervist ja turvalisust väärtustavaks inimeseks. Ainevaldkonna õppeainetes toetatakse neid arengusuundumusi teemakohaste tekstide, sh meediatekstide valiku ja analüüsi ning neis tõstatatud probleemide üle arutlemisega suulises ja kirjalikus vormis.

Läbiva teema „Teabekeskkond” käsitlemine ainevaldkonna õppeainetes hõlmab eri allikatest (sh internetist) teabe hankimist, selle kriitilist hindamist ja kasutamist nii keeleteadmiste ning õppeteemakohaste teadmiste laiendamiseks kui ka tekstiloomes.

Füüsiline õpikeskkond

1. Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatöökaks ning ümarlauavestlusteks.
2. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni.

3. Tundides kasutatakse internetiressursse, tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid.
4. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

Hindamine

Ainevaldkonna õppeainete hindamise täpsustatud tingimused ja kord sätestatakse kooli õppekavas, hindamisest teavitamine kooli kodukorras. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.

Eesti keel

Sissejuhatus

Eesti keele õppimine avardeb ning rikastab õpilase mina- ja maailmapilti, kujundab identiteeti, arendab isiksuse omadusi ning kujundab üldisi ning ainespetsiifilisi õpioskusi. Eesmärgi saavutamisel on oluline õpilase tahe kõnet kasutada.

Põhikooli eesti keele õpetuses eelneb suuline kõne alati kirjalikule kõnele, *kuulmispuudega laste puhul kasutatakse suulist ja kirjalikku kõnet paralleelselt, suulised tööjuhendid, korraldused jms dubleeritakse kirjalikega, vajadusel on kasutusel üksikviiped, sõnasedelid ja sõrmendkõne. Implanteeritud ja kuuldeaparaate kasutavatel kuulmisjäägiga lastel arendatakse kuuldetaju ja kõigil õpilastel suultlugemisoskust.*

Eesti keelt õpitakse kommunikatiivse tunnetustegevuse käigus. Õpetamise sisuks on motiveeritud situatsioonülesanded, mis grupeeruvad järgmiste kõnefunktsioonide ümber:

1. tunnetuslik-kommunikatiivsed: väljendada teadmisi, edastada infot; küsida teavet, selgitusi, nõu; anda teavet, selgitusi, nõu; vahendada teavet; kirjeldada nähtut, loetut, kuulatut, kogetut; interpreteerida nähtut, loetut, kuulatut; tutvustada isikut, nähtut, loetut; esitada mitmesuguseid andmeid suuliselt ja kirjalikult;
2. regulatiiv-kommunikatiivsed: teha ettepanekuid ühistegevuseks; ärgitada midagi tegema; pöörduda taotluse, soovi, palve või ettepanekuga kellegi poole; anda korraldusi; pakkuda kellelegi midagi; reageerida ettepanekule, korraldusele, kutsele nõustumise, keeldumise, omapoolse ettepanekuga;
3. tundmuslik-kommunikatiivsed: avaldada rõõmu, vaimustust, kurbust; laita, kiita; väljendada sümpaatiat, antipaatiat; teha komplimente; väljendada rahulolu või rahulolematust; innustada; lohutada, avaldada kaastunnet, rahustada;
4. kõne etikett: tutvuda, tutvustada; kõnetada tuttavat, võõrast; esitleda ennast ja teisi; tänada ja paluda; õnnitleda; vabandada; pöörduda telefonitsi kellegi poole (võimalik olenevalt kuulmiskahjustuse ulatusest ja kuulmisabivahendi kasutegurist); pöörduda kirjalikult tuttava või ametiisiku poole; vastata tuttavale või ametiisikule.

Erinevate ülesannete ja õppetegevustega taotletakse kõne kõigi osaoskuste – kuulamise (*kuulamisülesanded on vajadusel asendatud kirjaliku teksti lugemisega*), suultlugemise, kõnelemise, lugemise, kirjutamise arendamist.

Õpetamisel kasutatavad ilukirjanduslikud, aime-, tarbe- ja meediatekstid soovituslikult adapteeritakse; algklassides luuakse sobivad ning õpilastele jõukohased ja arengut toetavad õppematerjalid enamasti õpetaja poolt.

Kuulmispuudega laste õpetamisel toetatakse suures osas nägemistajule, mistõttu kasutatakse tavapärasest enam visualiseeritud õppematerjale (pildid, kaardid, skeemid, Powepoint esitlused, subtiitritega filmid jms). Sõnavara kinnistamist toetavad interaktiivsed (sh puutetundliku tahvli) kõnearenduslikud ülesanded ja mängulised ülesanded; õpilasi julgustatakse end kõne abil väljendama, kuid suhtluseesmärkide täitmiseks .

Õppimisel-õpetamisel eristatakse konkreetse teema raames järgmisi etappe:

1. retseptiivne kõnetegevus: keelematerjali (häälduse, sõnavara, grammatika, õigekeelsusjuhiste) omandamine ja esmane kinnistamine kõneharjutuste abil kõikides tundides;
2. reproduktiivne kõnetegevus: õpitud sõnade, sõnaühendite ja väljendite ühendamine seotud kõneks, automatiseeritud kõnevilumuste kujundamine. Sel perioodil toimub harjutamine kindlates või osaliselt piiritletud raamides.
3. produktiivne kõne ehk suhtlemine. Sel etapil arendatakse õpilaste võimet suhelda reaalses suhtlusolukordades vastavalt eesmärgile.

Paljud kuulmispuudega õpilased alustavad oma kooliteed väga väheste sõnavara ja kõneliste oskustega. Sõltuvalt kuulumiskahjustuse ulatusest, kuulmisabivahendi saamise ajast, selle liigist ja kasutegurist, aga ka kodusest suhtlusviisist ning lapse tervisest ja võimetest, võib esimese klassi lapsel puududa verbaalse suhtlemise kogemus (omandab alles hääliksüsteemi, aktiivne sõnavara praktiliselt puudub). Õpilase kommunikatsioonioskuste kujundamine ja arendamine toimub kogu õppekasvatustöö käigus, eelkõige aga eesti keele tundides (lisa-abi surdologopeedilise tegevuse näol). Taotletakse, et põhikooli lõpuks suudab õpilane toime tulla nii verbaalse suhtlemisega kui sihipärase kirjaliku tekstiloomega ning oma haridusteed jätkata.

Õppe-eesmärgid

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

1. saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab erinevates olukordades nii suulist kui kirjalikku kõnet mõista, verbaalselt suhelda (*vajadusel sõrmendamisele või kirjalikule kõnele toetudes*) ning oma keeleoskust iseseisvalt täiendada;
2. omandab olulisemad õigekeelsusjuhised ja rakendab neid teadlikult kõnes ja kirjas;
3. arendab tundlikkust suhtlemise mitteverbaalsete aspektide suhtes;
4. arendab oskust väljendada enese ja rühma seisukohti;
5. õpib kirjutama isiklikku kirja ja lühikest tarbekirja ning esitama oma mõtteid lühikirjandis;
6. õpib hankima vajalikku teavet sõnaraamatutest, käsiraamatutest ja muudest eestikeelsetest infoallikatest;
7. õpib iseseisvalt lahendama ülesandeid ja korraldama oma õpitegevust;

8. õpib koostöös teistega lahendama ülesandeid ja olema sealjuures viisakas, siiras, abivalmis ja teisi austav, kuulama /jälgima tähelepanelikult ja esitama vajadusel täpsustavaid küsimusi, vältima agressiivsust, hindama enda ja teiste panust.

Eesti keel I kooliastmes

Põhikooli I kooliastme eesti keele õppesisu omandatakse kooli kuulmispuudega laste osakonnas 4 õppeaastaga. I kooliastme eesti keele õppekava koosneb lugemise, kõnearenduse ja keeleõpetuse õppekavast. Lugemise, kõnearenduse ja keeleõpetuse, aga ka inimeseõpetuse tunnid on omavahel temaatiliselt seotud. Lugemistunni temaatikat käsitletakse ka kõnearenduse ja keeleõpetuse tundides, erinevus on eesmärkides. Sama temaatika läbib vajadusel ka individuaalseid kuulde- ja hääldeõppe (õpiabi) tunde. Kasutatakse kontsentrist süsteemi - algklassides käsitletavat kõnearenduse teemasid (sh ka inimeseõpetuses) on suhteliselt sarnased, kuid käsitlemise aste süveneb ja laieneb aasta-aastalt.

Lugemistundides arendatakse lugemistehnikat ja lausetüübile vastava intonatsiooni kasutamist, lugemise tempot, pauside kasutamist vastavalt kirjavahemärkidele jms. laiendatakse sõnavara ning õpitakse lugemise teadlikkustamist, teksti sisu mõistmist. Suuremat tähelepanu pööratakse sõnavara arendamisele. Mõningaid tekstides esinevaid uusi sõnu selgitatakse esialgu vaid kontekstis, viies need aktiivsesse kõnne järgnevas klassides, arvestades õpilase kõnelise kogemusi, teadmisi ja oskusi.

Kõnearendustundides arendatakse nii suulist kui kirjalikku väljendusoskust. Kõnearendustundide eesmärgiks on õpetada õpilasi teksti sisu lahti mõtestama nii sõnade, lause kui tervikteksti osas ja õpitud sõnavara aktiivselt kasutama. I kooliastmes kasutatakse teksti sisu mõistmise kontrollimiseks selle põhjal pildi joonistamist. Kõneliste kogemuste suurenemisel arenevad oskused vastata küsimustele, moodustada küsimusi, töötada lünk- ja deformeeritud tekstidega, süžee- ja seeriapiltidega, koostada kirjeldusi ning arendada vestlust. Uute mõistete omandamine on kuulmispuudega lapsel pikaajaline protsess ja nõuab õpitu mitmekordset kordamist: sõna lugemine, sõrmendamine, kirjutamine, tajumine kuulmisjääkidele ja suultlugemisele toetudes, vajadusel tähenduse selgitamine viipe abil; kõnne viimine lause moodustamise ja iseseisva kõne motiveerimiseks loodud situatsioonide abil; kinnistamine teistes ainetundides ja organiseeritud vaba aja tegevustes.

Sõnavara arendamine lugemis- ja kõnearenduse tundides loob eeldused korrektse õigekirja aluste omandamiseks keeleõpetuse tundides. Õpitakse moodustama ja kasutama erinevaid lausetüüpe nii suulises kui kirjalikus kõnne, toetudes väljatöötatud lauseskeemidele (lausemallidele). I kooliastme õppekava omandamise käigus peaks õpilane saavutama elementaarse praktilise kõne oskuse, mis on aluseks süstemaatilisele grammatika kursuse omandamisele II kooliastme teisest poolest.

Eesti keele õppimine algab õigete hääldeharjumuste tekitamise ja kinnistamisega (sh tegevused kõnehingamise ja normikohase häälde kujundamisega surdologopeedi juhendamisel) ning sõnavara arendamisega. Õpilane õpib suhtlema lihtsates suhtlusolukordades, kasutades esialgu sõrmendite ning sõnasedelite abi (vajadusel ka üksikviipeid), õpitud sõnavara piires tajuma suulist kõnet kuulmisabivahendite abil ja suultlugemisele toetudes; vastama igapäevaelu puudutavatele küsimustele ja sõnastama oma soovi, palvet jms. Sel kooliastmel kasutatakse keeleõppes palju praktilist tegevust ja mängu (interaktiivseid ja puutetundliku tahvli programmis koostatud sõnavara mängud jms). Tähelepanu keskmes on sõnavara laiendamine, häälega lugemine ja loetu mõistmine, küsimustele vastamine. Õpilane kirjutab lihtsamaid tekste (täidab lünkteksti, allkirjastab pildi, vastab kirjalikult küsimustele, kirjutab tähtpäevakaardi, sünnipäevakutse jm). Õppesisu valitakse lähtuvalt lapse

lähiümbrusest (Mina ja ...); õpetamisel rakendatakse kontsentrilist meetodit (temaatika kordub aastate lõikes, kuid õpitava sisu ning käsitusaste süveneb järk-järgult).

Keeleteadmisi omandab õpilane praktilise tegevuse ja mängu kaudu põhisoonavara piires. Soonavara ja grammatikat ei harjutata kontekstist lahus.

Õppetegevused:

Kuulamine: helide, häälte, häälikute, verbaalse kõne eristamine vastavalt võimalustele (*kasutades kuulmisabivahendeid*) /suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja /kaasõpilaste kõne audiovisuaalne tajumine (*kuulamine + suultlugemine*). Vajadusel kuulamisülesannete asendamine kirjaliku kõnega või toetumine kirjalikule kõnele samaaegselt (*sõnasedelid, lihtsamad lausemallid jms*).

Kõnelemine: kõnehingamise-, hääle- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelite jm näitvahenditega), sõnavara omandamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine (*vajadusel sõrmendkõnele toetudes*).

Lugemine: trükitähtede tundmaõppimine, lugemistehnika arendamine graafilistele märkidele toetudes, õpetaja juhendite järgi, *kõne selguse (hääldusliigutuste täpsus, sõnade häälikuline koostis) toetamine sõrmendamisega*. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. *Sõna, lause, teksti sisu mõistmine, arusaamise väljendamine mitteverbaalsetele suhtlemisvahenditele toetudes, joonistades vms.*

Kirjutamine:

Kirjatehnika - kirja eelharjutused, peenmotoorika arendamine, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatahtede õppimine, tähtede seostamine; tööde korrektne vormistamine.

Õigekeelsus: seoste loomine: häälik- täht- sõrmend. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine iseseisvalt ning etteütlemise (*kuulmisjääkidele ja suultlugemisele toetudes*) järgi.

Soovituslikud lausemallid

I klass

See on pall.

N + T olevikus

Poiss magab. Tuli põleb.

Mina + T olevik

Mina mängin.

küsimused: Kes magab? Mis põleb? Mida teeb poiss?

Käsud: Istu! Tõuse!

Eitus: mina ei loe. Tema ei mängi.

Tema + T olevik

Tema loeb.

N + T olevik + N keda? Mida?

Laps sööb suppi. Poiss vaatab koera.

Sina + T olevik

Sina (sa) loed.

Mina/sina/tema + T + N keda? Mida?

Mina vaatan raamatut.

Sina teretad arsti.

Tema ootab bussi.

N + T olevik + N kelle? Mille?

Laps võtab raamatu.

Kasvataja äratab poisi.

Mina/sina/tema + T olevik + N kelle? Mille?

Ma kutsun poisi.

Sa võtad raamatu.

N + T + N kus?

Õpetaja ootab klassis.

Kala ujub vees.

N+ T olema + N kus?

Tiit on koolis.

Pluus on kapis.

Minu/sinu/tema + N + T + N kus?

Minu vend õpib koolis.

Sinu õde on kodus.

Minu/sinu/tema + N + T olema + N kus?

Minu ema on saunas.

Sinu õde on klassis.

N + T + N kuhu?

Mari jookseb õue.

Küsimused: Kes sööb suppi? Mida laps sööb? Kes näeb koera? Keda poiss vaatab? Mida teeb poiss?

Eitus: Laps ei söö suppi. Poiss ei vaata koera.

küsimused:

Eitus:

küsimused:

Eitus:

Küsimused: Kes ootab klassis? Mida õpetaja teeb? Kus õpetaja ootab?

Eitus: õpetaja ei oota klassis. Kala ei uju vees.

küsimused

Eitus

Eitus

küsimused

Eitus

Küsimused: kuhu?

Keel ja kirjandus
Kuulmispuudega õpilaste osakond

Ema helistab kooli.	Eitus
Meie + T + N kust?	
Meie jookseme tuppa.	Küsimused: kuhu? Eitus
N + T + N kust?	
Tüdruk tuleb koolist.	Küsimus: kust?
Poiss tuleb sööklast.	Eitus
N + T + N kelle? Mille? + all, peal, ees, taga, sees, ääres, juures	
Koer istub tooli all.	Küsimus: kus? Eitus
Mina/sina/tema + T + N kelle? mille? + all, peal jne	
Sina seisad trepi peal.	Küsimused: kes? Kus? Mida teeb?
Tema seisab tahvli juures.	Eitus
N + T + N kelle? mille? + alla, peale, ette, taha, sisse, äärde, juurde	
Anu istub laua peale.	Küsimus: kuhu? Eitus
N + T + N millega?	
Isa sõidab autoga.	Küsimus: millega? Eitus
N + T olema + O	
Pliiats on must.	Küsimus: missugune? Eitus
N + T + O + N millega?	
Isa sõidab punase autoga.	Küsimus: millega?
Jaan kammib vana kammiga.	Eitus
Minul (mul) + olema + N	
Mul on pliiats.	Küsimus: kellel?
Mul on kamm.	
Mul + T olema + arvs. + N mida?mis?	
Mul on üks raamat. Eglel on kolm kommi.	Küsimus: mitu? Eitus

N + T + kuidas?
Jaan jookseb kiiresti.
Eitus

Küsimus: kuidas?

II klass

N + T lihtmin. + N keda? Mida?
Poiss vaatas koera.

Eitused õpitakse iga lausemalli juures.

Küsimus: Mida tegi?

N + T Im + N kelle? mille? + ära
Jaan pesi põranda ära.

N kelle? + N + T olema + N kes?
Malle ema on arst.

Küsimus: Kas Malle ema on arst?

N + T Im + N kelle? mille? + N kuhu?
Tüdruk viis raamatu kappi.

Küsimused: Kas? Kuhu? Kes? Mida tegi?

M/sa/ta + T + N mille? + pähe/kaela/kätte/selga/jalga
Sa paned mütsi pähe.

Küsimus: mida teeb?

KEELAMINE: Ära pane salli kaela!

N + T + N kelle? mille? + N kellele?
Reet andis kommi vennale.

Küsimus: kellele?

N + T + N mida? + N millega?
Aino sööb suppi lusikaga.

Küsimus: millega?

Käsk: Ära söö lusikaga suppi!

N + T + N millal + N kuhu?
Ema tuleb homme kooli.

Küsimused: Millal? Kas?

Käsk: tule homme kooli!

N + T + N kellega? millega? + N kus?
Tõnu sõitis rattaga aias.

Küsimused: Kus? Millega?

N + T + N kellega? millega? + N kuhu?
Mees sõidab paadiga merele.
Tõnu sõitis rattaga aeda.

Küsimus: kuhu?

N + T olema + O
Laps on osav.

Küsimused: Kas? Missugune?

N kelle? mille? + N + T olema + O
Orava saba on ilus.

N + T + N kust? + N kelle? mille?
Jaan võtab kapist raamatu.

Küsimused: kelle? mille? Kust?
Käsk: Võta kapist raamat!

T käsk + mulle/talle/meile + N Mis? Mida?
Too mulle saia! Jaan, too mulle juua!
Anna talle pall! Ema, anna talle jope!

III klass

N + T Im + N kelle? mille? + N kuhu?
Poiss kutsus koera tuppa.
Käsk: kutsu koer tuppa!

Küsimus: kuhu?

N + T olema + N kus?
Raamat on kotis.

Küsimused: Kus? Kas?

N + T + N kelle? mille? + N kust?
Tüdruk võttis leiva kapist.

Küsimus: Kust?
Käsk: Võta leib kapist!

N + T olema + N kus?
Auto on tänaval.
Eitus

Küsimus: kus?

N + T + N kelle? mille? + N kuhu?
Isa pani lapse põrandale.
Keeld: Ära pane last põrandale!

Küsimus: kuhu?

N + T + N kelle? mille? + N kust?
Rein võttis raamatu laualt.

N + T + N kellele? + N mille?
Ema annab pojale palli.

Küsimus: kellele?

N kellel? + T olema + N
Koeral on kont.

Küsimus: Kellel?

N + T + N kellelt? + N mille?
N + T + N kelle käest + N mille?
Tütar võttis emalt raamatu.
Tütar võttis ema käest raamatu.

N + T olema + O
Pliiats on pruun.

Küsimus: missugune?

N + T olema + N keda? Mida?
Marko joonistab koera.

N + T olema + N keda? Mida? + O missuguse? + N millega?
Laps joonistab koera punase pliiatsiga.

N + T olema + väga/nii/üsna/liiga + O
Koer on nii kuri. Supp on liiga tuline.

Küsimus: Miks?

N + T + väga/nii/üsna/liiga + kuidas?
Sõber räägib üsna lahkelt.

Küsimus: kuidas?

O + N + T + N mille? + läbi/ära/valmis
Hoolas ema keetis supi valmis.

Küsimus: Kas? Missugune? jm

IV klass

Minu/sinu/tema/meie + N + T olema + N millest?
Meie maja on kivist.

Küsimus: millest?

Mul/sul/tal/meil + T olema + N millest? + N
Mul on riidest püksid. Sul on puust auto.

See/too + N + T olema + N millest?
See karp on papist.

Küsimus: kas?

T käsk + see/too + N millest? + N!
Anna see puust auto!

N + T olema + O
Poiss on vallatu.

O missugusel? + N kellel? Millel? + T olema + N
Vallatul poisil on kepp.

N + T olema + N kelle? mille? + oma
Jalgratas on sõbra oma.

Minu/sinu/meie/teie + N kelle?mille? + oma
Minu isal on auto.
Eitused: Minu isal ei ole autot.

Küsimused: Kelle? Kas? Mis?

O + N + T + N kellega? millega? + N kus?/kuhu?/kust?
Kuri koer tuleb poisiga aiast.

O + N + T + N kelle?mille? + ära/läbi/edasi/valmis/välja/tagasi
Tubli poiss andis raamatu tagasi.
O + N + T + N kelle?mille? + pool/taga/kohal/otsas
Arg koer istub kuudi taga.

O + N + T + N kelle?mille? + poole/taha/kohale/otsa
Arg koer jookseb kuudi taha.

O + N + T + N kelle?mille? + poolt/tagant/kohalt/otsast
Kuri koer jookseb kuudi tagant.

O + N + T + üle/mööda/läbi + N mille?mida?
Rahulik mees kündis üle tee.
Sinine auto sõidab mööda tänavat.

O + N + T + enne/pärast + N mida?
Haige laps magas pärast sööki.

O + N + T + N millega? + N kust? + N mida?
Hea isa toob autoga poest toitu.

N kus? + meie/ nemad + T + T ja T
Koolis me loeme, mängime ja kirjutame.

Liitlause:

L1 (N + T + N kus?), aga L2 (N + T + N kus?)

Vend jookseb õues, aga õde mängib toas.

1.klass

Tundide arv nädalas: lugemine 3, kõnearendus 3, keeleõpetus 3

Nädal	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1	Mina ja kool Tutvumine õpilastega ning aine tutvustamine. Õpilaste ainealaste (eel)teadmiste väljaselgitamine. Õpilaste, õpetaja, kasvataja nimi. Korraldustest arusaamine. Igapäevased väljendid. Häälrik ja täht i sõnades. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade ladumine, lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Nimisõnade ainsus. (<i>See on.....</i>)	Kuulamine (vastavalt võimalustele kuulmisabivahendite toel): helide, hääle, häälikute eristamine /suultlugemine Õpetaja kuulamine /suultlugemine. Kõnearendus: hääle- ja intonatsiooni-harjutused, hääldusharjutused. Sõnatähteduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmenditele. Lugemine: trükitähtede tundmaõppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise sõna/lause lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõna ja lause sisu mõistmine.	Eristab kaasõpilaste, õpetaja ja kasvataja nime, loeb ja sõrmendab neid. Teab, mõistab ja täidab korraldusi - <i>Istu. Tõuse püsti. Vaata. Läheme sööma/õue.</i> Kasutab igapäevaseid väljendeid (vajadusel sedelite abil) - <i>Palun anna. Palun juua. Palun pissile. Aitäh.</i> Teab I häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnavara. Moodustab lauset : <i>See on</i> Kirjutab õigesti oma nime.
2	Õpilaste tegevused õppetundides Käitumine ja ohutus koolis. Lausemall: <i>Nimisõna + Tegusõna Poiss õpib.</i>	Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõrmendkõne lugemine. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirja-	Teab uute sõnade tähendust. Oskab nimetada õpilaste tegevusi tundides: <i>õpib, loeb, kirjutab, arvutab, räägib, vaatab, kuulab, joonistab.</i> Teab, kuidas koolis käituda.

	Häälik ja täht U sõnades. Õpitud tähtedega sõnade ladumine, lugemine ja kirjutamine (sh ärakiri). Nimisõnade ainsus (<i>See on.....</i>) Punkt lause lõpus.	tähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine (töö puhtus, käekirja loetavus) IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab I ja U häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatahti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnad. Moodustab lauset : <i>See on</i> Teab, et lause lõpeb punktiga.
3	Minu koolitee. Tänav osad ja sõidukid. Käitumine ja ohutus tänaval. Häälik ja täht N sõnades. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatahtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade ladumine, lugemine ja kirjutamine (sh ärakiri). Nimisõnade mitmus (<i>Need on...</i>)	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmenditele. Lugemine: trükitähtede tundmaõppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise sõna/lause lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõna ja lause sisu mõistmine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõrmendkõne lugemine. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatahtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine (töö puhtus, käekirja loetavus)	Oskab nimetada (vajadusel sõnasedelitele toetudes) tänav osi: <i>sõidutee, kõnnitee, sebra, auto, buss</i> . Omandab sõnavara ja laused – <i>auto, buss, sõidab. Auto sõidab. Laps/... kõnnib. See on foor. Fooris on punane/kollane/roheline tuli. Ära mine. Oota. Võib minna.</i> Teab, kuidas tänaval käituda. Teab I, U ja N häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatahti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, et lause lõpeb punktiga. Eristab ainsust ja mitmust õpitu piires: <i>See on uks./ Need on ukseid. jne</i>
4	Nädalapäevad. Eile, täna, homme. Õppeainete nimetused ja tunniplaan.		Teab ja nimetab (abiga) nädalapäevi. Orienteerub ajamõistetes: <i>Täna on .../ Eile oli ... /Homme on</i> Õpetaja suunamisel leiab tunniplaanist nädalapäeva ja õppeaine. Loeb ja eristab (vajadusel toetudes sõnasedelitele) õppeaineid: <i>lugemine, keeleõpetus, matemaatika, tööõpetus, ...</i>

	Häälik ja täht M sõnades. Arvsõnade 1-5 õigekiri. Nimisõnade mitmus.	IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab M häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Nimetab ja kirjutab suurte trükitähtedega arvsõnad: <i>üks, kaks, kolm, neli, viis</i>. Eristab ainsust ja mitmust õpitu piires. Oskab moodustada nimisõnade mitmust ja teab, et sõna lõpus kirjutatakse – <i>d</i>.
5	Klass: ruumi osad ja mööbel. Värvid. Omadussõna + nimisõna Lausemallid: <i>See on (mis?)</i> <i>Kapp on (missugune?)</i> Häälikud ja tähed O, Õ, Ö. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade ladumine, lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Omadussõna + nimisõna	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähteduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: trükitähtede tundmaõppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise sõna/lause lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõna ja lause sisu mõistmine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga	Oskab nimetada (vajadusel sõnasedelitele toetudes) ruumi osi ja mööblit klassis: <i>laud, tool, pult, kapp, uks, peegel, tahvel, aken, sein, põrand, lagi</i>. Tunneb ja nimetab värve: <i>punane, kollane, sinine, roheline, must, valge, roosa, lilla, oranž, pruun</i>. Oskab kasutada õpitud lausemalle ja moodustab lauseid – nt: <i>See on uks. Uks on valge</i>. Teab O, Õ, Ö häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Oskab moodustada lauseid. Nt: <i>Sein on roheline</i>.

6	Koolitarbed ja värvid. Dialogi koostamine toetudes tugisõnadele. Häälikud ja tähed A ja Ä. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ärakiri). Omadussõna + nimisõna Nt: <i>See on punane pliiats.</i>	lause sisu edasiandmine. Sõrmendkõne lugemine. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine (töö puhtus, käekirja loetavus). IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab nimetada (vajadusel sõnasedelitele toetudes) õpitud koolitarbeid: <i>joonlaud, kumm, pliiats, kott, vihik, raamat, paber, teritaja, viltpliiats, käärid, pinal.</i> Moodustab lauseid. Nt: <i>Pliiats on punane.</i> Oskab paluda vastavat koolitarvet ja koostab tugisõnadele toetudes dialogi: <i>Palun anna mulle Palun võta Aitäh.</i> Teab A ja Ä häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Oskab moodustada lauseid õpitu piires. Omadussõna + nimisõna Nt: <i>See on punane pliiats.</i>
7	Mina ja elukeskkond Sügis. Ilm sügisel. Aiasaadused: viljapuud ja puuviljad; marjad. Häälikud ja tähed E, L. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ärakiri).	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Osutamise, kehakeele või	Kirjeldab tugisõnade abil sügisilma (<i>Õues on soe/külm. Päike paistab/ ei paista. Tuul puhub. Sajab/ei saja vihma.</i>) Teab ja nimetab õpitud viljapuid, puuvilju ja marju: <i>õunapuu, pirnipuu, ploomipuu, kirsipuu, õun, pirn, ploom, kirss, maasikas, vaarikas, tikker, ...</i> Oskab moodustada lauseid, mis kirjeldavad aiasaadusi ainsuses ja mitmuses. Nt: <i>Õun on punane. Õunad on punased.</i> Teab E ja L häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu.

	Nimi ja omadussõnade ainsus ja mitmus. Nt: <i>Õun on punane./ Õunad on punased.</i> <i>See on punane õun./ Need on punased õunad.</i>	viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab moodustada lauseid õpitu piires. Nt: <i>Õun on punane./ Õunad on punased.</i> <i>See on punane õun./ Need on punased õunad.</i> Oskab moodustada nimisõnade mitmust ja teab, et sõna lõpus kirjutatakse – d.
8	Aiasaadused: köögiviljad. Ilma kirjeldamine (kinnistamiseks). Häälik ja täht T. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Nimi ja omadussõnade ainsus ja mitmus. Nt: <i>Õun on punane./ Õunad on punased.</i> <i>See on punane õun./ Need on punased õunad.</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine.	Teab ja nimetab õpitud köögivilju. Oskab moodustada lauseid, mis kirjeldavad köögivilju ainsuses ja mitmuses. (Lisaks värvusele ka suur/väike). Teab T häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Oskab moodustada lauseid õpitu piires. Nt: <i>Õun on punane./ Õunad on punased.</i> <i>See on punane õun./ Need on punased õunad.</i> Oskab moodustada nimisõnade mitmust ja teab, et sõna lõpus kirjutatakse – d.

9	Mina. Minu kodu ja perekond. Isikuandmed. Perekonnaliikmed ja nende nimed. Kodu asukoht ja aadress. Häälikud ja tähed H ja K. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ärakiri). Kelle oma? - Lausete moodustamine. Nt: <i>See on isa raamat.</i>	Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Räägib endast või lõpetab laused: <i>Minu nimi on ... Ma olen ...-aastane. Ma olen tüdruk/poiss. Minu ema nimi on ... Minu isa nimi on Mul on õde/vend. Tema nimi on Ma elan (kus?) Minu aadress on</i> Teab perekonnaliikmete nimesid. Teab oma aadressi või leiab selle abiga. Teab H ja K häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Oskab moodustada lauseid, mis näitavad kuuluvust Nt.: <i>See on Mati pliiats.</i>
10	Riided Õpetaja koostatud tekst teemal: Riided Lausemall: <i>.... on peas/ jalas/ kaelas/ käes.</i> Küsimuste esitamine: <i>Mis see on?/ Mis need on?/ Mis värvi on...?</i> Häälikud ja tähed D ja B. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ärakiri). Küsisõnad: <i>Kes? Mis?</i> Küsimärk. Küsimuste moodustamine: <i>Mis see on? Kes see on?</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Osutamise, kehakeele või	Oskab nimetada õpitud riideid: <i>müts, sall, pluus, särk, T-särk, püksid, jope, kleit, seelik, kindad, sokid, ...</i> ning moodustada lauset: Nt: <i>Müts on peas.</i> Oskab esitada (vajadusel toetudes abile) küsimust: <i>Mis see on?/ Mis need on?/ Mis värvi on....?</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Omandab uue sõnavara. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab D ja B häälikuid ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, kuidas tähti seostada. Oskab esitada küsimusi <i>Mis see on? Kes see on?</i>

		viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatahtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	
11	Riided ja jalanõud. Õpetaja koostatud tekst teemal: Riided ja jalanõud. Lausemall: ... on peas/ jalas/ kaelas/ käes. Küsimuste esitamine: <i>Mis see on?/ Mis need on?/ Mis värvi on...?</i> Häälik ja täht P. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatahtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Küsimuste moodustamine: <i>Mis see on? Kes see on?</i> Küsimustele vastamine. Lausete moodustamine:		Oskab nimetada õpitud riideid ja jalanõusid: <i>müts, sall, pluus, särk, T-särk, püksid, jope, kleit, seelik, kindad, sokid, sukkpüksid, kingad, saapad, kummikud</i> ning moodustada lauset: ... <i>on peas/ jalas/ käes/ kaelas.</i> Oskab esitada küsimust: <i>Mis see on?/ Mis need on?/ Mis värvi on....?</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Omandab uue sõnavara. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab P häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatahti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, kuidas tähti seostada. Oskab esitada küsimusi <i>Mis see on? Kes see on?</i> Oskab moodustada lauseid õpitu piires. Nt:

	<i>Emal on peas/ jalas/ käes/ kaelas.</i>		<i>Emal on kleit seljas.</i>
12	Toidunõud ja mööbel kodus. Õpetaja koostatud tekst teemal: Toidunõud ja mööbel kodus. Lausemall: <i>Toas on on laua peal.</i> Häälik ja täht J. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Kaassõnad <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i>. Lausemall: <i>(Mis?)... on (mille?) ... all/ peal/ ...</i> Nt: <i>Vaas on laua peal.</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste	Oskab nimetada toas/ pildil olevaid toidunõusid ja mööbliesemeid: <i>kann, taldrik, tass, klaas, pott, pann, lusikas, kahvel, nuga, kauss, vaas, voodi, tugitool, diivan, vaip, pilt, riul</i>. Oskab moodustada lauseid õpitu piires. Nt: <i>Toas on voodi. Kann on laua peal.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Omandab uue sõnavara. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab J häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, kuidas tähti seostada. Teab õpitud kaassõnade <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i> tähendust. Oskab (vajadusel abiga) valida lausesse sobiva kaassõna. Nt: <i>Vaas on laua peal.</i>

13	Koduloomad. Loomade eest hoolitsemine. Õpetaja koostatud tekst teemal: Koduloomad Häälilik ja täht G. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Kaassõnad <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i>. Lausemall: (Mis?)... on (mille?) ... <i>all/ peal/ ...</i>	kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälilik, sõna, lause, tekst. Häälilike märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Nimetab koduloomi: <i>hobune, lehm, siga, koer, kass, lammas, kukk, kana, tibu, part, hani</i> ja teab, kuidas nende eest hoolitseda. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab G häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, kuidas tähti seostada. Teab õpitud kaassõnade <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i> tähendust. Oskab (vajadusel abiga) valida lausesse sobiva kaassõna. Moodustab lausemallile toetudes lauseid. Nt: <i>Vaas on laua peal</i>.
14	Tavad ja pühad Jõulude ootel. Päkapikkude tegevused. Õpetaja koostatud tekst teemal: Päkapikkude tegevused Häälilik ja täht V. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri).	Kuulamine: helide, häälte, häälilike eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähteduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmenditele. Küsimuste moodustamine esitamine ja neile vastamine. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja	Oskab pildi abil kirjeldada päkapikku. Nt: <i>Päkapikul on valge habe/ punane müts/ ...</i> Oskab nimetada pildi järgi päkapiku tegevusi: <i>piilub, kirjutab, lõikab, värvib, koob, pakib, paneb, ...</i> ning moodustada sobiva tegusõnaga lauset. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Räägib õpitu põhjal, mida pildil näeb. Teab V häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, kuidas tähti seostada.

	Tegusõna ainsuse 1. ja 3. pöörde kasutamine. Nt: <i>Ma vaatan. Ta / ...vaatab.</i>	juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähete kirjutamine, väikeste kirjatähete õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt.	Moodustab abiga õpitud tegusõnade ainsuse 1. ja 3. pöörde ning moodustab lauseid piltide, vaatluse jne põhjal. Nt: <i>Ma vaatan. Ta / ...vaatab</i>
15	Jõulud. Jõululuuletus. Häälik ja täht R sõnades. Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. Õpitud tähtedega sõnade lugemine ja kirjutamine (sh ära kiri). Tegusõna ainsuse 1. ja 3. pöörde kasutamine.	IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Omandab sõnavara: <i>jõuluvana, jõulupuu, jõulupidu, jõuluehe, verivorst, ehib, ootab, tantsib, ...</i> Räägib õpitu põhjal, mida pildil näeb. Mõistab lihtsa jõululuuletuse sisu ja esitab selle peast. Teab R häälikut ning vastavaid suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu. Teab, kuidas tähti seostada. Moodustab abiga õpitud tegusõnade ainsuse 1. ja 3. pöörde ning moodustab lauseid piltide, vaatluse jne põhjal. Nt: <i>Ma vaatan. Ta / ...vaatab.</i>

16	Mina ja elukeskkond Aastaajad ja kuude nimetused. Õpetaja koostatud tekst: Aastapuu Häälikud ja tähed C, F, Z . Suurte trükitähtede ja väikeste kirjatähtede kirjutamine. As + T ainsuse 1. ja 3. ning mitmuse 3. pöördes. Nende õigekiri. Asesõnade <i>ma</i> ja <i>ta</i> kasutamine ja õigekiri.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt.	Teab, järjestab ja tunneb pildi järgi ära aastaajad. Tutvub kuude nimetustega ja rühmitab kuid (vajadusel abiga) aastaegade kaupa. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab C, F ja Z suuri trükitähti ja väikeseid kirjatähti, oskab neid kirjutada. Moodustab abiga tegusõnade ainsuse 1. ja 3. ja mitmuse 3. pöörde ja teab nende õigekirja. Nt: <i>Ma õpin. Ta õpib. Nad õpivad.</i>
-----------	---	---	--

17	Ilm ja talvelõbud. Õpetaja koostatud tekst: Talvel õues Suurte kirjatähtede U ja Ü kirjutamine. Suur algustäht nimedes ja lause alguses.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine.	Oskab pildi järgi nimetada talviseid tegevusi. Kasutab õpitud sõnavara: <i>kelk, uisud, suusad, jää, libe, kelgutab, suusatab, uisutab, teeb lumememme, mängib lumesõda.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suuri kirjatähti U ja Ü kirjutatakse. Teab, et lause ja nimede alguses kirjutatakse suur algustäht.
18	Riietumine talvel. Lausemall: <i>Mul/tal on ... peas/ jalas/ käes/ kaelas.</i> Suurte kirjatähtede V ja O kirjutamine. Ees- ja perekonnanime kirjutamine. Lausemall: <i>Mul/tal on ... peas/ jalas/ käes/ kaelas.</i>	Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine.	Teab talvelõbusid. Oskab moodustada lauseid riietumise kohta. Nt: <i>Poisil on sinine müts peas.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suuri kirjatähti U ja Ü kirjutatakse. Teab, et ees- ja perekonnanimi kirjutatakse suure algustähega.

19	Metsloomad. Metsloomade elu talvel. Õpetaja koostatud tekst: Metsloomad Suure kirjatähe E kirjutamine. Suur täht lause alguses. As + T ainsuse 1. ja 3. ning mitmuse 3. pöördes. Nende õigekiri. Asesõnade <i>ma, ta</i> ning <i>nad</i> kasutamine ja õigekiri.	Töö vormistamine, töö puhtus, käe kirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Nimetab metsloomi: <i>karu, põder, hunt, rebane, ilves, jänes, siil, orav, metsskits, metssiga</i>. Teab loomade kehaosi (<i>pea, kael, kere, jalad, saba</i> jne) ning eristab metsloomi, kes magavad talveund. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suurt kirjatähte E kirjutatakse. Teab, et lause alguses kirjutatakse suur algustäht. Moodustab abiga tegusõnade ainsuse 1. ja 3. ning mitmuse 3. pöörde ja teab nende õigekirja. Nt: <i>Ma õpin. Ta õpib. Nad õpivad.</i>
20	Mina ja kool Kool ja klass. Kooliruumide nimetused. Õpetaja koostatud tekst: Kool ja klass Suure kirjatähe S kirjutamine. As + T ainsuse 1. ja 3. ning mitmuse 3. pöördes. Nende õigekiri. Asesõnade <i>ma, ta</i> ning <i>nad</i> kasutamine ja õigekiri.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine,	Teab ja nimetab (vajadusel sõnasedelitele toetudes) kooliruumide: <i>võimla, aula, klass, tualett, söökla, koridor, tuba</i>. Kirjeldab erinevaid ruume tugisõnade alusel. Nt: <i>See on koridor. Sein on ...roheline. Põrand on Lagi on ... jne.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suurt kirjatähte S kirjutatakse. Moodustab abiga seesütleva käändega lauset. Oskab lünka kirjutada pöördelõpu järgi sobiva asesõna ja vastupidi.

21	Tegevused kooliruumides. Õpetaja koostatud tekst: Koolis Küsimustele vastamine: Nt: <i>Kus lapsed õpivad?</i> <i>Mida lapsed klassis teevad?</i> Suurte kirjatähtede T ja F kirjutamine. Lausemall: As + T + Nseesütlev. Nt: <i>Ma õpin klassis.</i>	lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähtede kirjutamine, väikeste kirjatähtede õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt.	Teab ja nimetab kooliruumi. Teab mida lapsed erinevates ruumides teevad. Nt: <i>Ma söön sööklas. Lapsed õpivad klassis. Tüdruk laulab aulas.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suuri kirjatähti T ja F kirjutatakse. Oskab moodustada lausemalli järgi lauseid. Nt: <i>Lapsed mängivad võimlas.</i> Kirjutab ja sõrendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.
22	Minu kodumaa Eesti Minu kodumaa. Eesti kaart: suuremad linnad. Aadress. Õpetaja koostatud tekst: Eesti Suurte kirjatähtede P ja B kirjutamine. Lausemall: As+ T+ Nseesütlev. Nt: <i>Ma elan/õpin Tartus.</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja	Teab ja leiab kaardilt suuremaid Eesti linna ning oma kodukoha. Oskab õpitu põhjal rääkida/sõrmendada: <i>Ma elan Eestis. Ma elan Eesti pealinn on Tallinn.</i> Osutab ja räägib kaardi järgi: <i>Siin on Tallinn/ Tartu/ Pärnu/ Viljandi/ ...</i> Teab oma aadressi (vajadusel leiab abiga). Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suuri kirjatähti P ja B kirjutatakse. Teab, kuidas tähti seostada. Moodustab abiga seesütleva käändega lauset. N+ T+ Nseesütlev. <i>Ma elan/õpin Tartus.</i> Kirjutab ja sõrendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.

23	Vabariigi sünnipäev. Rahvussümbolid. Õpetaja koostatud tekst: Eesti sünnipäev Suure kirjatahe R kirjutamine. Osastava käände kasutamine lauses. As/N + T + N osastav. Nt: <i>Mina mängin palli. Poiss mängib palli. Lapsed mängivad palli.</i>	juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähete kirjutamine, väikeste kirjatahete õppimine, tähete seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Tunneb ja nimetab õpitud rahvussümboleid. <i>Eesti lipp on sini-must-valge. Vapi peal on kolm lõvi. See(eesti rahvuslind) on suitsupääsuke. See on rukkilill.</i> Teab, mida tehakse Eesti Vabariigi aastapäeval. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab, kuidas suurt kirjatahte R kirjutatakse. Oskab moodustada pildi või tegevuste põhjal lausemalli järgi lauseid õpitu piires. N + T + N osastav. Nt: <i>Mina mängin palli. Poiss mängib palli. Lapsed mängivad palli.</i> Kirjutab ja sõrendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.
24	Mina ja olme Päevaplaan, ööpäeva osad, puhkepäevade tegevused. Õpetaja koostatud tekst: Minu päev Lausemall: Nt: <i>Laupäeval ma (mida teen?) Laupäeval ma (mida teen?) ...(kus) ...</i>		Teab ja nimetab ööpäeva osi: <i>hommik, päev, õhtu, öö</i>; eristab töö- ja puhkepäevi ning nende tegevusi. Moodustab lausemallile toetudes lauseid Nt: <i>Esmaspäeval ma õpin koolis. Laupäeval ma mängin kodus.</i> Koostab õpetaja abiga päevaplaani. Toetudes abile räägib oma päevast: <i>Ma ärkan kell ... Ma pesen ennest/ riidetun; söön hommikusööki/ lõunasööki/ õhtusööki; lähen kooli/ koju; õpin koolis, mängin õues, lähen magama, ...</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti.

	Suurte kirjatähtede I ja J kirjutamine. Lausemall: <i>Laupäeval ma (mida teen?) Laupäeval ma (mida teen?) ... (kus) ...</i>		Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Teab, kuidas suuri kirjatähti I ja J kirjutatakse. Oskab moodustada pildi või tegevuste põhjal lausemalli järgi lauseid õpitu piires. Oskab lõpetada lauseid või valida sobiva tegusõna. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.
25	Söögikorrad, käitumine sööklas. Toidud ja toiduained. Õpetaja koostatud tekst: Sööklas Lausemall: As/N + T + N osastav. Nt: <i>Ma süüa suppi.</i> <i>Ema joob teed.</i> <i>Lapsed söövad saia.</i> Suure kirjatähe H kirjutamine. Osastava käände kasutamine lauses. As/N + T + N osastav. Nt: <i>Ma süüa suppi.</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: hääldus- ja intonatsiooniharjutused, hääldusharjutused. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis toetudes vajadusel sõrmenditele. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Lugemine: trükitähtede tundma õppimine, lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu	Teab ja nimetab söögikordi: <i>hommikusöök, oode, lõunasöök, õhtusöök</i> ning toite: <i>puder, leib, sai, või, vorst, juust, supp, kook, magustoit, piim, vesi, tee, mahl</i>. Teab, kuidas sööklas käituda. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Teab, kuidas suurt kirjatähte H kirjutatakse. Teab, kuidas tähti seostada. Oskab moodustada lausemalli järgi lauseid õpitu piires. Oskab lõpetada lauseid või valida lünka sobiva sõna. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.
26	Toidud ja toiduained; maitseid. Õpetaja koostatud tekst: Poes		Oskab nimetada toite ja toiduaineid ning teab ja nimetab nende maitseid: <i>magus, soolane, hapu, mõru</i>. Teab ja oskab nimetada tervislikke toiduaineid/toite (lisaks eelnevale puu- ja köögiviljade nimetused kordavalt).

	Lausemall: As/N + T + N osastav. Nt: <i>Ma söön suppi.</i> N + on + O. Nt: <i>Tee on magus.</i>	mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähete kirjutamine, väikeste kirjatähete õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Moodustab õpitu piires lauseid. Nt: <i>Ma joon teed. Tee on magus.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata.
	Kordamine.	Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab lünka kirjutada pöördelõpu järgi sobiva asesõna ja vastupidi. Kasutab õpitud asesõnu ja pöördelõppe. Moodustab õpitu piires lauseid. Kirjutab ja sõrendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.
27	Mina ja tervis Tervise eest hoolitsemine: pesemine. Tualettruumi kasutamine. Õpetaja koostatud tekst: Tualetis Lausemall: As/ N + T + N osast. <i>Ema peseb käsi.</i> As/ N + T + N kaasaütlev Nt: <i>Poiss peseb seebiga.</i> Küsisõna <i>millega?</i> Suure kirjatahe G kirjutamine. Kaasaütleva käände lõpu <i>-ga</i> õigekiri.	mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Keeleõpetus: kirja eelharjutused, joonistähete kirjutamine, väikeste kirjatähete õppimine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Häälik, sõna, lause, tekst. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. lause lõpumärk: punkt. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab elementaarseid hügieeninõudeid. Oskab sellest tugisõnade abil rääkida. Kasutab uut sõnavara: <i>saun, vann, dušš, pesen saunas/ vannis/ duši all; seep, šampoon, pesen seebiga/ šampooniga; kraan, valamu, WC-pott, pissin, kakan, pühin ...</i> Oskab moodustada pildi või tegevuste põhjal lausemalli järgi lauseid õpitu piires. Nt: <i>Ema peseb käsi. Poiss peseb seebiga.</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Teab, kuidas suurt G kirjutatakse. Kirjutab ja sõrmendab õigesti õpitud sõnu ja lauseid.

28	Hammaste ja silmade tervishoid. Õpetaja koostatud tekst: Arsti juures As/ N + T + N osast. <i>Ema peseb hambaid.</i> As/ N + T + N kaasaütlev <i>Poiss peseb hambaharjaga.</i> Kaasaütleva käände lõpu –ga õigekiri. Küsisõna <i>millega?</i> Kaasaütleva käände kasutamine lausetes ja sõnalõpu –ga õigekiri. N + T + N kaasaütlev Küsisõna <i>millega?</i>		Teab, kuidas hoolitseda hammaste ja silmade eest; oskab sellest tugisõnade abil rääkida. Kasutab uut sõnavara: <i>hammas, hambad, silm, silmad, hambahari, hambapasta, loputab suud, prillid, näeb hästi/ halvasti, pime, lamp on paremal/ vasakul ...</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Oskab moodustada kaasaütleva käändega lausemalli abil lauset, saab aru lause tähendusest. Sõnalõpu –ga õigekiri. ?) Uus: <i>Laps sööb lusikaga/ kahvliga. Ema lõikab noaga.</i> Kirjutab ja sõrmendab õpitud sõnu ja lauseid.
29	Mina ja puhkus Mängud ja tegevused. Õpetaja koostatud tekst: Mängutoas Lausemallid: N + mängib + (mida?) N + mängib + (millega?) Suure kirjatähe L kirjutamine. Kaassõnad <i>all, peal, ees, taga, kõrval.</i> Lausemall: <i>(Mis?)... on (mille?) ... all/ peal /all/ ...</i> Nt: <i>Pall on tooli all.</i>		Omandab lugemispala uue sõnavara ja oskab õpitud sõnadega lausemalli abil lauset moodustada. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Oskab leida lünka õige sõna ja õpetaja abiga parandada deformeeritud teksti. Teab, kuidas suurt L kirjutatakse. Teab õpitud kaassõnade <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i> tähendust. Oskab valida lausesse sobiva kaassõna. Moodustab lausemallile toetudes lauseid. Nt: <i>Vaas on laua peal. .</i>

30	Sõbrad ja mängukaaslased. Mängureeglid. Lausemallid: N + mängib + (mida?) N + mängib + (millega?) N + mängib + (kellega?) Nt: <i>Tüdruk mängib sõbraga.</i> Suure kirjatähe D kirjutamine. Kaassõnad <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i>. Lausemall: <i>(Mis?)... on (mille?) ... all/ peal/ ...</i> As/ N + T + (kellega?) Nt: <i>Ma räägin emaga.</i>		Eristab mõisteid <i>sõber ja mängukaaslane</i>. Oskab sõpra iseloomustada: <i>Minu sõber on hea, aus, rahulik, lõbus, lahke, ...</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Oskab leida õpitud teksti põhjal lünka õige sõna ja õpetaja abiga parandada deformeeritud teksti. Teab, kuidas suurt D kirjutatakse. Teab õpitud kaassõnade <i>all, peal, ees, taga, kõrval</i> tähendust. Oskab valida lausesse sobiva kaassõna. Moodustab lausemallile toetudes lauseid. <i>(Mis?)... on (mille?) ... all/ peal/ ...</i> As/ N + T + (kellega?) Nt: <i>Ma räägin emaga.</i>
31	Emadepäev. Kodutööd, ema abistamine. Õpetaja koostatud tekst: Mina aitan ema Lausemall: Minu ema on (missugune?) Minu ema ei ole (missugune?) ... Suure kirjatähe A kirjutamine. Vastupidise tähendusega omadussõnad. Suure kirjatähe A kirjutamine.		Teab emadepäeva tähendust, oma ema nime ning iseloomustab ema õpitu piires. Teab vastandsõnade (<i>ilus – kole, suur – väike, hea – halb, aus – valelik/ ebaaus, lahke – kade, sõbralik – kuri/ ebasõbralik, ...</i>) tähendust. Loeb ja mõistab õpitud teksti teemal „Ma aitan ema“ ning omandab vastava sõnavara. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Oskab leida lünka õige sõna ja õpetaja abiga parandada deformeeritud teksti. Teab, kuidas suurt kirjatähte A kirjutatakse. Oskab leida vastupidise tähendusega sõnu õpitu piires ning moodustada lauseid. Lausemall:

			<i>Minu ema on (missugune?)</i> <i>Minu ema ei ole (missugune?)</i>
32	Mina ja töö Elukutsed ja tegevused. Õpetaja koostatud tekst: Minu õpetaja Suure kirjatähe M kirjutamine. Vastupidise tähendusega omadussõnad.		Teab õpitud ameteid ja nendega seotud tegevusi: <i>Arst ravib. Õpetaja õpetab lapsi. Kasvataja kasvatab lapsi. Kokk teeb süüa. Koristaja koristab.... Autojuht juhib autot. Bussijuht juhib bussi. ...</i> Teab, miks on vaja tööl käia. Teab, et kõik elukutsed on vajalikud. Teab oma vanemate ameteid. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Oskab küsimustele vastata. Oskab leida õpitud teksti põhjal lünka õige sõna. Teab, kuidas suur kirjatähte M kirjutatakse. Oskab leida vastupidise tähendusega sõnu õpitu piires ning moodustada lauseid.
33	Mina ja elukeskkond Kevad: aiatööd, aiatööriistad. Kevadlilled aias. Õpetaja koostatud tekst: Aias Küsimuste mood. (<i>Millega isa riisub?</i>) Küsimustele vastamine.		Oskab pildi järgi nimetada aiatööriistu ja tegevusi aias: <i>Emal on reha. Ema riisub rehaga. Isal on labidas. Isa kaevab labidaga. ...istutab taimi, kastab lilli, põletab lehti.</i>, Teab ja nimetab kevadlilli <i>lumikelluke, märtsikelluke, sinilill, tulp, nartsiss</i>. Teab, mis värvi nad on. Moodustab õpitud sõnadega lihtlauseid: <i>Nartsiss õitseb. Nartsiss on kollane</i> jne

	Suure kirjatähe N kirjutamine. Küsimuste mood. (<i>Kellega ...?</i> <i>Millega...?</i>) Küsimustele vastamine.		Teab, kuidas suurt kirjatähte N kirjutatakse. Oskab õpitud sõnadega lausemalli abil lauset moodustada (kellega? millega?). Nt: <i>Ema riisub rehaga lehti. Tüdruk mängib kassiga.</i>
34	Suvi. Ilm ja laste tegevused suvel. Õpetaja koostatud tekst: Mere ääres Küsimuste mood. (<i>Kellega ...?</i> <i>Millega...?</i>) Küsimustele vastamine. Suure kirjatähe Z kirjutamine. Väikeste ja suurte kirjatähtede kordamine. Kordamine: lausete moodustamine (vajadusel õpitud lausemallidele toetudes) Vastandsõnad.		Oskab õpitu piires ilmast rääkida/ sõrmendada: <i>Õues on soe/ jahe. Päike paistab/ ei paista.</i> <i>Taevas on pilvine. Sajab vihma/ ei saja vihma.</i> <i>Tuul puhub/ ei puhu.</i> Räägib pildi põhjal laste tegevustest suvel. Kasutab õpitud sõnavara ja lauseid: <i>...ujub järves, sõidab paadiga, päevitab, mängib liivaga, jookseb koeraga,</i> Esitab toetudes mallile küsimusi ja oskab neile vastata. Teab, kuidas suurt kirjatähte Z kirjutatakse. Oskab õpitud sõnadega lausemalli abil lauset moodustada (kellega? millega?). Oskab leida vastupidise tähendusega sõnu õpitu piires.
35	Suvi ja laste tegevused suvel. Matkamine. Väikeste ja suurte kirjatähtede kordamine Kordamine: lausete moodustamine (vajadusel õpitud lausemallidele toetudes)		Oskab looduses säästavalt ja ohutult käituda. Jutustab (eelnevalt õpitu piires) pildi põhjal laste tegevustest veekogu ääres. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Oskab küsimustele vastata õpitu piires. Teab suuri ja väikesi kirjatähti, oskab neid kirjutada. Oskab õpitu piires lauseid moodustada (vajadusel õpitud lausemallidele toetudes)

Õpitulemused 1. klassi lõpul:

Suuline keelekasutus:

1. eristab (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*) ja kasutab õpitud häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas),
2. toimib õpetaja suulise juhendi /*sõrmendamise järgi (vajadusel abiga)*;
3. mõistab kuulnud /*sõrmendatud /kirjutatud /suult lugemise teel tajutud* lause sisu;
4. mõistab suulise keelekasutuse vajalikkust ja soovib end kõne abil väljendada;
5. väljendab end igapäevastes suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab (*toetudes sõrmendkõnele, vajadusel sõnasedelitele, õpitud lausekonstruktsioonidele*);
6. kasutab õpitud sõnavara aktiivses kõnes;
7. esitab peast lühikest õpitud luuletust.

Lugemine:

1. tunneb häälik - tähelist (*lisaks sõrmend ja hääliku suupilt*) vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees (*kõnetempo tulenevalt omandatud hääldusoskustest*);
2. mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;
3. leiab vastused teksti kohta käivatele küsimustele kui vastused on palas otsesõnu öeldud;

Kirjutamine

1. kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi (ja suuri) kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse;
2. teeb ära kirja tahvlilt või töölehel;
3. täidab tahvlinäidise järgi (*vajadusel õpetaja abiga*) õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga;
4. eristab (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*) häälikut, tähte, sõna, lauset;
5. kirjutab õigesti oma nime ning (*sõrmendamisele toetudes*) lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid;
6. teab, et lause lõpeb punktiga; et lause alguses ja inimeste nimedes kasutatakse suurt algustähte.

2.klass

Tundide arv nädalas: lugemine 3, kõnearendus 3, keeleõpetus 3

Nädal	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1	Mina ja elukeskkond Liiklemine tänaval Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Tänav. Nimisõna Elus ja elutu. Küsimuse esitamine nimisõnale.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. ja sõrmendite lugemine. Õpetaja kõne kuulamine /suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt	Teab ja nimetab õpitud sõnu antud teema piires: <i>buss, auto, tramm, troll, sõidab, seisab ootab, kõnnib, sebra=vöötrada, valgusfoor, autojuht, jalakäija</i>. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Eristab elus- ja eluta nimisõnu. Saab aru küsimusest kes? mis?. Oskab esitada küsimuse nimisõna kohta. Oskab nimisõnu rühmitada
2	Mina ja töö Korrapidaja kohustused. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kata on korrapidaja	Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>tuulutab klassi, pühib tahvli, kastab lilli, viib prügikasti välja, ütleb puudujad, räägib kuupäeva, annab vihikud, kirjutab kuupäeva jne</i>. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama.

3	Nimisõnade ainsus ja mitmus ning kasutamine koos tegusõnaga.	koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Moodustab lauset.: <i>Lapsed pühivad. Laps pühib. jne.</i>
	Kodused majapidamistööd. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Tööd kodus. Isikulised asesõnad Iskuliste asesõnade (ma ,ta, nad) pikk ja lühike vorm ja selle kasutamine koos tegusõnaga.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>koristab tuba, peseb nõud, peseb pesu, toob puud, kastab lilli, teeb süüa, jalutab koeraga, viib prügikasti välja jne.</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Saab aru isikulistest asesõnadest: <i>mina-ma, tema-ta, nemad-nad</i> Moodustab õpitud sõnavaraga lausemalli järgi lauset: <i>Ma pühin. Ta pühib. Nad pühivad jne.</i> Oskab kasutada õpitud isikulisi asesõnu koos tegusõnaga.
4	Isikuandmed, elukoht, aadress, pereliikmed jne. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Minu kodu.		Räägib endast või lõpetab laused: <i>Minu nimi on ... Ma olen ...-aastane. Ma olen tüdruk/poiss. Minu ema nimi on ... Minu isa nimi on Mul on õde/vend. Tema nimi on Ma elan (kus?) Minu aadress on</i> Teab perekonnaliikmete nimesid. Teab oma aadressi või leiab selle abiga. Vastab abiga küsimustele enda kohta. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Omandab tekstis oleva

	Iskuliste asesõnade (ma, ta, nad) pikk ja lühike vorm ja selle kasutamine koos tegusõnaga. Tegusõnale küsimuse esitamine olevikus.	ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	uue sõnavara. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Oskab esitada küsimuse nimisõna kohta. Moodustab õpitud sõnavaraga lausemalli järgi lauset: <i>Ma elan. Ta elab. Nad elavad jne.</i> Oskab kasutada õpitud isikulisi asesõnu koos tegusõnaga.
5	Mina ja olme Toidud ja toiduained. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Toidupoes Sisseütleva käände kasutamine lauses ja küsimuste esitamine. Lausemall: As + T + N seesütlev.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähtenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise	Teab õpitud toite, toiduaineid, antud teema piires: <i>lihatooted: viiner, kotlett, liha, pasteet jne. Piimatooted: jogurt, hapukoor, kohupiim jne. Jahutooted: manna, müsli, kaerahelbed, jahu jne. Joogid: kohv, kakao, mahl jne. Salat, praad, supp, magustoit.</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. On tutvunud sisseütleva käändega. Moodustab abiga lausemalli järgi lauset: <i>Kohupiim on kausis. Kohv on klaasis jne.</i> Moodustab abiga küsimust: <i>Kus on kohupiim? jne.</i>

		järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	
6	Köök. Köögi sisustus ja toidunõud. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Köögis. Sisse-sees-(seest-)ütleva käände kasutamine lauses ja küsimuste esitamine. Lausemall: As + T + Nomast.+ Nsisseütlev. N + T + Nomast.+ Nseesütlev. As + T + Nomast.+ Nseestütlev.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käe kirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur	Teab ja nimetab köögi sisustust, toidunõusid: <i>pliit, kraanikauss, riil, kapp, taldrik, tass, kauss, pott, lusikas, kahvel jne.</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. On tutvunud sisse-, sees- ja seestütleva käändega. Moodustab abiga lausemalli järgi lauset: <i>Ema paneb lusika kaussi, Lusikas on kausis. Ema võtab lusika kausist.</i> Saab aru küsimusest, oskab vastata küsimustele õpitud teema ulatuses. <i>N: Kuhu ema lusika paneb? Kus lusikas on? Kust ema võtab lusika?</i>
7	Tegevused köögis. Söögikorrad. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>prae kala, keedab suppi, küpsetab kooki, riivib juustu, hakib kurki, lõikab leiba, segab jne. Söögikorrad, hommiku-, lõuna-, õhtusöök, oode.</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis.	

	teemal: Aitan kõõgis ema. Kaasaütleva käände kasutamine lauses, sõnalõpu -ga õigekiri. Küsimuste esitamine. Lausemall: As/ N + T + N kaasaütlev Nt: <i>Poiss riivib riiviga.</i> Küsimus: Millega?	algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab moodustada pildi või tegevuste põhjal lausemalli järgi lauseid kaasaütleva käändega. õpitu piires. Saab aru küsimusest, oskab vastata küsimusele õpitud teema ulatuses. N. <i>Millega poiss riivib?</i> Moodustab abiga küsimust pildi kohta.
8	Mina ja aeg Kellaaeg: täis-, pool- ja veerandtund. Päevaplaan. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Miku päev. Arvsõnad Põhiarvsõnade õigekiri.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähtenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine.	Teab <i>täis-, pool- ja veerand</i>tunni tähendust ja nimetab neid kella järgi õigesti. N: <i>Kell on pool üheksa jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Oskab pildiseeria abil oma päevaplaanist rääkida. N: Kell seitse mina võimlen. Kell kaheksa mina sünnin. jne. Kirjutab õigesti õpitud põhiarvsõnu.
9	Nädal, nädalapäevad. Tunniplaan, ööpäeva osad. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast	Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine.	Teab ja nimetab nädalapäevi, ööpäevaosi: <i>esmaspäev, teisipäev, hommik, õhtu, öö, päev jne</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt.

	teemal: Mikk koolis. Arvsõna ühildumine nimisõnaga, küsimuste esitamine (7 päeva,....) Põhiarvsõnade õigekiri.	Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab tunniplaani abil vastata küsimustele: <i>Mitu tundi on sul esmaspäeval? jne. Mitu päeva on nädalas?</i> Kirjutab õigesti õpitud põhiarvsõnu.
10	Kuud, aastaajad, aasta. Aastaaegade erinevused: sügis. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Sügis. Järgarvsõnad 1.-12.		Teab ja nimetab <i>kuid, aastaaegu</i> õiges järjekorras. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab järgarvsõnade õigekirja. Oskab vastata küsimusele: <i>Mitmes kuu on?</i>
11	Kuupäevad. Järgarvsõnad. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast.		Teab ja nimetab <i>kuupäevi</i>. Saab aru küsimusest: Mitmes? Vastab (vajadusel abiga) küsimusele: <i>Mitmes november täna, eile, homme on/oli? Mitmes päev on esmaspäev? jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti.

	Järgarvsõnad 12.-30.		Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Oskab järgarvsõnade õigekirja.
12	Mina ja elukeskkond Talv. Loomad talvel. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Loomad talvel. Tegusõna lihtminevik ja selle õigekiri seoses vastavate mäarsõnadega (eile,.....)	Kuulamine: helide, hääle, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>lund, lõrtsi sajab, karu, mäger, siil magab, raagus, lumehelbed jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/deformeeritud teksti. On tutvunud tegusõna lihtminevikuga. Saab aru lausetest: <i>Eile mina magasin. Ta magas. Nad magasid.</i>
13	Talvelõbud ja ohud talvel. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Talvel õues.	joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>poiss suusatab, laps kelgutab, ema uisutab, ehitan lumememme, mängin lumesõda, ehitan lumekindlust, õhuke jää, praguneb jne.</i> Oskab pildi järgi nimetada talviseid tegevusi. Teab, millised ohud on talvel. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/

	Tegusõna lihtminevik ja selle õigekiri seoses vastavate mäarsõnadega (eile,.....).	koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	deformeeritud teksti. Moodustab õpitud sõnavaraga lauset lihtminevikus. N: Ma ehtasin lumememme jne.
14	Tavad ja pühad Jõulud. Jõulumuinasjutt, näidendi dramatiseerimine. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Talvel õues. Tegusõna lihtminevik ja selle õigekiri seoses vastavate mäarsõnadega. Tegusõnale küsimuse esitamine minevikus.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine.	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>päkapikk piilub, head lapsed, halvad lapsed, pakib, kingitus, sõidab saaniga, luuletus jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Esitab oma rolli näidendis. Moodustab tegusõna lihtminevikku ja selle õigekirja seoses vastavate mäarsõnadega (vajadusel abiga). Saab aru küsimusest: <i>Mida sa eile tegid? Mida ta eile tegi? Mida nad eile tegid?</i>
15	Jõulud. Jõululuuletus Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Jõulud.	Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>jõulupärg, jõuluehted, verivorst, hapukapsas, pohlamoo, jõulumemm, jõuluvana jne.</i> On tutvunud jõlukommetega Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse.

	Tegusõnade jaatav ja eitav kõne.	koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Esitab peast luuletust. On tutvunud tegusõna eitava/jaatava kõnega. Moodustab (vajadusel abiga) lauset. Mina söön/ ei söönud leiba. jne.
16	Mina ja loodus Ilmastikunähtused. Kraadiklaas. Riietumine talvel. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Talv. Sisse-ja seesütleva käände kasutamine lauses. (Selga/seljas, jalga/jalas,.....) Lausemallid: <i>Mul/tal on ... peas/ jalas/ käes/ kaelas.</i> Ma panen pähe/jalga/kätte/kaela.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö	Tunneb ja nimetab pildi järgi ilmastikunähtusi ja riideesemeid: <i>lumine, pilvine, pakane sajab, puhub/ ei puhu, paistab/ ei paista, sall, müts, kindad, kampsun, jope, saapad jne.</i> On tutvunud kraadiklaasiga. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab moodustada lauset riietumise kohta. Moodustab lauset lausemalli järgi õpitu piires.

17	Talv loomariigis. Linnud talvel. Nende välimus. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Linnud talvel. Sisse-ja seesütleva käände kasutamine lauses (Selga/seljas, jalga/jalas,.....)	vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>pekk, terad, kaerahelbed, nokib pekki, linnumaja, riputab, kollane kõht, väike nokk, lühike saba jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab rääkida tugisõnade abil lindude elust talvel. Oskab moodustada lauset riietumise kohta. Moodustab lauset lausemalli järgi õpitu piires.
18	Mina ja kultuur Raamatud (pealkiri, autor) Raamatute hoidmine Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Raamatukogus Lauseõpetus Lause piiritlemine. Suur algustäht	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>raamatukoguhoidja, laenutab, autor, pealkiri, põnev, naljakas, salmid, paks õhuke, ulatab jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab leida ja nimetada raamatu autorit ja pealkirja. On tutvunud lasteraamatutega. Teab, et lause algab suure tähega. Eristab tähte, sõna ja lauset.

19	Lasteraamatud. Minu lemmikraamat. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Sipsiku sünd Lause lõpumärgid: punkt, küsimärk Täht, sõna, lause eristamine.	vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>autor, pealkiri, muinasjutud, luuletused, põnevusjutud, lasteraamatud jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab leida ja nimetada raamatu autorit ja pealkirja. On tutvunud lasteraamatutega. Näitab kaaslastele oma lemmikraamatut. Teab, et lause algab suure tähega. Eristab tähte, sõna ja lauset. Tunneb ja kasutab õpitud lauselõpumärke.
20	Tavad ja pühad Sõbrapäev. Õnnitluskaardi koostamine Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kuidas sõpra rõõmustada	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>sõbralik, kurb, paha tuju, rõõmustab, plaksutab, vahva, sõber jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab koostada näidise järgi õnnitluskaarti sõbrapäevaks.

	Omadussõna Omadussõna. Vastandtäheendusega omadussõnad. Küsimuste esitamine.	vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.	Teab, et omadussõna vastab küsimusele missugune? Teab õpitud omadussõnade tähendust ja nimetab neid: <i>viisakas, sõbralik, lahke, kade, kurb, õnnelik, valelik,</i> <i>lohakas jne.</i> Teab õpitud omadussõnade vastandsõnu ja nimetab neid: <i>aus-ebaaus, korralik, lohakas jne.</i> Leiab lünka sobiva omadussõna. N: <i>Laps ei valeta</i> <i>kunagi. Ta on jne.</i>
21	Sõbrad ja nende iseloom. Sõprade hoidmine. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Sõbrad Omadussõnade ainsus ja mitmus, ühildumine nimisõnaga	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatäheenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine.	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>aitab, viib</i> <i>prügi välja, mängib arvutiga, sõbralikud lapsed,</i> <i>lohakad poisid jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Räägib tugisõnade abil oma sõbrast õpitud sõnavara piires. Tunneb ja nimetab õpitud omadussõnu ja nimetab ka vastandsõnu neile. Moodustab (vajadusel abiga) omadussõnade mitmust. On tutvunud kuidas omadussõnad ühilduvad nimisõnaga. N: kuri koer- kurjad koerad.
22	Kodumaa sünnipäev, rahvussümboolika. Õpetaja koostatud või	Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus.	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>naabrid, rahvuslind, -lill,</i> <i>-kala, -kivi, räim, rukkilill, paekivi, suitsupääsuke jne.</i> Oskab nimetada Eesti rahvussümboleid. Omandab tekstis oleva uue sõnavara.

	adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Eesti Omadussõnale esitatavad küsimused ainsus ja mitmuses.	Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Saab aru küsimustest <i>missugune?</i> ja <i>missugused?</i> Valib lause juurde õige küsisõna ja moodustab malli järgi küsimuse N: <i>Koerad on kurjad./ Missugused on koerad. jne.</i>
	Mina ja loodus Kevade märgid looduses. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kevad Nimed ja üldnimed Inimeste ja loomade nimed	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>pajutibud, õitseb, pungad, lumikelluke, märtsikelluke, vuliseb, sulab, oja jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Tunneb pildi järgi ära kevademärgid, nimetab kevadkuud. Kirjutab inimeste ja loomade nimed suure tähega.
24	Kevad loomariigis. Noorloomade nimetused. Loomade kirjeldamine: kehaosad, suurus, värv, söök.	Lõpetamine	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>sünnib, pojad/ pojad, toidab, karvased, väikesed, kutsikas/kutsikad, varss, tall, põrsas jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt.

	Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kevadel metsas Üldnimed. Koondlausete moodustamine	vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab nimetada õpitud noorloomi: <i>tall, vasikas, põrsas, kutsikas jne</i>. Räägib tugisõnade abil ühest loomast. Teab ja nimetab õpitud üldsõnu: <i>koolitarbed, mööbel, riided, jalatsid, marjad, metsloomad, koduloomad jne</i>. Oskab üldnime põhjal kirjutada loetelu.
25	Kevad linnuriigis. Rändlinnud. Lindude kirjeldamine: kehaosad, suurus, värv, söök. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kevadel metsas. Üldnimed. Koondlausete lõpetamine: loetelu	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>emalind, isalind, muneb, haub, vooderdab, pesa, toidab, tassib jne</i>. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Oskab nimetada õpitud rändlinde: <i>ööbik, lõoke, pääsuke, kurg jne</i>. Räägib tugisõnade abil ühest linnust. Teab ja nimetab õpitud üldsõnu: <i>värvid, kehaosad, okaspuud, okaspuud, seemed, marjad jne</i>. Lõpetab koondlause sobiva loeteluga. N: <i>Lehtpuud on</i>

26	Kevadised tööd ja lilled. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kevad aias. Loovtöö: pildi põhjal ühise jutu koostamine. Jutu algus ja lõpp. Häälikuõpetus Tähestik.	parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>riisub rehaga, istutab taimi, lõikab kääridega, mängib kassiga, põletab prügi, künnab põldu, viljapuud õitsevad, teeb peenraid jne.</i> Oskab nimetada õpitud lilli: <i>tulp, krookus, nartsiss, sinilill, ülane jne.</i> ja kevadisi töid aias.. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Kirjutab õpetaja abiga pildi järgi loovtöö kevadest. Kasutab õpitud lausemalle: <i>As/ N + T + N kaasaütlev, As/ N + T, As/ N + T + Nomast. jne.</i> Teab, et jutul on algus ja lõpp. Jutustab pildi järgi oma loovtöö põhjal. Kirjutab inimeste ja loomade nimed suure tähega. On tutvunud tähestikuga.
27	Mina ja tervis Isiklik hügieen. Saunas. Vannitoas. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Saunas Lausemall: <i>As/ N + T + N</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine	Teab ja oskab nimetada esemeid saunas ja vannitoas: <i>šampoon, dušigeel, svamm, vann, hambahari, hambapasta, valamu, keris, saunalava, vihtleb, viht jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/

	<i>kaasaütlev, As/ N + T + N seesütlev jne.</i> Tähestik, tähestikuline järjestamine.	õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. .	deformeeritud teksti. Teab isikliku hügieeni reegleid. N: <i>Hambaid pesen 2 korda päevas. Vähemalt nädalas korra käin duši all või saunas. jne.</i> Oskab tähestiku abil järjestada ette antud nimesid, sõnu jne.
28	Tervislik toitumine. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Mida Ene sööb? Täis- ja kaashäälid.	Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>sööb putru, sööb suppi, joob piima, puuviljad, köögiviljad, lihatooted, teraviljad jne.</i> Teab, milline on tervislik toitumine. Koostab tervisliku menüü. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/deformeeritud teksti. Eristab täis-ja kaashäälid.
29	Õnnetused ja arstiabi. Kõnelemine telefoniga Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Õnnetus pargis	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>kiigub kiiguga, verine, jookseb kiigu ette, võtab mobiili, puhastab haava jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/

	K, p, t sõna alguses	õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine.	deformeeritud teksti. Koostab lihtsa dialoogi õpetaja abiga kiirabi kutsumiseks. Teab, kuidas abi kutsuda õnnetuste korral.
30	Tulekahju. Abi kutsumine. Kõnelemine telefoniga. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Kata õnnetus Suur algustäht inimeste, loomade ja kohanimedes.	Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab, et sõna alguses kirjutatakse k,p,t. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>küünlavalgel, katab lauda, võtab tuld, süttib, ruttab, saabub, teatab tuletõrjesse, tuletõrjujad jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Koostab lihtsa dialoogi õpetaja abiga tuletõrje kutsumiseks. Oskab abi kutsuda õnnetuste korral. Teab, et inimeste, loomade ja kohanimed kirjutatakse suure algustähga

31	Mina ja kultuur Emadepäev. Õnnitus. Luuletus Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst I kl aabitsast teemal: Emadepäev Suur algustäht inimeste, loomade ja kohanimedes.		Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>hiilib vaikselt, korjab lilli, katab lauda, võtab kätte, äratab, lilled käes jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Kirjutab emadepäeva kaarti näidise järgi. Esitab luuletuse peast. Kasutab suurt algustähte inimeste, loomade ja kohanimedes.
32	Muinasjutt Õpetaja adapteeritud muinasjutt: Pöial-Liisi Tegusõnade olevik ja minevik. Asesõnad (kordamine	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>seeme/seemned, muld/mulda, vars/varre, närib, veab, krooksub, pähklikoor jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Teab, mis on muinasjutt. Oskab moodustada tegusõnade olevikku ja minevikku õpitu piires.

33	Muinasjutt Õpetaja adapteeritud muinasjutt: Inetu pardipoeg Tegusõnade olevik ja minevik. Asesõnad (kordamine)	vastamine. Sõrmendkõne lugemine. . Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab ja nimetab õpitud sõnu: <i>teistsugune, narrib/narris, lausub/lausus, kireb, näuguv, sulg/suled, toidab/toitis, põgeneb/põgenes jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Teab, mis on muinasjutt. Oskab moodustada tegusõnade olevikku ja minevikku õpitu piires. Kasutab õpitud asesõnu lauses
34	Mina ja elukeskkond Suvel rannas. Õpetaja adapteeritud muinasjutt: Suvel rannas. Loovtöö: pildi põhjal ühise jutu koostamine. Jutu algus ja lõpp. Lausemallid: <i>As/ N + T + N kaasaütlev. N: Ta mängib kühvliga.</i> <i>As/ N + T. N: Nad päevitavad.</i> <i>As/ N + T + Nomast. : N: Ma loen raamatut. Jne.</i>	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/suultlugemine. Õpetaja kuulamine/suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine, eneseväljendus lihtsas dialoogis, küsimustele vastamine jms, toetudes vajadusel sõrmendkõnele. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Sõrmendkõne lugemine. .	Oskab nimetada õpitud suviseid tegevusi rannas: <i>ehitab liivalossi, ujub rõngaga, päevitab, sööb jäätist, loeb ajalehte jne.</i> Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab abiga lünkteksti/ deformeeritud teksti. Kirjutab õpetaja abiga pildi järgi loovtöö kevadest. Kasutab õpitud lausemalle: <i>As/ N + T + N kaasaütlev, As/ N + T, As/ N + T + Nomast. jne.</i> Teab, et jutul on algus ja lõpp. Jutustab pildi järgi oma loovtöö põhjal

		Lünkteksti täitmine ja deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: väikeste ja suurte kirjatähtede kinnistamine, tähtede seostamine. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. Sõna ja lause kirjutamine. Lause lõpumärk: punkt. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Suur algustäht lause alguses ja inimeste nimedes. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	
35	Matk/ekskursioon. Ohud. Loovtöö: õppekäigu põhjal ühise jutu koostamine. Jutu algus ja lõpp. Lausemallid: <i>As/ N + T + N kaasaütleb. N: Ta kõnnib õpetajaga.</i> <i>As/ N + T. N: Nad vaatavad.</i> <i>As/ N + T + Nomast. : N: Ma söön jäätist. jne.</i>		Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid: <i>sõidab bussiga, väljub bussist, koos õpetajaga, ei jookse bussi eest, sõidab ATVga, mängib püssiga, ronib, hüppab jne.</i> Omab ettekujutust matkal või ekskursioonil varitsevatest ohtudest. Kirjutab õpetaja abiga tugisõnade ja kava abil loovtöö matkast. Kasutab õpitud lausemalle: <i>As/ N + T + N kaasaütleb, As/ N + T, As/ N + T + Nomast. jne.</i> Teab, et jutul on algus ja lõpp. Jutustab kava ja tugisõnade järgi ekskursioonist.

Üldised õpitulemused 2. klassi lõpul:

Suuline keelekasutus:

õpilane

- eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi;
- toimib õpetaja suulise juhendi /sõrmendamise järgi (vajadusel abiga);
- kasutab kõnes terviklauseid *õpitud lausemallidele toetudes*;
- teab ja leiab vastandtähtendusega sõnu;
- väljendab arusaadavalt oma soove;
- annab õpetaja poolt esitatud *küsimuste /kava järgi* edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu;
- koostab *õpetaja abil* jutukese pildiseeria või pildi kohta;
- vaatleb ja kirjeldab nähtut *õpetaja suunavate küsimuste toel*, märkab erinevusi ja sarnasusi;
- esitab luuletust peast;

Lugemine

1. loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (*lugemistempo võib sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest ja häälduslikest oskustest olla aeglasem*), parandab õpetajapoolsel suunamisel ise oma lugemisvigu;
2. mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu;
3. vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele abiga;
4. leiab tekstis vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab eakohaste juhiste alusel (*vajadusel õpetaja abiga*);
5. tunneb ära jutu, luuletuse;

Kirjutamine

1. kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid;
2. kirjutab tahvlilt või õpikust ära;
3. täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;
4. koostab *õpetaja abiga* õnnitluse;
5. kirjutab loovtöö *tugisõnade ja küsimuste abil*;
6. eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;
7. kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse;
8. alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga;
9. kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes;
10. kirjutab õigesti sõnade lõppu: -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?);
11. kirjutab etteütlemise järgi (*suultlugemisele toetudes*) õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).

3.klass

Tundide arv nädalas: lugemine 3, kõnearendus 3, keeleõpetus 3

Nädal	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1	Mina ja liiklus Tänaval. Liiklusvahendid ja tänavaosad Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst teemal: Tänav. Tähestik Tähed ja tähestik koos võõrtähtedega.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/ suultlugemine ja sõrmendkõne lugemine. Õpetaja kõne kuulamine/ suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine.	Oskab nimetada õpitud liiklusvahendeid: <i>troll, tramm, veoauto, lennuk, helikopter</i>, ... ja moodustada lauset (... millega?) <i>Nt: Ma sõidan trammiga.</i> Oskab kirjeldada pildile toetudes tänavat kasutades õpitud sõnavara: <i>vöötrada, valgusfoor, tuli, kõnni-, sõidutee, ülekäigurada, bussi- ja raudteejaam, peatus, sõidukid, jala- käija, reisija, istekoht, bussipilet</i>, ... Teab, kuidas käituda tänaval ja bussis ning osta piletit. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab peast tähestikku ja oskab selle järgi nimesid järjestada. Eristab täis- ja kaashäälikuid.
2	Käitumine tänaval ja bussis. Pileti ostmine. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst teemal: Bussis Tähed ja tähestik koos võõrtähtedega. Täis- ja kaashäälikud.		

3	Mina ja kool Õppeainete nimetused, tegevused tundides. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst ainetunnist. Tähestiku kasutamine nimede ja nimetuste järjestamisel. Täis- ja kaashäälikud.	Keeleõpetus: <u>Kirjatehnika</u>: Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. <u>Õigekeelsus</u>: Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel ja kasutamine lauses. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab nimetada <i>õppeaineid</i> ja <i>tegevusi</i> tundides. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Omandab tekstis oleva uue sõnavara. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Teab peast tähestikku ja oskab selle järgi nimesid järjestada. Eristab täis- ja kaashäälikuid
4	Päeva- ja tunniplaan. Kellaajad. Loovtöö: Pildiseeria põhjal (ühiselt) koostatud jutt: Minu päev. Silbitamine ja poolitamine Silbitamine ja poolitamine.		Orienteerub tunniplaanis ja leiab sealt vajaliku tunni: <i>Nt: Esmaspäeval on kolmas tund</i> Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Jutustab pildiseeria põhjal (eelnevalt ühiselt koostatud jutt) oma päevast, seostab seda kellaaegade ja ööpäeva osadega. Teab peast tähestikku. Eristab täis- ja kaashäälikuid. Poolitab sõnu õpitu piires.
5	Klassikaaslased ja mängud. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst teemal: Klassiõhtu.		Kirjeldab tugisõnade abil klassikaaslaste välimust ja iseloomu: ... <i>on sõbralik, lahke, aus, viisakas,</i> <i>Tal on (missugused?) ... silmad/ juuksed/</i> Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires: <i>klassiõhtu, teeb ettevalmistusi, ... on seljas, katab lauda, kiusab, narrib, on süüdi, lööb, segamini, kaebab, meelega, kogemata, ...</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt.

	Silbitamine ja poolitamine.		Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab peast tähestikku. Eristab täis- ja kaashäälikuid. Poolitab sõnu õpitu piires.
6	Ametid koolis. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst vastaval teemal. Täishäälikuühend ja selle õigekiri.		Oskab nimetada ameteid koolis: <i>direktor, õppealajuhataja, kasvatusalajuhataja, arst, õde, sekretär, raamatukoguhoidja, remondimees, koristaja, kokk, kellatädi, valvur</i> ja nendega seotud tegevusi. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Tunneb täishäälikuühendit ja selle õigekirja.
7	Mina ja elukeskkond Sügis. Loodus valmistub talveks. Ilma kirjeldamine. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst vastaval teemal.		Oskab tugisõnade abil ilma kirjeldada: <i>vara läheb pimedaks, vali tuul ulub, rebib lehti, hall on maas, tihti sajab vihma, tibutab, ...</i> Eristab ja oskab nimetada paiga- ja rändlinde ning loomi õpitu piires ning neid tugisõnade abil kirjeldada. Teab, kuidas loomad ja linnud valmistuvad talveks.

	Konsonantühendi märkimine kirjas.		Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Oskab koostada lauseid pildi järgi tugisõnade abil või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.
8- 9	Loomad valmistuvad talveks. Vastavateemaline tekst (vajadusel adapteeritud). Konsonantühendi märkimine kirjas. K, p, t s-i kõrval.		Tunneb konsonantühendit ja oskab seda märkida kirjas. Teab õigekirja: k, p, t sõna alguses ja s-i ja h kõrval.
10	Mina ja tervis Hammaste eest hoolitsemine. Hambaarsti tegevused. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst teemal: Hambaarsti juures. H sõna alguses.		Teab, kuidas hammaste eest hoolitseda. Teab ja nimetab toiminguid, mida hambaarst teeb: <i>kontrollib, puurib, paneb plommi, süstib, tõmbab välja, ...</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis: <i>hambavalu, ooteruum, purihammas, lõikehammas, silmahammas, õõnes, , hambaarst, doktor, hambahari, hambapasta, ...</i> Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.
11	Silmade eest hoolitsemine. Õige kehahoid.		Teab õpitu piires, millal kirjutatakse h sõna alguses. Teab, kuidas silmade eest hoolitseda.

	Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst teemal: Silmaarsti juures/ Prillid. I ja j õigekiri (v.a võõrsõnad ja tegijanimi).		Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis: <i>silmaarst kontrollib, ravib, kannab/ei kanna prille, näeb hästi/ halvasti, ei näe kaugele, taipama, häbenema, ...</i> Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab õpitu piires, millal kirjutatakse h sõna alguses. Tunneb i ja j õigekirja õpitu piires.
12	Kooliarsti ja -õe tegevused. Suhtlemine arsti ja õega. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst teemal: Arstlik kontroll. Asesõnad ja tegusõnade olevik Asesõnad: <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> ja nende kasutamine koos tegusõnaga olevikus.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/ suultlugemine ja sõrmendkõne lugemine. Õpetaja kõne kuulamine/ suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähteduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Sõrmendkõne lugemine.	Oskab nimetada kooliarsti ning kooliõe tegevusi: <i>kaalub, mõõdab, kuulab, kontrollib kurku/ nägemist/ rühti, süstib.</i> On harjutanud rollimängudes suhtlemist arsti ja õega. Oskab oma enesetundest rääkida: <i>Mul on halb olla/ kõha/ nohu/ palavik; pea käib ringi/ süda paha. Mul valutab ... Ma oksendan. Kõht on lahti/ kinni ...</i> Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab õpetaja abiga tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab isikuliste asesõnade tähendust, nende pikka ja lühikest vormi ning õigekirja.

13	Mina ja elukeskkond Talv. Talvelõbud. Ilma kirjeldamine. Loovtöö: Talvel õues. Asesõnad: <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> ja nende kasutamine koos tegusõnaga olevikus. Pöördelõppude õigekiri.	Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: <u>Kirjatehnika</u>: Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. <u>Õigekeelsus</u>: Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel ja kasutamine lauses. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Jutustab pildi põhjal (eelnevalt ühiselt koostatud pildikirjeldusele toetudes) talvelõbudest. Kasutab õpitud sõnu ja väljendeid: <i>suusad, uisud, kelk, suusatab, uisutab, kelgutab, mäest üles/ alla, teeb lumememme, ehitab lumekindlust/ ..., mängib lumesõda, ...</i> Teab isikuliste asesõnade tähendust, nende pikka ja lühikest vormi ning õigekirja. Teab pöördelõppude õigekirja. Oskab kasutada asesõnu koos tegusõnaga. Valib lünka sobiva asesõna või pöördelõpu.
14	Talv looduses ja loomariigis. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst vastaval teemal. Arvsõnad. Põhi-ja järgarvsõnad: 1- 100, 1. – 31. ja nende õigekiri.		Teab, mis muutused toimuvad talvel looduses ja loomade elus. Oskab nimetada paigalinde ja loomi, kes magavad talveund. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (vajadusel õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab põhi-ja järgarvude õigekirja ja tähendust. Eristab mõisteid ja oskab neid jooniselt näidata. Nt: <i>Reas/ ... on neli õuna. Kolmas õun on punane. Esimene õun on Palun võta kaks õuna/ teine õun.</i>
15	Tavad ja pühad. Jõulud. Jõululuuletus. Õpetaja koostatud või adapteeritud tekst/ näidend jõuludest.		Teab jõulukombeid õpitu piires. Jutustab sellest toetudes tugisõnadele või lõpetab laused. Esitab jõululuuletuse peast. Mõistab selle sisu. Teab põhi-ja järgarvude õigekirja ja tähendust.

	Põhi-ja järgarvsõnad: 1- 100, 1. – 31. ja nende õigekiri.		Eristab mõisteid ja oskab neid jooniselt näidata. Nt: <i>Reas/ ... on neli õuna. Kolmas õun on punane. Palun võta kaks õuna/ teine õun. Värvi neljas õun ...</i>
16	Talvine koolivaheaeg. Laste tegevused. Lugemistekst laste vaba aja tegevustest (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Nimi-ja omadussõna Nimi- ja omadussõna ühildumine nimetava käände ainsuses ja mitmuses.		Peale ühist vestlust ja lausete/jutu koostamist oskab lühidalt rääkida enda koolivaheajast ja teab, mida klassikaaslased vaheajal tegid. Mõistab lugemispala uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (vajadusel õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab nimi- ja omadussõnade ühildumist nimetava käände ainsuses ja mitmuses ja oskab moodustada lauseid õpitu piires. Nt: <i>Poisil on punane auto/ punased autod.</i> <i>Punane auto sõidab. Punased autod sõidavad.</i>
17	Mina ja olme Õnnetused. Tegutsemise ohtlikes olukordades. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Nimi- ja omadussõna ühildumine ainsuses ja mitmuses.		Teab, kuidas võib tekkida õnnetus ning kuidas õnnetusi ära hoida. Teab, kuidas käituda ohuolukordades. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Vastab küsimustele. Teab nimi- ja omadussõnade ühildumist nimetava käände ainsuses ja mitmuses ja oskab moodustada lauseid õpitu piires. Nt: <i>Poisil on punane auto/ punased autod.</i> <i>Punane auto sõidab. Punased autod sõidavad.</i>

18	Elekter ja kodumasinad Lausemall: <i>As/ N + T + N kaasäitlev.</i> <i>As/ N + T + N ilmaitlev.</i> Kaasaitleva ja ilmaitleva käände õigekiri ja kasutamine lauses.		Tunneb ja nimetab kodumasinaid. Oskab moodustada lauseid lausemalli alusel: Nt: <i>Ema triigib triikrauaga (pluusi).</i> <i>Ma röstin rösteriga(saia). Me klopime mikseriga (muna).</i> Mõistab lausete sisu, kus kasutatakse ilmaitlevat käänat: Nt: <i>Ema ei saa (ilma) triikrauata triikida.</i> Mõistab lugemispala uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (vajadusel õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Oskab toetudes lausemallile moodustada lauset kasutades kaasa- ja ilmaitlevat käänat. Mõistab küsimuste <i>millega / milleta?</i> tähendust.
19	Elekter ja kodumasinad. Kodu turvalisus Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Kaasaitleva ja ilmaitleva käände õigekiri ja kasutamine lauses.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/ suultlugemine ja sõrmendkõne lugemine. Õpetaja kõne kuulamine/ suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng.	
20	Mina ja kultuur Kinos. Pileti ostmine ja käitumine kinos. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Käändsõna vormide moodustamine küsimuste <i>kuhu? kus? kust?</i> alusel.	Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine.	Teab, kuidas käituda kinos ja teatris. Oskab õpetaja juhendamisel teatrit ja kino võrrelda. Rollimängus oskab end pileti ostmisel väljendada. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Vastab küsimustele. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Mõistab sisse-, sees- ja seestütleva käände vormide ning

21	Teatris. Riietus ja käitumine. Kino ja teatri võrdlus. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Sisse-, sees- ja seestütleva käände vormide kasutamine lausetes.	Keeleõpetus: <i>Kirjatehnika:</i> Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. <i>Õigekeelsus:</i> Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausetes kirjutamine. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel ja kasutamine lauses.	küsimuste kuhu? kus? kust? tähendust lausetes. Oskab toetudes lausemallile moodustada lauseid: Nt: <i>Poiss läheb klassi. Ta õpib klassis. Poiss väljub klassist. Ma panen kommi taskusse. Komm on taskus. Ma võtan kommi taskust.</i>
22	Tavad ja pühad Sõbrapäev. Sõbra iseloom ja välimus. Tüli ja leppimine. Tegusõna Tegusõna pööramine olevikus ja lihtminevikus ning nende õigekiri. Isikulised asesõnad: <i>ma, sa, ta, me, te, nad.</i>	IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausetes moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab tugisõnade/kava abil oma sõpra kirjeldada ja iseloomustada õpitu piires. Teab, millest võib tüli tekkida ja kuidas leppida. Oskab esitada vastavat dialoogi (valib õpitud variantide hulgast). Oskab pöörata tegusõnu olevikus ja lihtminevikus õpitu piiress ning esitada küsimust. Teab isikuliste asesõnade tähendust, nende pikka ja lühikest vormi ning õigekirja.
23	Vastlapäev ja kombed. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tegusõna pööramine olevikus ja lihtminevikus ning nende õigekiri.		Teab vastlakombeid ja sellega seotud sõnavara. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Vastab küsimustele. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Oskab pöörata tegusõnu olevikus ja lihtminevikus õpitu piiress ning esitada küsimust. Vastavalt lause sisule/ määrsõnale/ asesõnale valib sobiva pöörsõna vormi.

24	Eesti VR aastapäev. Rahvussümbolid ja hümn. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tegusõnale küsimuse esitamine olevikus ja lihtminevikus. Jaatav ja eitav kõne.	Teab ja oskab vastata küsimustele Eesti ja tema naaberriikide, rahvussümbolite jm kohta. Lõpetab õpitu põhjal või parandab deformeeritud lauseid. Eristab eitavat ja jaatavat kõnet. Oskab moodustada pöördvorme õpitu piires ja neid lauses kasutada. Oskab pöörata tegusõnu olevikus ja lihtminevikus ning esitada küsimust. Vastavalt lause sisule/ määrsõnale/ asesõnale valib sobiva pöörd sõna vormi.
25	Mina ja elukeskkond Linn. Hooned linnas. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tegusõnale küsimuse esitamine olevikus ja lihtminevikus. Jaatav ja eitav kõne.	Teab ja nimetab hooneid linnas: <i>pank, postkontor, kino, teater, lasteaed, spordikeskus, kaubamaja, eramaja, korterimaja, raekoda, ...</i> Toetudes funktsionaalsele lugemisele oskab skeemile kirjutada õige hoone nimetuse. Nt: <i>Teater on kino vastas. Kaubamaja on postkontori kõrval.</i> Oskab vastavalt õpitule kasutada tegusõnade õiget vormi lauses.
26	Linn. Hooned linnas. Tee küsimine ja juhatamine. Lugemistekst vastaval teemal Lause Koondlause. Üldnimed ja loetelu.	Teab ja nimetab hooneid linnas. Oskab rollimängus toetudes tugisõnadele küsida ja juhatada teed. Teab õpitud üldnimesid ning oskab jätkata loetelu. Nt: <i>Hooned on pank, postkontor, kino, teater ja lasteaed.</i>
27	Bussijaamas. Raha: väärtus, hoidmine ja laenamine Lugemistekst vastaval teemal.	Oskab rollimängus toetudes tugisõnadele bussijaamas piletit osta ja raha laenata. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Vastab küsimustele.

	Üldnimed ja loetelu.		Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab õpitud üldnimesid ning oskab jätkata loetelu. Teab, kuhu loetelus koma panna.
28	Maal. Loovtöö. Pildikirjeldus: Talus. Suur algustäht Suur algustäht lause alguses, inimeste, loomade ja kohanimedes.		Jutustab pildi põhjal (eelnevalt ühiselt koostatud pildikirjeldusele toetudes) taluhoonetest ja inimeste tegevustest talus. Kasutab õpitud sõnu ja väljendeid. Teab ja oskab kirjutada suurt algustähte lause alguses, inimeste, loomade ja kohanimedes.
29	Mina ja perekond Pereliikmed ja sugulased. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Suur algustäht lause alguses, inimeste, loomade ja kohanimedes.		Teab oma perekonnaliikmeid, sugulasi ja nende nimesid. Mõistab sugulussuhteid. Nt: <i>Tädi on ema/ isa õde</i>. Oskab oma perest rääkida. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Vastab küsimustele. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab ja oskab kirjutada suurt algustähte lause alguses, inimeste, loomade ja kohanimedes(riikide, maakondade, asulate, tänavate, jõgede, järvede nimedes).
30	Pere tähtpäevad. Sünnipäev. Lugemistekst vastaval teemal.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/ suultlugemine ja sõrmendkõne lugemine. Õpetaja kõne kuulamine/ suultlugemine.	Teab oma perekonnaliikmeid, sugulasi ja nende nimesid. Mõistab sugulussuhteid. Oskab oma perest rääkida. Toetudes tugisõnadele räägib sünnipäevast.

	Liitlause Liitlause. Koma <i>et</i> ja <i>sest</i> ees.	Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng.	Loeb ja mõistab õpitud teksti. Vastab küsimustele. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Teab, et liitlauses on sidesõnade <i>et</i> ja <i>sest</i> ees koma. Moodustab lausemallide põhjal liitlauseid ja mõistab nende sisu.
31	Mina ja elukeskkond Kevad. Puud ja lilled kevadel. Loovtöö. Pildikirjeldus: Kevad aias. Liitlause Liitlause. Koma <i>et</i> ja <i>sest</i> ees.	Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine.	Teab ja nimetab puid ja kevadlilli aias ja metsas. Jutustab pildi põhjal (eelnevalt ühiselt koostatud pildikirjeldusele toetudes) kevade tunnustest looduses ning inimeste tegevustest. Kasutab õpitud sõnu ja väljendeid. Teab, et liitlauses on sidesõnade <i>et</i> ja <i>sest</i> ees koma. Moodustab lausemallide põhjal liitlauseid ja mõistab nende sisu.
32	Mina ja kultuur Lasteraamatu lugemine (õpetaja valikul, loetakse ühiselt klassis). Autor, pealkiri, sisukord, tegelaste kirjeldamine. Liitlause. Koma <i>et</i> ja <i>sest</i> ees. Vastupidise tähendusega sõnad.	Keeleõpetus: <u>Kirjatehnika:</u>. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. <u>Õigekeelsus:</u> Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel ja kasutamine lauses.	Teab, et raamatutel on autor, pealkiri, kunstnik, sisukord ja tegelased. Oskab tegelasi õpitu piires iseloomustada. Mõistab loetu põhjal, mida on raamatu illustratsioonidel kujutatud, räägib sellest õpitu piires.
33	Lasteraamatu lugemine (õpetaja valikul). Autor, pealkiri, sisukord, tegelaste kirjeldamine. Sama või lähedase tähendusega sõnad. Tähestiku kordamine. Sõnastiku kasutamine.	IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate	Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Oskab moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses abiga või iseseisvalt. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab (vajadusel õpetaja abiga) tekstist küsimusele õige vastuse. Õpib küsimustele vastama. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.

34	Lasteraamatu lugemine (õpetaja valikul). Autor, pealkiri, sisukord, tegelaste kirjeldamine. Vastupidise ja sama tähendusega sõnad. Tähestiku kordamine. Sõnastiku kasutamine. Nimede järjestamine.	programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab leida või nimetada sõnale vastavat antonüümi või sünonüümi õpitu piires. Tuletab meelde tähestiku jms ning oskab nimesid tähestikulises järjekorras järjestada. Oskab kasutada lihtsat sõnastikku.
35	Mina ja puhkus Ohutu käitumine matkal/ ekskursioonil. Kordamine.		Teab, kuidas peab matkal käituma. Oskab piltide põhjal rääkida, mida õppekäigul teha tohib/ ei tohi. Nt: <i>Me kuulame õpetaja sõna. Ma ei lähe ujuma ...</i> Peale matka/ ekskursiooni ühiselt koostatud jutu lugemine, selle sisu mõistmine.

Üldised õpitulemused:

Suuline keelekasutus :

1. Kuulab */jälgib kaasvestleja suult lugedes* eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;
2. väljendab end õpitud suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt õpitu piires: palub, küsib, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;
3. vaatlleb sihipäraselt, kirjeldab õpitu piires nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi;
4. avaldab (*toetudes küsimustele vm*) arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
5. annab *küsimuste, tugisõnade, skeemide, pildimaterjali vms toel* arusaadavalt edasi eelnevalt käsitletud õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu;
6. jutustab (*õpetaja juhendamisel*) pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi või küsimuste toel; mõtleb (*vajadusel abiga*) jutule alguse ja lõpu;
7. esitab luuletust peast;

Lugemine

1. loeb lususalt nii häälega kui endamisi ja õpitud teksti mõistes;
2. loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest ja omandatud verbaalsetest oskustest*);

3. töötab tekstiga (*õpetaja juhendamisel*) eakohaste kirjalike juhiste alusel;
4. vastab suulistele /*kaasvesteja suult loetud* ja /või lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
5. eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust;
6. tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu;
7. toetudes tugisõnadele annab üldjoontes edasi loetud raamatu sisu;
8. teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

Kirjutamine

1. kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
2. teeb tahvlilt ja õpikust ära kirja õigesti; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku /õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
3. valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas (*õpitud keelelise materjali piires*) häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*); kirjutab õigesti asesõnu;
4. märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;
5. teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;
6. kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
7. piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
8. kirjutab etteütlemise järgi (*vajadusel toetudes suultlugemisele või sõrmendkõnele*) sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
9. koostab (*näidise järgi*) õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (*küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel*).

4.klass

Tundide arv nädalas: lugemine 3, kõnearendus 3, keeleõpetus 3

Nädal	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1	Mina ja liiklus Tänav ja maantee. Liiklus. Ohutus kooliteel. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tähestik Tähestik. Täishäälikud ja kaashäälikud. Tähestiku kasutamine.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/ suultlugemine ja sõrmendkõne lugemine. Õpetaja kõne kuulamine/ suultlugemine. Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng. Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Sõrmendkõne lugemine.	Teab ja eristab õpitu piires liiklemist maanteel ja linnatänaval. Oskab sellest pildi / tugisõnade toel rääkida. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Teab peast tähestikku, eristab täis- ja kaashäälikuid. Kasutab lihtsamat sõnastikku ning koostab loendeid tähestikjärjestuses.
2	Liiklusmärgid. Liiklusreeglid jalakäijale ja jalgratturile. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). G, b, d tuntumate võõrsõnade alguses.	Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine, lünkteksti täitmine,	Teab liiklusmärkide tähendust ja liiklusreegleid maanteel ja linnatänaval õpitu piires. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.

		deformeeritud teksti parandamine. Keeleõpetus: <u>Kirjatehnika:</u>. Töö vormistamine, töö puhtus, käekirja loetavus. <u>Õigekeelsus:</u> Häälikute märkimine kirjas.	Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Kirjutab eesti keele omasõnade algusesse k, p või t. Oskab tuntumate võõrsõnade algusesse kirjutada g, b või d. Teab õpitud võõrsõnade tähendust.
3	Mina ja kool Õpilasreeglid. Õppekirjanduse tingmärgid. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). G, b, d tuntumate võõrsõnade alguses.	Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel ja kasutamine lauses. IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Teab õpilasreegleid. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires. Teab õppekirjanduse tingmärkide tähendust. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Oskab tuntumate võõrsõnade algusesse kirjutada g, b või d. Teab õpitud võõrsõnade tähendust. Oskab vastavalt lause sisule kirjutada lünka sobiva võõrsõna.
4	Õpilase päev: Tunnid, vaba aeg, ringid ja sport. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Häälikupikkused ja -ühendid		Räägib tugisõnade, seeriapiltide või kava abil õpilase päevast, seostab seda kellaaegade ja ööpäeva osadega. Teab ja nimetab, mis ringid ja treeningud koolis on, oskab ühest ringist/treeningust rääkida. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses.

	Täishäälikupikkuse ja täishäälikuühendi märkimine kirjas.		Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Oskab kirjas õigesti märkida täishäälikute pikkusi (toetudes sõrmendkõnele) ja täishäälikuühendit.
5	Sallivus. Suhtumine kaasõpilastesse. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Kaashäälikupikkuse ja kaashäälikuühendi märkimine kirjas.		Suhtub kaasõpilastesse tolerantset. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Oskab kirjas õigesti märkida kaashäälikute pikkusi (toetudes sõrmendkõnele) ja kaashäälikuühendit.
6	Mina ja elukeskkond Sügis aias. Puu-ja köögiviljade nimetused. Hoidised. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud).		Nimetab ja kirjutab peast pildi järgi õpitud puu-ja köögiviljade nimetusi. Teab, kus nad kasvavad ja mida neist valmistatakse. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud

	Poolitamise üldpõhimõtted Silbitamine ja poolitamine.	keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Teab, mis on silbitamine. Teab kõiki poolitamise reegleid. Oskab sõnu õigesti poolitada. Teab, milliseid sõnu ei saa poolitada.
7	Sügis põllul. Põllusaadused. Teraviljad. Pildikirjeldus: Kuidas leib meie lauale jõuab. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Silbitamine ja poolitamine. Liitsõnade poolitamine	Nimetab ja kirjutab peast pildi järgi õpitud puu-ja köögiviljade ning teraviljade nimetusi. Teab, kus nad kasvavad ja mida neist valmistatakse. Õpitu põhjal kirjutab loovtöö pildiseeria põhjal: Kuidas leib meie lauale jõuab. Oskab sõnu õigesti poolitada. Teab, milliseid sõnu ei saa poolitada.
8	Sügis metsas ja rabas. Seened ja marjad. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Kordamine. (Tähestik, poolitamine)	Nimetab ja kirjutab peast pildi järgi õpitud puu-ja köögiviljade, teraviljade, seente ja marjade nimetusi. Teab, kus nad kasvavad ja mida neist valmistatakse. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse.

			Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Teab tähestikku, oskab seda kasutada. Teab kõiki poolitamise reegleid. Oskab sõnu õigesti poolitada. Teab, milliseid sõnu ei saa poolitada. Poolitab sõnu vihikus harjutuste kirjutamisel.
9	Mina ja perekond Perekonnaliikmed ja sugulased. Sugulussuhted. Peretähtpäevad: sünnipäev. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Kirjavahemärgid Väit- ja küsilause. Lauselõpumärgid.		Orienteerub sugulussuhetes ja oskab nimetada oma sugulasi. Nt: <i>On Jüri on ema vend.</i> Räägib sellest perekonnafoto põhjal (soovitavalt). Teab, kuidas käituda sünnipäeval, matustel ja pulmas. Omandab vastavateemalise sõnavara ja väljendid õpitu piires. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses.
10	Peretähtpäevad: pulmad. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Väit-, küsi-, ja hüüdlause. Käskiva kõneviisi 2. pöörde kasutamine lauses.. Lauselõpumärgid.		Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu.
11	Peretähtpäevad: matused.		Eristab väit-, küsi-, ja hüüdlause. Oskab moodustada ja kasutada käskiva kõneviisi 2. pööret õpitu piires: Nt: <i>Mine poodi. Palun anna pliiats.</i>

	Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Väit-, küsi-, ja hüüdlause. Käskiva kõneviisi 2. pööre. Lauselõpumärgid.		Teab lauselõpumärke ning oskab neid kasutada lähtuvalt lause tüübist.
12	Remonditööd kodus. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Koma ja liitlause. Koma loetelus. Üldnimed.		Teab ja oskab nimetada remonditöid ning -töid kodus. Moodustab lauset õpitu piires. Nt: <i>Isa värvib pintsliga/ rulliga seina. Ema paneb tapeeti.</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Teab õpitud üldnimesid ning oskab jätkata loetelu. Oskab üldnime põhjal koostada loetelu. Kirjutab loetelus sõnade vahele komad.

13	Mina ja elukeskkond Talv. Talvise looduse, ilma kirjeldus. Inimeste abi loomadele ja lindudele. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Koma <i>et, sest, aga, siis, kuid</i> ees. Liitlausete moodustamine.	Kirjeldab talvist loodust ja ilma kava või skeemi toel. Teab õpitu põhjal, kuidas metsloomad ja linnud talvel elavad ning inimeste abi neile. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Oskab lihtlauseid liita ja moodustada liitlauseid õpetaja juhendamisel.
14	Advent. Jõulumuinasjutt. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Koma <i>et</i> ja <i>sest</i> ees. Liitlausete moodustamine.	Teab advendiaja ja jõulukombeid. Esitab jõululuuletuse peast. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.
15	Jõulud. Jõulukombed. Jõululuuletus. Koma <i>et, sest, aga</i> ja <i>kuid</i> ees. Liitlausete moodustamine.	Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Oskab moodustada liitlauseid kasutades sobivat sidesõna.

			Moodustab lausemallide põhjal liitlauseid ja mõistab nende sisu. Teab, milliste sidesõnade ette kirjutatakse koma. Kasutab iseseisval kirjutamisel komasid õigesti.
16	Mina ja tervis Külmetushaigused ja karastamine. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Koma <i>et, sest, aga, siis, kuid</i> ees. Liitlausete moodustamine.		Teab ja oskab skeemi järgi rääkida karastamisest ja tervislikust eluviisist. Teab õpitu piires, mis võib põhjustada haigestumist. Oskab rollimängus suhelda polikliinikus arsti ja õega. Teab eriarstide nimetusi. Oskab oma terviseprobleemidest rääkida. Nimetab pildi järgi õpitud spordialasid, spordivahendeid ja sportlasi õpitu piires. Nt: <i>Suusataja suusatab. Tal on suusad ja suusakepid. Mulle meeldib/ ei meeldi suusatamine.</i> Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Moodustab lausemallide põhjal liitlauseid ja mõistab nende sisu. Teab, milliste sidesõnade ette kirjutatakse/ ei kirjutata koma.
17	Suhtlemine polikliinikus. Viisakus. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Sidesõnad, mis ei nõua koma. Liitlausete moodustamine.		
18	Tervislik eluviis. Sport. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Sidesõnad, mis ei nõua koma. Liitlausete moodustamine.		

			Kasutab iseseisval kirjutamisel komasid õigesti.
19	Mina ja kultuur Muinasjutt. Tegelaste kirjeldamine. Muinasjutu lõpp ja algus. Kava koostamine ja jutustamine kava põhjal. Omadussõnad Vastupidise tähendusega sõnad. Küsimuse esitamine: <i>Missugune ...? Missugused...?</i>		Eristab muinasjuttu, õpitud mõistatusi ja vanasõnu. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi muinasjutu sisu. Oskab õpetaja abiga mõelda jutule alguse ja lõpu. Esitab dramatiseerimisel oma rolli. Oskab õpitud omadussõnadele leida vastupidise või lähedase tähendusega sõna. Eristab ja oskab esitada küsimusi: <i>Missugune ...? Missugused...?</i> Oskab moodustada õpitu piires lauseid: <i>Tüdruk on lahke/ kade. Tüdrukud on lahked/ kadedad. Lahke tüdruk annab Lahked tüdrukud annavad ...</i>
20	Muinasjutt. Kava koostamine ja jutustamine kava põhjal. Mõistatus, vanasõna. Vastupidise tähendusega sõnad. Omadussõna ühildumine nimisõnaga. Küsimuse esitamine: <i>Missugune ...? Missugused...?</i>		
21	Mõistatus, vanasõna. Lühinäidend. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Lähedase tähendusega sõnad. Omadussõna ühildumine nimisõnaga.		
22	Tavad ja pühad Vastla-ja valentinipäev. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või		Teab ja nimetab õpitud rahvakalendri- ja riiklikke tähtpäevi. Teab vastla- ja valentinipäeva kombestikku. Oskab sellest õpitu piires rääkida. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis.

	adapteeritud). Lähedase tähendusega sõnad. Omadussõna ühildumine nimisõnaga.	Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Annab (vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel) edasi lugemispala sisu. Teab omadussõna ühildumist nimisõnaga, oskab moodustada lauseid ja esitada küsimusi.
23	Eesti VR rahvussümbolid. Eesti üldandmed. Eesti kaart. Skeemid. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Suur ja väike algustäht Suur algustäht lause alguses ja nimedes.	Teab ja oskab vastata küsimustele Eesti VR ja tema rahvussümbolite kohta. Oskab lugeda Eesti kaarti ja skeeme. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Teab, et lause algab suure algustähega. Teab, et inimeste, loomade, riikide, maakondade, asulate, tänavate, jõgede, järvede nimed algavad suure algustähega.
24	Mina ja meedia Ajalehed, ajakirjad, reklaam. Saatekava lugemine. Suur algustäht lause alguses ja nimedes. Väike algustäht õppeainete, ametite, kuude ja nädalapäevade nimetustes.	Teeb vahet ajalehtedel, ajakirjadel, koomiksitel ja naljadel. Oskab lugeda saatekava ja otsida internetist vajalikku infot. Teab, et inimeste, loomade, riikide, maakondade, asulate, tänavate, jõgede, järvede, raamatute, ajalehtede ja saadete

25	Koomiksid, naljad. Internet ja ohutus. Info otsimine. Kordamine. Suur ja väike algustäht.	Kuulamine: helide, häälte, häälikute eristamine/ suultlugemine ja sõrmendkõne lugemine. Õpetaja kõne kuulamine/ suultlugemine.	nimed algavad suure algustähega. Teab, et õppeainete, ametite, kuude ja nädalapäevade nimetustes kasutatakse väikest algustähte. Oskab kasutada suurt ja väikest algustähte õpitu piires.
26	Mina ja töö Elukutsed ja tegevused. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tegusõna Tegusõnade pööramine olevikus. Tegusõnale küsimuse esitamine. Jaatav ja eitav kõne.	Kõnearendus: Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine (töö sõnasedelitega). Sõnavara omandamine. Lausete moodustamine. Sobivate kõnetuste valik suhtlemisel, eneseväljendus lihtsas dialoogis. Küsimuste moodustamine, esitamine ja neile vastamine. Rollimäng.	Tunneb pildi/lause järgi ära elukutse. Oskab öelda, mida õpitud elukutse esindaja teeb. Nt: <i>Maaler värvib seina. Näitleja näitleb/ esineb teatris/ filmis.</i> Teab erinevate ametite vajalikkust ja raha väärtust. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.
27	Ametid ja raha. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tegusõnade pööramine lihtminevikus. Tegusõnale küsimuse esitamine. Jaatav ja eitav kõne.	Lugemine: lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi. Oma lugemisvea parandamine. Sõrmendkõne lugemine. Osutamise, kehakeele või viibete kaudu iga lause sisu edasiandmine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Selleks vajadusel loetu põhjal joonistamine ja rollimängud. Loetu põhjal küsimustele vastamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine.	Oskab moodustada pöördevorme õpitu piires ja neid lauses kasutada. Eristab eitavat ja jaatavat kõnet. Oskab pöörata tegusõnu olevikus ja lihtminevikus ning esitada küsimust. Vastavalt lause sisule/ määrsõnale/ asesõnale valib sobiva pöörd sõna vormi.
28	Mina ja elukeskkond Lemmikloomad. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Tegusõnade pööramine olevikus ja	Keeleõpetus: Kirjatehnika: Töö vormistamine, töö puhtus,	Eristab ja nimetab lemmikloomi. Teab, kuidas lemmikloomade eest hoolitseda. Räägib sellest õpitu piires. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti.

	lihtminevikus. Tegusõnale küsimuse esitamine. Jaatav ja eitav kõne.	käekirja loetavus. <u>Õigekeelsus</u> : Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause kirjutamine. Etteütlemise/suultlugemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel ja kasutamine lauses.	Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.
29	Eksootilised loomad ja loomaaed. Loovtöö: Minu lemmikloom. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Käändsõna Sisse-, sees- ja seestütleva käände vormide kasutamine lauses.	IKT vahendite kasutamine: õpetaja poolt koostatud esitluste, erinevate programmidega koostatud ülesannete, harjutuste lahendamine ja lausete moodustamine sõnavara kinnistamiseks.	Oskab tegusõna pöörata olevikus ja lihtminevikus ning moodustada lauseid õpitu piires. Eristab ja nimetab eksootilisi loomi. Oskab neid liigitada toitumise, elukoha jne järgi. Omal valikul kirjeldab üht looma, teab tema toitumist jne. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti, vastab küsimustele ning täidab selle põhjal ülesandeid. Mõistab sisse-, sees- ja seestütleva käände vormide ning küsimuste kuhu? kus? kust? tähendust. Moodustab õpitud käändevormidega lauseid.
30	Kodulinn Tartu. Hooned. Skeemide, plaanide lugemine, (koostamine). Tingmärgid. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Alale-, alal- ja alaltütleva käände vormide kasutamine lauses. Käändsõnavormide moodustamine küsimuste alusel.		Oskab lugeda Tartu plaani. Teab ja oskab nimetada hooneid Tartus. Mõistab lihtsat plaani, skeemi ja kaarti. Moodustab skeemi põhjal lauseid õpitu piires. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid.

			Mõistab alale-, alal- ja alaltütleva käände vormide ning küsimuste kuhu? kus? kust tähendust. Moodustab õpitud käändevormidega lauseid. Nt: <i>Ma panen vaasi lauale. Vaas on laual. Ma võtan vaasi laualt (ära).</i>
31	Mina ja elukeskkond Kevad looduses. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Sise- ja väliskohakäänete vormide kasutamine lausetes.		Jutustab kava/ tugisõnade abil kevadest õpitu piires: ilm, puud ja lilled, linnud ja loomad kevadel. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Mõistab õpitud käändevormide ja sisu ja oskab vastavalt lause sisule valida lünka sobiva sõnavormi. Moodustab õpitud käändevormidega lauseid. Teab käandelõppude õigekirja. Oskab esitada küsimusi õpitu piires.
32	Kevad ja emadepäev. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Kaasa- ja ilmaütleva käände lõppude (-ga, -ta) õigekiri ja käändevormide kasutamine lauses.		Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Jutustab emadepäevast. Oskab õpitu piires moodustada lauset kasutades kaasa- ja

			ilmaütlevat käänat. Teab käändelõppude õigekirja. Oskab esitada küsimusi õpitu piires: <i>Millega ...? Kellega ... ?</i>
33	Lasteraamatud. Loetud raamatute tutvustamine. Autor, pealkiri, sisukord, tegelased. Liitsõna.		Teab, et raamatutel on autor, pealkiri, kunstnik, sisukord ja tegelased. Oskab tegelasi õpitu piires iseloomustada. Räägib kava alusel loetud lasteraamatust või mõistab loetu põhjal, mida on raamatu illustratsioonidel kujutatud, räägib sellest õpitu piires. Tunneb ära ja oskab moodustada liitsõnu. Moodustab õpitud liitsõnadega lauseid.
34	Mina ja puhkus Suvised rõõmud ja loodushoid. Loovtöö. Lugemistekst vastaval teemal (vajadusel õpetaja koostatud või adapteeritud). Liitsõna.		Koostab kava alusel loovtöö suvest. Mõistab uute sõnade tähendust kontekstis. Teab ja nimetab õpitud sõnu ja sõnaühendeid antud teema piires ning oskab nendega moodustada lauset omandatud keeleliste väljendite ulatuses. Loeb ja mõistab õpitud teksti. Leiab tekstist küsimusele õige vastuse. Täidab õpitu põhjal lünkteksti või parandab deformeeritud lauseid. Tunneb ära ja oskab moodustada liitsõnu. Moodustab õpitud liitsõnadega lauseid.
35	Jaanipäev. Matkad ja reisid. Ohutus reisirajal ja looduses. Ühine jutu koostamine õppekäigust.		Teab, kuidas peab jaanipäeval ja matkal käituma. Peale matka/ ekskursiooni ühiselt koostatud jutu lugemine, selle sisu mõistmine ja uute mõitete omandamine.

I kooliastme õpitulemused: õpilane

Suuline keelekasutus

1. kasutab kaasvestlejale arusaadavat suulist kõnet (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest ja omandatud hääldusoskustest*), vajadusel toetudes sõrmekõnele;
2. vastab küsimustele (*õpitud verbaalse materjali ja keelendite piires*), kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;
3. annab (*vajadusel küsimuste/ tugisõnade/ kava toel*) edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu;
4. avaldab arvamust (*küsimuste /kava abil*) kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta, märkab erinevusi ja sarnasusi ning kirjeldab neid;
5. leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtähendusega sõnu *õpitu piires*;
6. oskab *õpitud suhtlusolukordades* paluda, küsida, keelduda, vabandada, tänada
7. mõtleb jutule alguse ja lõpu (*vajadusel õpetaja abiga*);
8. esitab luuletust või lühiteksti peast;

Lugemine

1. loeb ladusalt nii häälega (*oma häälduslike võimete piires kasutades vajadusel sõrmendite abi*) kui endamisi ja saab aru õpitud teksti sisust;
2. loeb õpitud teksti ette õigesti, kasutades sobivat tempot ning arvestades kirjavahemärkidest tulenevaid pause;
3. töötab (*õpitud*) tekstiga eakohaste juhiste alusel;
4. vastab suulistele (*vajadusel sõrmendatud*) ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta *õpitu piires*;
5. eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
6. tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu ning õpitud mõistatuse, vanasõna ja kirja;
7. mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
8. on tutvunud või lugenud läbi tervikuna või osaliselt vähemalt 10 eesti ja väliskirjaniku teost (*vajadusel lihtsustatud ja /või adapteeritud*), kõneleb loetud raamatust toetudes kavale/ tugisõnadele;
9. teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

Kirjutamine

1. kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
2. kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti maha, paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku /õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
3. eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset;
4. eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest, toetused sõrmendkõnele*)

5. märgib õpitud sõnades õigesti häälikuid ja kaashäälikuühendit, käänd- ja pöörd sõnade lõppe ja tunnuseid *õpitu piires*;
6. kirjutab õigesti asesõnu;
7. kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
8. kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
9. piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
10. kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
11. koostab näidise järgi kutse, õnnitluse, teate ning kirjutab eakohase pikkusega loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava abil.
12. teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses.

Eesti keel ja kirjandus II kooliastmes

Sissejuhatus

Eesti keele õppimine avardab ning rikastab õpilase mina- ja maailmapilti, kujundab identiteeti, arendab isiksuse omadusi ning kujundab üldisi ning ainespetsiifilisi õpioskusi. Eesmärgi saavutamisel on oluline *julgustada ja toetada* õpilase tahet kõnet kasutada. Eesti keelt õpitakse kommunikatiivse tunnetustegevuse käigus. Õpetamise sisuks on motiveeritud situatsioonülesanded, mis grupeeruvad järgmiste kõnefunktsioonide ümber:

- 1) tunnetuslik-kommunikatiivsed: väljendada teadmisi, edastada infot; küsida teavet, selgitusi, nõu; anda teavet, selgitusi, nõu; vahendada teavet; kirjeldada nähtut, loetut, kuulutat, kogetut; interpreteerida nähtut, loetut, kuulutat; tutvustada isikut, nähtut, loetut; esitada mitmesuguseid andmeid suuliselt ja kirjalikult;
- 2) regulatiiv-kommunikatiivsed: teha ettepanekuid ühistegevuseks; ärgitada midagi tegema; pöörduda taotluse, soovi, palve või ettepanekuga kellegi poole; anda korraldusi; pakkuda kellelegi midagi; reageerida ettepanekule, korraldusele, kutsele nõustumise, keeldumise, omapoolse ettepanekuga;
- 3) tundmuslik-kommunikatiivsed: avaldada rõõmu, vaimustust, kurbust; laita, kiita; väljendada sümpaatiat, antipaatiat; teha komplimente; väljendada rahulolu või rahulolematust; innustada; lohutada, avaldada kaastunnet, rahustada;
- 4) kõneetikett: tutvuda, tutvustada; kõnetada tuttavat, võõrast; esitleda ennast ja teisi; tänada ja paluda; õnnitleda; vabandada; pöörduda telefonitsi kellegi poole; pöörduda kirjalikult tuttava või ametiisiku poole; vastata tuttavale või ametiisikule.

Kõne- ja situatsioonülesannetega taotletakse kõigi kõne osaoskuste – kuulamise (*suultlugemise*), kõnelemise, lugemise, kirjutamise arendamist. Õpilane saab tundides teavet suulisest ja kirjalikust tekstist (kuulamine, lugemine) ning teadmiste, mõtete, suhtumiste jm väljendamisest õpitavas

keeles (dialoog, monoloog, kiri, teade jm). Õpetamisel kasutatav tekstimaterjal – *kuulmislangusega laste puhul vajadusel adapteeritud tekstid* - (ilukirjanduslikud, aime-, tarbe- ja meediatekstid, pildid, kaardid, skeemid, filmid) võimaldab õpilasel saada tervikliku pildi õpetatavast teemast.

Õppimisel-õpetamisel eristatakse konkreetse teema raames järgmisi etappe:

- 1) retseptiivne kõnetegevus: keelematerjali (häälduse, sõnavara, grammatika, õigekeelsusjuhiste) omandamine ja kinnistamine kõneharjutuste abil;
- 2) reproduktiivne kõnetegevus: õpitud sõnade, sõnaühendite ja väljendite kasutamine kõnes. Sel perioodil on õppekõne sisu esmalt antud ja harjutamine toimub kindlates või osaliselt piiritletud raamides. Peatähelepanu on suunatud automatiseeritud kõnevilumuste kujundamisele;
- 3) produktiivne (loominguline) kõne ehk suhtlemine. Sel etapil arendatakse õpilaste võimet suhelda reaalses suhtlusolukordades vastavalt kõne eesmärgile.

Põhikooli riiklik õppekava eristab II kooliastmes nelja õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstilooming ning õigekeelsus.

- 1) *Õpilane osaleb vastavalt võimalustele (mõju valdavad kuulmiskahjustuse sügavus, kodune suhtluskeel, kommunikatiivsete oskuste tase jms) kõnekeelses suhtluses*; kasutab oma kõnes pikemaid ja sisukamaid lauseid; valib keelevahendeid vastavalt vestluspartnerile ja suhtlusolukorrale. Sel kooliastmel suureneb endamisi lugemise osakaal. Taotluseks on, et õpilane loeks ja õppetööst vabal ajal eesti laste- ja noorsookirjanduse tekstikatteid, jõukohaseid teabe-, tarbe- ja meediatekste (teade, kuulutus, juhend, TV- ja raadiosaated, ajakirjandus jm), adapteeritud tekste. Arvestatakse, et sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest ei ole auditiiivse meedia (subtiitriteta tv-saated, raadio kuulamine) võimalik ning valdavas osas jääb sel teel saadud info lünklikuks, mistõttu vajavad lapsed sageli täiendavaid selgitusi sisu mõistmiseks. Seetõttu eelistatakse valdavalt visuaalseid infokanaleid. Loetu kaudu õpib õpilane kontekstist tuletama sõnade ja väljendite tähendust. Suureneb loova kirjutamise osatähtsus, et areneks keelevahendite kasutamise oskus ja vormitunnetus.
- 2) Kujundatakse harjumus kasutada sõnaraamatuid ja teisi teatmeteoseid, et täiendada teadmisi. *II kooliastme ülesandeks on õpilase sõnavara arendamine ja kinnistamine. Saavutamaks sõnakasutuskindlust, pööratakse tähelepanu sõnade tähendusele, julgustatakse õpilasi tähendusi küsima, kõnekeeles suhtlema. Väheneb viipekeele ja sõrmendamise osatähtsus.*
- 3) *Keeleteadmised omandab õpilane praktilise tegevuse ja konteksti kaudu.* Õpilase põhisõnavara laieneb keelevahendeid kasutades (liitsõnad, tuletised, ühend- ja väljendverbid). Õigekirjale asetatakse suuremat rõhku kui eelmises astmes. Suureneb loovjuttude, esitluste osakaal.

Kuulmispuudega laste õpetamine:

Eesti keele õpetusega kuulmispuudega laste osakonnas taotletakse, et põhikooli lõpuks saavutab õpilane sellise suulise kõne oskuse, mis võimaldab tal kõnekeskkonnas iseseisvalt toime tulla ning haridusteed jätkata.

Põhikooli II kooliastme eesti keele õppesisu omandatakse kuulmispuudega laste osakonnas 4 õppeaastaga. Alates 7. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, kuid jäävad tugevasti lõimituks, arendades eri liiki tekstide kaudu üht- ja sedasama – sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust.

Eesti keele tunnid on jaotatud järgmiselt: 5.–6. klassis: lugemine (3), keeleõpetus(3) ja kõnearendus (3). Eesti keele tunnid on omavahel temaatiliselt seotud ja lõimitud teiste õppeainetega. Alates 7. klassist õpitakse eesti keelt ja kirjandust eraldi õppeainetena: 7. klassis on keeleõpetuse tunde 3 ja kirjandust 6; 8. klassis on 5 tundi eesti keelt ja 4 tundi kirjandust.

Kuulmispuudega laste õpetamisel toetatakse tavapärasest enam visuaalsele tajule – õppematerjali sisu selgitamiseks, aga ka õpilaste suulise eneseväljenduse toetamiseks kasutatakse mõtteskeeme, märksõnu, abiküsimusi jms. Õppetegevusi toetatakse illustreerivate õppematerjalidega: subtiitritega varustatud õppefilmid, esitlused, e-ülesanded, samuti rollimängude, instseneeringutega ja temaatiliste õppekäikudega.

Õpilaste kommunikatiivsete oskuste taseme erisuste tõttu rakendatakse vajadusel individuaalset juhendamist. Sageli vajavad õpilased kuuldu ja loetu analüüsimisel rohkem eeltööd ning vajadusel õpetaja poolset täiendavate taustateadmiste andmist. Käsitledes erinevaid tekste arvestatakse, et esmalt vajavad õpilased süvendatud tööd uue sõnavara ja väljenditega, mis kinnistuvad väga aeglaselt ja seetõttu raskendavad tekstide mõistmist. Lugemistekstid (tervik või osa) sh, klassiväline kirjandus valitakse enamasti õpetaja suunamisel ja loetud tekstid analüüsitakse läbi koos õpetajaga. Mistahes teksti lugemisel pööratakse suurt tähelepanu sõnavaratööle, seoste loomisele, olulise leidmisele ja väljatoomisele. Koos õpetajaga koostatakse tekstide kohta sobiv kava, mõtteskeem, joonis vms, mille abil hiljem on võimalik suuliselt või kirjalikult tekst taastada. Seatakse sisse sõnavara-/ raudvara vihikud uute sõnade ja väljendite pidevaks kordamiseks. Lisaks suunatakse õpilasi kasutama abimaterjale - leksikone, sõnastikke, sh e-sõnastikke jms.

Väga raske kuulmislangusega/kurtide õpilaste puhul, kes ei kasuta kuulmisabivahendeid või kellel pole nendest suulise kõne tajumisel abi, arvestatakse tundides tavapärasest suurema visuaalse toe (suultlugemine, näitlikustamine) vajalikkusega (vajadusel kasutatakse ka alternatiivseid kommunikatsioonivahendeid, nagu kõnejärgne viiplitamine mõistete või keerulisema teksti selgitamiseks). Kergema kuulmispuudega kuuldeaparaate kasutavate või implanteeritud laste (kelle kuulmine on abivahendit kasutades korrigeeritud tasemele, mis vastab kergele kuulmislangusele) puhul püütakse rakendada auditiivset õpetust. Arvestatakse, et kuulamisiülesannete sooritamine jääb problemaatiliseks isegi kergema kuulmispuudega või implanteeritud lastel, seetõttu asendatakse kuulamisiülesanded teksti lugemisega.

Jutustamise ja kirjaliku tekstilooma õpetamine toimub tavapärasest rohkem tugisõnade, skeemide, küsimuste, piltide, näidiste abil. Arvestatakse, et grammatikateadmiste kinnistumine võib raske kuulmiskahjustusega laste puhul osutada problemaatiliseks, kuna ei tajuta täpselt sõnalõppe ega mõisteta tunnuste ja lõppude tähendust kandvat funktsiooni. Sõnavara ning üldteadmiste suhtelise piiratuse tõttu nõuab ilukirjandustekstide sisust arusaamine rohkem aega ja ka täiendavaid selgitusi õpetaja poolt, mistõttu keskendutakse pigem katkendite kui tervikteoste lugemisele.

Väga raske kuulmispuude korral ei ole õpilastel võimalik osa saada igapäevasest auditiivsest infost meediakanalite vahendusel, mistõttu vajatakse sageli täiendavaid selgitusi ühiskonnas aset leidvate sündmuste kohta. Kuulmispuude tõttu õpilased (üksikute eranditega) enamasti raadiot ei kuula, tv-st uudiseid ning eestikeelseid omasaateid ei vaata; ka teatrietenduste puhul valmistab tegelaste kõne puuduliku tajumise tõttu sisust arusaamine enamasti raskusi. Seetõttu on õpilastel raske kaasa rääkida (võrrelda, arutleda) muusika, filmide, teatrietenduste vms osas

ning neid ajalooliste sündmuste või kirjanduslike allikatega seostada (täpsemat sisu mõistmist võimaldavad vaid subtiitritega varustatud filmid, sh ka õppefilmid või lisanduv viiukeelne tõlge). Eelnevast tingituna pööratakse suuremat tähelepanu taustateadmiste andmisele, info leidmise ja sellesse kriitiliselt suhtumise ning üldise arutlusoskuse (sidus lausestus, teemas püsimine, sündmuste ajalis-põhjuslik järgnevus, probleemide nägemine, põhjuse ja tagajärje eristamine jms) kujundamisele.

5.klass

Tundide jaotus: lugemine 3, keeleõpetus 3, kõnearendus 3

Nädal	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1.	Oh kooliaeg, oh kooliaeg Minu klass, õpikud, käitumine koolis enesetutvustamine, tutvumine uute õpikutega, tuletame meelde õpikute hoidmise, käitumisreeglid koolis, erinevates kooliruumides tähestik, häälikurühmade kordamine: täishäälikud, kaashäälikud: sulghäälikud ja suluta kaashäälikud, võõrtähed	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine, oma arvamuse põhjendamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine, allteksti mõtestamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab käitumisreegleid koolis, kooli erinevates ruumides. Oskab viisakalt pöörduda. Teab, miks ja kuidas tuleb uusi õpikuid hoida. Teab peast tähestikku. Järjestab sõnu tähestiku järgi. Tunneb häälikurühmi. Valdab iseseisvalt või tuletab õpetaja abiga meelde enesekontrollivõtted häälikupikkuse määramisel.
2.	Ettevaatust auto Käitumine, tänaval ja maanteel liiklusreeglid, liiklusmärgid, tänav, maantee, ristmik, liiklejad, helkur, liiklustestid, liiklusega	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine	Teab käitumisreegleid koolis, kooli erinevates ruumides. Oskab viisakalt pöörduda. Teab, miks ja kuidas tuleb uusi õpikuid hoida.

	seotud elukutsed täishäälikud, täishääliku pikkus	uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine, oma arvamuse põhjendamine, oma või teise käitumise kirjeldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine, allteksti mõtestamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab peast tähestikku. Järjestab sõnu tähestiku järgi. Tunneb häälikurühmi. Eristab erineva pikkusega täishäälikuid. Leiab sõnas täishäälikud. Valdab iseseisvalt või tuletab õpetaja abiga meelde enesekontrollivõtted häälikupikkuse määramisel.
3.	Jalgratas teel Jalgrattaga liiklemas jalgrattaload, jalgratta varustus, liiklusmärgid, märguanded, liiklustestid jalgratturile täishäälikuühend	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine ja arvamuse põhjendamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, täishäälikuühendi õigekiri, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või	Teab jalgratturile vajalikke liiklusmärke ja märguandeid jt käitumisreegleid. Teab, milline peab olema jalgratta ja ratturi varustus. Kirjeldab (suuliselt/kirjalikult) ja põhjendab enda või teise käitumist rollimängu, pildi, videolõigu põhjal. Leiab tekstist täishäälikuühendi ja oskab selle õigekirja.

		suultlugemise järgi kirjutamine	
4.	Minu kodu on minu kindlus Kodukoht kodu koht, aadress (riik, maakond, linn, küla, maja, korter), kodu kirjeldamine, eluruumid, koduga seotud info avaldamine (võõrale aadressi ütlemine, pildid kodu/perekonna kohta suhtlusportaalides jms), aadressi paigutamine ümbrikule kaashäälikud: suluta kaashäälikud	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine, teise arvamuse kuulamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrekne kirjahetnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab oma kodukoha kohta olulist (vajadusel uurib internetist, raamatust). Oskab sellest teistele rääkida. Oskab oma kodu lühidalt kirjeldada. Teab, millist infot turvaliselt jagada. Oskab vormistada aadressi ümbrikule. Eristab suluta kaashääliku pikkust. Määrab häälikupikkust ja oskab seda kirjas märkida. Valdab iseseisvalt või õpetaja abiga enesekontrollivõtteid häälikupikkuse määramisel.
5.	Kuidas mina teistele, nii... Suhted ja suhtlemine suhtlemine kodus ja koolis, viisakas suhtlemine täiskasvanutega, sõpradega, kuidas ebaviisakas/viisakas suhtlemine meid mõjutavad, rollimängud kaashäälikud: sulghäälikud	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, ka dialoogid koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade	Teab, kuidas inimese käitumine inimest peegeldab. Analüüsib, hindab enda ja teiste käitumist. Eristab häälikupikkust. Määrab häälikupikkust ja oskab seda kirjas märkida. Teab, kuidas inimese käitumine inimest peegeldab. Analüüsib, hindab enda ja teiste käitumist/emotsioone. Eristab sulghääliku pikkust. Määrab häälikupikkust ja oskab seda kirjas märkida.

		koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
6.	Sõber teisel pool arvutiekraani Suhtlemine veebis info nt telefoni numbri salasõna jagamine <i>skypes</i> , <i>fb</i> -s vms suhtluskeskkonnas, võõrastega suhtlemine veebis, enda või sõprade piltide vm kaaslase kohta käiva info jagamine, e posti kiri, e postiaadress kaashäälikuühend, õigekiri k p t s i kõrval (ka mõned enamkasutatavad erandid)	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab, miks veebis suhtlemine võib tore või ohtlik olla ja oskab seda lihtsamalt põhjendada. Oskab kaaslasele nõu anda. Teab, millist infot võib jagada, millist mitte. Teab veebis viisaka käitumise reegleid, ka viisaka kirjutamise reegleid. Oskab saata e kirja. Leiab sõnadest kaashäälikuühendeid ja tunneb selle õigekirja.
7.	Loodus on geniaalne Aastaajad muutused looduses, ilm, ilmakaardid, ilmaprognoos (ajaleht, veeb, satelliidi kaardid, ilmaradar), ilmakaared, inimesed ja nende igavene „rahulolu“ ilmaga	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine	Toob välja olulised muutused looduses erinevatel aastaajadel teab, kust ilmaprognoose vaadata Kirjeldab ilma (rollimäng: telefonivestlus vms). Kirjutab (mõttekaardi/kava/korrektuurlausete abil) lühijutu oma lemmikaastaajast. Oskab

	sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses, võõrsõnad	Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine, allteksti mõtestamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	sulghääliku õigekirja enamkasutatavates oma- ja võõrsõnades. Harjutab võõrsõnade leksikoni või e sõnastiku kasutamist.
8.	Mis varjus, see varjus Loomad ja linnud sügisel loomalood- /luuletused, mõistatused loomadest, riimuvad sõnad, ilmekus h sõna alguses ja h sulghääliku kõrval	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtsuste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine, esitluse ettekandmine klassile Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab peast üht vabalt valitud/või õpetaja poolt valitud luuletust loomast. Harjutab luuletuse/loomamõistatuste ilmekat esitlemist klassile. Pöörab õpetaja abiga tähelepanu ilmekusele. Leiab luuletusest riimuvaid sõnu. Moodustab ise riime. Teab tuntumate loomade rahvapäraseid nimetusi. Koostab ühe lihtsa esitluse ühe looma kohta (PP esitus/ettekanne). Teab h hääliku õigekirja sõna alguses (enamkasutatavad sõnad) ja sulghääliku kõrval).
9.	Kuidas vanasti elati Tähtpäevad ja traditsioonid Eesti rahva muinasjutud, Eesti	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine	Tutvub vanade eestlaste eluoluga (tuntumad talutööd, traditsioonid) läbi muinasjuttude.

	rahva eluolu, tegevused, traditsioonid ja mõned olulisemad tähtpäevad silbitamine, reeglid silbitamisel	Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Oskab lühidalt (mõtteskeemi, valikuks antud lausete, korrektuurlausete abil) seda kirjeldada (suuliselt/kirjalikult). Leiab õpetaja abiga erinevusi ja samasusi tänapäevaga. Leiab õpetaja/lapsevanema/kaaslase abiga ühe traditsiooni/tegevuse ja esitleb seda klassile. Silbitab sõnu ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.
10.	Vanaaja lood ja laulud Pikad talve –ja sügisõhtud 100 aastat ja rohkem tagasi mõistatused ja vanasõnad i ja j õigekiri, silbitamine	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud	Eristab on vanasõna ja mõistatust. Selgitab õpetaja abiga lihtsamate vanasõnade tähendust. Kasutab sobivat vanasõna rollimängus, tegelase käitumise kirjeldamiseks. Leiab infokanalitest/raamatutest vanasõnu, mõistatusi ja esitab neid teistele. Mõtleb ise välja mõistatusi. Oskab i ja j õigekirja ja vastavaid enesekontrolli võtteid. Silbitab sõnu.

		õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
11.	Töö kiidab tegijat Elukutsed enne ja praegu elukutsed, meeste ja naiste tööd enne ja praegu, erinevused, sarnasused, kodutööde jaotus tepusõnad, pöörete tabel, olevik ainsus ja mitmus	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab, kuidas naiste ja meeste tööd olid vanasti jagatud. Kirjeldab, kuidas kodutööd on tänapäeval on jagatud. Arutleb teemal, kuidas naiste ja meeste tööd on ajas muutunud, abiks mõttekaardid, lauseskeemid, korrektuurlaused, deformeeritud tekstid). Leiab tekstist tepusõnu. Pöörab tepusõnu olevikus ainsuses ja mitmuses tabeli abiga. Leiab/valib sõnalünka kontekstile vastava ja õiges pöördes tepusõna.
12.	Maagiline maailm Muinasjutt õpetab võlumaailm ja reaalsus, loo moraal, võõraste rahvaste muinasjutud tepusõnad, pöörete tabel, minevik ainsus ja mitmus	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja	Oskab tuua mõne sarnasuse ja erinevuse loetud Eesti ja võõraste rahvaste muinasjuttudest. Arutleb õpetaja abiga loo moraalile üle (lausete lõpetamine, küsimustele vastamine, paralleelide toomine tänapäevaeluga). Leiab tekstist tepusõnu. Pöörab tepusõnu minevikus ainsuses ja mitmuses. Leiab/valib sõnalünka

		iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	kontekstile vastava ja õiges pöördes tegusõna.
13.	Tuhkatriinu või kuri võõrasema Muinasjutt õpetab käituma hoolivus, sallivus, abistamine, kurjus saab teenitud palga, võrdlus tänapäevaga nimisõnad ja vastavad küsimused (ainsus ja mitmus)	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine.	Toob õpetaja abiga näiteid heast ja halvast käitumisest loetud muinasjuttudes. Õpetaja abiga (mõtteskeemid, tabelid, lünktekst) arutleb ja toob välja võrdlusi tänapäevaga. Tunneb nimisõnu ja teab vastavaid küsimusi. Osaleb muinasjututeemalises nimisõnade mängus.
14.	Usu või ära usu Eesti rahva usk ja uskumused vanade eestlaste uskumused, jumalad, vaimud, hinged, kratid	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine	Teab, millised olid vanade eestlaste tähtsamad/tuntumad uskumused. Oskab õpetaja abiga tuua lihtsamaid võrdlusi tänapäevaga.

	jms sisekohakäänded (-sse, -s, -st) ja vastavad küsimused	sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Leiab tekstist sisekohakäändetes käändes sõnu. Moodustab sisekohakäändetes sõnu. Leiab/valib sõnalünga sobivas käändes kontekstile vastava sisekohakäändes sõna. Esitab sisekohakäändes sõnade kohta küsimusi.
15.	Usu või ära usu Eesti rahva usk ja uskumused tänapäeval ristiusk, Piibel, Jeesus Kristus, kirik, kiriklikud pühad kaasaütlev kääne ja vastavad küsimused	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine	Teab, mis usk on Eestis enamlevinud ja miks. Teab ristiusu põhisümboleid. Tutvub Jeesus Kristuse sünnilooga. Kirjeldab mõtteskeemi abil oma kodus levinud traditsioone. Moodustab kaasaütlevas käändes sõnu. Leiab/valib sõnalünga sobivas käändes kontekstile vastava kaasaütlevas käändes sõna. Esitab sõnade kohta küsimusi.

		õpitu piires, etteütleamise või suultlugemise järgi kirjutamine	
16.	Pühad kodus Meie pere/klassi/kooli traditsioonid traditsioonide tekkimine, traditsioonide vajalikkus, igapäevased traditsioonid ilmaütlev käänne ja vastavad küsimused	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtsuste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütleamise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teab, miks traditsioonid on tekkinud. Arutleb õpetaja abiga, miks on traditsioonid vajalikud. Kirjutab loovjutu oma pere/kooli/klassi ühest traditsioonist. Moodustab ilmaütlevas käändes sõnu. Leiab/valib sõnalünka sobivas käändes kontekstile vastava ilmaütlevas käändes sõna. Esitab sõnade kohta küsimusi.
17.	Tervis on kõige kallim vara Perearsti juures haigused, kaebustest rääkimine, arstiaja registreerimine, väliskoha käänded ja vastavad küsimused	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtsuste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja	Väärtustab tervist. Väljendab ennast arusaadavalt arsti juures suhtlusolukorras. Moodustab väliskoha käändes sõnu. Leiab valib sõnalünka sobivas käändes kontekstile vastava väliskohakäändes sõna. Esitab sõnade kohta küsimusi.

		suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
18.	Tervis on kõige kallim vara Eriarsti juures haigused, kaebustest rääkimine, eriarstiaja registreerimine, eriarstid, hambaarst, rollimängud omadussõnad (ainsus ja mitmus), küsimused	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Väärtustab tervist. Väljendab ennast arusaadavalt arsti juures suhtlusolukorras. Leiab tekstist omadussõnu. Oskab esitada küsimust omadussõna kohta. Sobitab omadussõna nimisõna juurde. Leiab sobivaid omadussõnu kirjeldamiseks enesetunnet vms.
19.	Parem karta kui kahetseda Haigustest hoidumine kuidas hoiduda haigustest, tervislikud eluviisid – tervisesport, tervislik toitumine,	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine	Arutleb tervislike eluviiside teemal. Toob õpetaja abiga välja põhjusi, miks tervislikult elada. Leiab tekstist omadussõnu. Oskab esitada küsimust. Leiab omadussõnadele antonüüme ja

	riskikäitumine omadussõnad küsimused, antonüümid, sünonüümid	uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	sünonüüme.
20.	Kodumaa Eestimaa Eestimaa tähtsaimad loodusobjektid, asukoht, naaberriigid suur ja väike algustäht nimi, nimetus, linnad, loodusobjektid, riigid	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi	Koostab kava/mõtteskeemi/vms abil lühijuttu Eestimaa teemadel nt „Miks mulle meeldib elada Eestimaal?” vms. Esitleb lühijuttu teistele õpilastele. Oskab suure ja väikese algustähe õigekirja nimedes ja nimetustes.

		kirjutamine	
21.	Eesti vabariik Eestimaa poliitilisel kaardil Eesti asukoht poliitilisel maailmakaardil, vabariigi tähtsaimad sümbolid, organisatsioonid, tähtsad isikud suur ja väike algustäht	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrekne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Tunneb Eesti Vabariigi tähtsaimaid sümboleid. Oskab nende õigekirja - suur või väike algustäht. Teab, kes on Eesti Vabariigi tähtsamad isikud ja millised on nende ülesanded.
22.	Kunst ja kirjandus Eestimaal Eesti kirjanikud tutvumine Eesti kirjanikega, teosed, looming, juturaamatud, artiklid, teabekirjandus, luuletused suur ja väike algustäht pealkirjades ajaleht, ajakiri, artikkel, telesaade jms	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause	Teab mõnda tuntumat Eesti lastekirjanikku. Oskab nimetada Eestis ilmuvaid ajalehti või ajakirju. Tutvub lähemalt vähemalt ühe kirjaniku elulooga. Teab, kuidas kirjutada pealkirjad.

		lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
23.	Kunst ja kirjandus Eestimaal Eesti kunstnikud skulptor, maalikunstnik, kunstimuuseum, kunstiteos kordamine tegusõnad: asesõnad (ainsus ja mitmus, lühivormid)	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Külastab mõnd Kunstimuuseumi. Osaleb ühes muuseumi poolt pakutavas programmis. Tutvub Eesti kunstnike loominguga. Leiab tekstist asesõnu. Kasutab asesõnu lausete moodustamisel.
24.	Julge räägib tõtt, arg valetab Ausus ja valetamine suhtlemine, kas aus olla on kerge või raske, kõnekäänud, vanasõnad, vastavatel teemadel	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis,	Arutleb õpetaja abiga aususe ja valetamise teemadel. Loeb kõnekäände/vanasõnu kirjeldamiseks suhtlussituatsioone ja arutleb õpetaja abiga nende tähenduse üle. Tunneb lauseliike ja kasutab sobivaid lauselõpumärke.

	lauseliigid: väitlause, küsilause, hüüdlased, vastavad lauselõpumärgid	suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
25.	Aita hädasolijat Abistamine kes vajavad abi meie ümber lähemal ja kaugemal, kuidas saame aidata, annetamine (Maailmakooli filmiarhiiv) sidesõnad	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teadvustab, et abivajavaid inimesi maailmas on palju. Arutleb õpetaja abiga vastavatel teemadel Arutleb abistamise teemadel. Teab, milliste sidesõnade ette kirjutatakse koma.

26.	Aita hädasolijat Abistamine kes vajavad abi meie ümber lähemal ja kaugemal, kuidas saame aidata, annetamine (Maailmakooli filmiarhiiv) sidesõnad	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrekne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õige kirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teadvustab, et abivajavaid inimesi maailmas on palju. Arutleb õpetaja abiga vastavatel teemadel. Arutleb abistamise teemadel teab, milliste sidesõnade ette kirjutatakse koma ja milliste ette ei kirjutata. Sobitab sõnalünka sidesõnu.
27.	Kauged maad Reisimine reisiplaan, mida uurida enne reisi (asukoht, kliima, käibelolev raha jms) koma loetelus, koondlause	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti	Uurib õpetaja abiga kultuuri, kliima poolest erinevaid maid. Koostab lühiesitluse ühe maa kohta. Leiab internetist infot erinevate maade kohta. Oskab koostada loetelu ja kasutada koma loetelus.

		parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
28.	Kauged maad Seiklused reisikirjad, seiklused, reisipäevikud, blogid lihtlause, lihtlause laiendamine.	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtsuste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Uurib õpetaja abiga kultuuri, kliima poolest erinevaid maid. Uurib reisikirju/logisid. Harjutab kirja/postkaardi/e kirja saatmist. Moodustab skeemi/pildi põhjal lihtlauset. Laiendab lihtlauset skeemi abiga.
29.	Uudishimu vastu pole rohtu Huvid ja hovid hobi, erinevad huvialad ja vastavad tegevused, vahendid, võimalused, maksumus jms, kuulutused	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtsuste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine,	Teadvustab, et hobisid on väga palju, erinevaid. Teab, et hovid nõuavad aega ja pühendumist. Teab, et hovid võivad olla kallid. Koostab esitluse oma hobist. Uurib erinevatest infokanalitest lisainfot hobide kohta.

	õpitud sõnaliikide määramine lihtlauses.	oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Oskab moodustada lihtlauset ja seda laiendada. Oskab määrata sõnaliike lihtlauses.
30.	Julge hundi rind on ... Hobi või huvialaga alustamine. kuulutuste lugemine, võimalused, maksumus, intervjuude lugemine, riskimine, hulljulge liitlause, sidesõnad: sest, kirjavahemärgid	Kuulamine õpetaja, kaaslase või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähtsuste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjutamine, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Uurib, mida peab teadma oskama alustades uue hobiga. Loeb ja analüüsib kuulutusi, intervjuusid. Esitleb üht loetud kuulutust või intervjuud klassile. Esitab küsimusi. Vastab küsimustele. Liitlause moodustamine (lauseosade sobitamine), sobiva sidesõna kasutamine.
31.	Üheksa korda mõtle, üks	Kuulamine	Moodustab skeemi/pildi põhjal lihtlauset.

	kord... Ohuolukorrad käitumine veekogu ääres, esmaabi uppumise korral, ennetustöö, teatamine õnnetusest, sagedasemad uppumise põhjused liitlause, sidesõnad: kirjavahemärgid	õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrekne kirjahetnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Laiendab lihtlauset skeemi abiga. Määrab lauses õpitud sõnaliike. Teab, kuidas veekogu ääres käituda. Teab, kuidas teatada õnnetusest. Teab, millist esmaabi anda. Arutleb, kuidas ennetada õnnetusi. Moodustab skeemi järgi liitlauset. Kasutab vastavaid kirjavahemärke. Määrab lauses õpitud sõnaliike. Toob välja põhjustagajärg suhteid.
32.	Appi ämblik! Ohutu käitumine looduses mürgised putukad (kasulikkus ja kahjulikkus), allergia, teatamine, õnnetusest, ennetustöö liitlause, sidesõnad:, kirjavahemärgid	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine	Teab, kuidas looduses käituda. Teab, kuidas teatada õnnetusest. Teab, millist esmaabi anda. Arutleb, kuidas ennetada õnnetusi. Moodustab skeemi järgi liitlauset. Kasutab vastavaid kirjavahemärke. Määrab lauses õpitud sõnaliike toob välja põhjustagajärg suhteid.

		Kirjutamine korrektne kirjahetnika, oma töö vormistamine, hääliku pikkuse märkimine kirjas, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
33.	Eestimaa ilu hoieldes Lähme Eestimaad avastama Kordamine: reisi/matka planeerimine, info otsimine internetist, muuseumide lahtiolekuajad, ilmaprognoos, hinnakirjad, aja broneerimine liitlause, sidesõnad: kuid, kirjavahemärgid	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjahetnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Planeerib õpetaja abiga reisi Eestimaal. Otsib internetist vajalikku infot. Edastab saadud infot. Analüüsib selle olulisust. Moodustab skeemi järgi liitlause. Kasutab vastavaid kirjavahemärke määrab lauses õpitud sõnaliike.
34.	Eestimaa ilu hoieldes Loodust hoidev käitumine prügi, jäätmete sorteerimine liitlause, sidesõnad: kirjavahemärgid, sidesõnad, mille ette kirjutame tavaliselt koma.	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine	Teadvustab, miks on vaja loodust hoida. Teadvustab prügi jäätmete sorteerimise vajalikkust. Moodustab skeemi järgi liitlause. Kasutab vastavaid kirjavahemärke määrab lauses õpitud sõnaliike.

		temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	
35.	Tere suvi! Nägemiseni klassikaaslane! Veelkord internetist suhtlemine sõpradega erinevates suhtlusportaalides, info ja piltide (enda ja teiste) jagamine, ohud, turvaliine käitumine internetis õpitud teemade valikuline kordamine	Kuulamine õpetaja, kaaslaste või mõne muu isiku kuulamine (video, helilint), suult lugemine, sõrmendamine Kõnelemine sõnatähenduste täpsustamine, lausete moodustamine uue sõnavara ja väljenditega, eneseväljendus dialoogis, suhtlusvoor, rollimängud, küsimuste moodustamine, oma arvamuse avaldamine Lugemine temaatiliste õppetekstide lugemine, koos õpetajaga ja iseseisvalt, küsimustele vastamine kirjalikult ja suuliselt, mõtteskeemide/kavade koostamine, lause lõpetamine, lünkteksti täitmine, deformeeritud teksti parandamine Kirjutamine korrektne kirjatehnika, oma töö vormistamine, õpitud õigekirjareeglite rakendamine, lause moodustamine õpitu piires, etteütlemise või suultlugemise järgi kirjutamine	Teadvustab, et internetis tuleb targalt käituda. Teab, et isiklikku infot ei ole turvaline internetis jagada. Teab, et teiste pilte ei tohi küsimata jagada. Kordab õpetaja poolt valitud keeleõpetuse teemasid.

Õpitulemused:
5.klassi lõpetaja:

Kuulamine

1. Toimib kuulatud */asendatud vajadusel suultlugemisega/* suulise sõnumi või juhendite järgi.
2. Analüüsib kuuldu ilmekust */vastavalt kuulmiskahjustuse sügavusele/*.

Kõnelemine

1. Väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid (*vajadusel toetub sõrmendamisele*).
2. Vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt *mõtteskeemi /kava/ abiküsimuste /tugisõnade alusel* nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi.
3. Avaldab arvamust kuuldu */suultlugemise teel tajutu, vaadeldu ja loetu kohta õpetaja abiküsimuste, tugisõnade, mõtteskeemi abil*.
4. Annab küsimuste */mõtteskeemide, tugisõnade toel (vajadusel kasutades ka sõrmendeid suulise kõne toetamiseks)* arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab *õpetaja abiga* kuuldu /loetu põhjal skeemi /kaardi.

Lugemine

- Loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt (*vajadusel toetades suulist kõnet sõrmendamisega*).
- Mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti.
- Loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga (*vastavalt kuulmiskahjustuse ulatusele ja suulise kõne oskustele*).
- Töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel.
- Vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta.
- Eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu.
- Tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna.
- Teab nimetada mõnd Eesti kirjanikku.
- On lugenud 3 – 4 Eesti või väliskirjaniku teost.

Kirjutamine

- Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja –seoseid.
- Kirjutab loetava käekirjaga.
- Kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt.
- Valdab õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu.

- Vajadusel teab, kust õpitud reeglid üle kontrollida.
- Märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse (vajadusel vaatab leksikonidest järgi).
- Märgib kirjas õigesti käänd- ja pöördõnade õpitud lõppe ja tunnuseid.
- Teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses.
- Kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed.
- Piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi.
- Kirjutab etteütlemise järgi (*toetudes suultlugemisele*) sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna).
- Koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid näidisteksti, küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

6.klass

Tundide arv: lugemine 3, kõnearendus 3, keeleõpetus 3

Nädal	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1.	Kooliaeg - Aeg avada raamatud Kirjanduse liigid: teabekirjandus, ilukirjandus (uute õpikutega tutvumine) tähestikuline järjekord: täishäälikud, kaashäälikud, sulghäälikud, helilised ja helitud häälikud, võõrtähed	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast teksti või tööjuhendit, kasutab õpetaja juhendamisel sõnastikke ja teatmeteoseid, vastab teksti kohta käivatele küsimustele Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab	Annab edasi loetu/kuuldu sisu (toetudes pildile, kombineeritud kavale vms). Teab, et kirjandus jaguneb ilu- ja teabekirjanduseks Oskab peast tähestikku. Teab, kuidas häälikud jagunevad. Teab, kuidas kindlaks teha helilised ja helitud häälikud. Tunneb võõrtähti ja oskab sõnu tähestikuliselt järjestada teab, miks /kus on vaja tähestikulist järjestust.

		kava/mõttekaardi/eelnenud arutelule toetudes lühemaid loovjutukesi	
2.	Raamatute maailm on mitmekesine Ilukirjandus ilukirjanduslikke jutte on mitmesuguseid: fantaasiajutud, loomajutud võõrtähed, võõrsõnad, võõrsõnade õigekiri, sõnaraamatud, leksikonid, e-sõnaraamatud	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks küsimused, korduv kuulamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku teksti või tööjuhendit, kasutab iseseisvalt või õpetaja juhendamisel sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Teab, kuidas tekstid jagunevad nende tegevustiku järgi. Oskab loetud tekstilõikude põhjal määrata, kas tegu on looma- või fantaasiajutuga. Teab enamkasutatavate võõrsõnade tähendust ja tunneb nende õigekirja. Valib sobiva leksikoni või sõnaraamatu info otsimiseks. Teab, kuidas kasutada Võõrsõnade leksikoni või e-sõnaraamatut
3.	Raamatute maailm on mitmekesine Lugemine on seiklus seiklusjutud, kriminaaljutud Kordamine: fantaasiajutud, loomajutud häälikute õigekiri (häälikupikkuse märkimine) häälikuühendid ja nende õigekiri	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks küsimused, märksõnad, korduv kuulamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku teksti või tööjuhendit,	Teab, kuidas tekstid jagunevad nende tegevustiku järgi ja oskab loetud tekstilõikude põhjal määrata, kas tegu on seiklus- või kriminaaljutuga. Oskab määrata häälikupikkust ja seda kirjas märkida. Oskab täishäälikühendi õigekirja. Kasutab iseseisvalt või õpetaja abiga enesekontrollivõtteid.

		kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
4.	Raamatute maailmast leiab igaüks oma Kuidas raamatut valida? Mida meile ütlevad: pealkiri, sisukord, autor, kaanepilt? suur ja väike algustäht, nimi, üldnimetus, pealkiri tänavate nimed. lemmikloomade nimed, jõed, järved jne	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks küsimused, korduv kuulamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Analüüsib abiga raamatut, toetudes ainult pealkirjale, kaanepildile, sisukorrale. Toob välja õpetaja abiga, millest analüüsitav raamat võiks rääkida, milline on selle meeleolu. Rühmitab nimesid, üldnimetusi ja pealkirju. Teab, millal on vaja kirjutada suur/väike algustäht, jutumärgid
5.	Raamatute maailm õpetab meid Kirjandusliikide eesmärgid. Ühest loetud raamatust kokkuvõtte koostamine. Mis eesmärgid on erinevatel kirjandusliikidel? suur ja väike algustäht: isikunimed,	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja	Toob õpetaja abiga välja kirjandusliikide eesmärgid. Leiab õpetaja abiga infokanali küsimustele vastamiseks. Loetud/lemmikraamatu kohta esitluse koostamine (nt PP esitus): mis kirjandusliigiga on tegemist, miks meeldis

	kohanimed, ametinimetused, ajalehtede, ajakirjade, telesaadete jms	nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku teksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	jms. Teab, millise algustähega kirjutame nimed, nimetused, pealkirjad, millal kasutame jutumärke, millal mitte. Harjutab suure ja väikese algustähe õigekirja nimedes, pealkirjades.
6.	Minevikust ja esivanematest Kuidas juttu lugeda? tegevused enne lugemist (piltide, pealkirjade uurimine, järelused), lugemise ajal (küsimuste esitamine) ja peale lugemist (kas lugu vastas ootustele, kas meeldis) h sõna alguses, h hääliku õigekiri, h häälik häälikuühendis	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldud tekstist haarata infot, abiks küsimused, korduv kuulamine, kuulumistaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku teksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid õpetaja juhendamisel Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab	Teab, et on erinevad teooriad, kuidas inimene maale elama sattus. Teab, mis on sugupuu. Tutvub strateegiatega võõra teksti lugemiseks. Oskab h hääliku õigekirja sõna alguses ja häälikuühendis. Täidab Raudvara vihikut õigekirjareeglite kohta.

		kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
7.	Minevikust ja esivanematest Minu juured sugupuu koostamine, erinevaid võimalusi perekonna ajaloo jäädvustamiseks. Tegevused enne lugemist, lugemise ajal ja peale lugemist. Loetud jutus põhilise leidmine: peategelane, tegevus, kokkuvõte/järeldus i ja j õigekiri, silbitamine – i ja j sõna alguses, lühike sisseütlev (majja, ojja, tujju, ajju)	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks abiküsimused, korduvkuulamine jms Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupid koos probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku teksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid õpetaja juhendamisel) Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Koostab oma sugupuu õpetaja, vanemate, arvutiprogrammi abiga. Esitleb klassile oma sugupuud. Koostab koduse tööna sugupuu (nt internetis). Esitleb oma sugupuud teistele. Õpetaja ja skeemide/kava abiga jutustab lühidalt loetust. Silbitab sõnu. Oskab i ja j õigekirja.
8.	Tutvume erinevate ametitega – kirjanik Teeme tutvust kirjanikega Loeme luuletusi: autori nimi, varjunimi, elulugu, looming. i ja j õigekiri, silbitamine, tegijanimed	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks korduv kuulamine, abiküsimused jms Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupid koos probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast	Valmistab ette esitluse ühe eest autori kohta ja toob näite tema loomingust (luuletuse, tekstilõigu vms). Õpib pähe omavalituse/õpetaja poolt valitud luuletuse. Otsib infot (entsüklopeedia, raamatukogu, internet) luuletuse autori kohta. Koostab esitluse/referaadi valitud autori kohta (PP) Moodustab ma tegevusnimest tegijanimetusi.

		ilukirjanduslikku teksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid (õpetaja juhendamisel) Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
9.	Tutvume erinevate ametitega – luuletaja Loeme luuletusi Kordamine: autori nimi, varjunimi, elulugu, looming. Luuletuse sisu, meeleolu, riimuvad sõnad, eesmärk, esitluseks hääletooni, intonatsiooni, tempo, hingamine, kehahoid jms valik i ja j õigekiri, silbitamine, liitsõnad, poolitamine (silbitamine ja poolitamine)	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupidis probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Valmistub ettekandeks õpetaja abiga vt eespool. Pöörab tähelepanu esitluse ilmekusele. Pöörab tähelepanu luuletuse meeleolule, ilmekusele jms. Hindab teiste ettekandeid iseloomustades vt kriteeriumide järgi. Harjutab sõnade silbitamist ja poolitamist (ka liitsõnades). Annab hinnangu enda ja teiste esinemisele. Esitab küsimusi esitluse kohta. Kirjutab etteütlemise i ja j õigekirja reegleid kasutades. Silbitab ja poolitab sõnu, ka liitsõnu.
10.	Erinevate rahvaste uskumused ja tavad Usundid maailmas Teabekirjandus. Teabetekst, teabetekstide õige lugemine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks korduv kuulamine, abiküsimused	Tutvub teabetekstide kaudu erinevate rahvaste usunditega. Toob välja erisusi (tabel, mõttekaart). Leiab teabetekstidest vastuseid küsimustele. Oskab lühendeid

	lühendid, lühendite tähendused, lühendite lugemine	Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid õpetaja juhendamisel Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	lugeda. Teab enamkasutatavate lühendite tähendusi. Teab, miks on vaja sõnu lühendada (millistes tekstides). Lühendamine <i>Skype</i> 's, facebookis.
11.	Erinevate rahvaste uskumused ja tavad–Sallivus Teabekirjandus. Teabek tekst, teabetekstide õige lugemine (enne, lugemise ajal ja pärast lugemist), fakt ja arvamus, loetu kriitiline hindamine. lühendid, lühendite tähendused, õigekiri, lühendite lugemine, sõnade lühendamine, miks on vaja lühendeid?	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldu tekstist haarata infot, abiks küsimused, korduv kuulamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab valida ja kasutada	Toob välja erinevate usundite erinevusi. Arutleb sallivuse teemadel. Otsustab loetud teabeteksti põhjal, kas tegu on fakti või arvamusega. Leiab teabetekstidest vastuseid küsimustele. Oskab sõnu lühendada. Teab, miks on vaja sõnu lühendada (millistes tekstides). Lühendamine facebookis ja <i>Skype</i> 's.

		abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
12.	Erinevate rahvaste uskumused ja tavad – usundid Eestis Teabekirjandus. Teabetekst, teabetekstide õige lugemine (enne, lugemise ajal ja pärast lugemist), fakt ja arvamus lühendid, lühendite tähendused, õigekiri, lühendite lugemine, sõnade lühendamine, miks on vaja lühendeid?	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks abiküsimused, korduv kuulamine jms Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid arutledes Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Toob välja Eestis leiduvate usundite erinevusi (tabel, mõtteskeem jms).Arutleb sallivuse teemadel. Otsustab loetud teabeteksti põhjal, kas tegu on fakti või arvamusega. Leiab teabetekstidest vastuseid küsimustele. Oskab sõnu lühendada. Teab, miks on vaja sõnu lühendada (millistes tekstides); lühendamine nt facebookis ja Skype`s.
13.	Erinevad infoallikad - Lähme raamatukokku Kuidas raamatukogu kasutada? lugejapilet, laenutama, infolaud, registreerima, e kataloog, e raamat tegusõnad, pööretetabel, olevik ainsus ja mitmus, eitus ja jaatus	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid,	Oskab väljendada ennast arusaadavalt raamatukogus suhtlussituatsioonis. Oskab küsida või leida vajalikku sobivat raamatut. Teab, et on olemas e raamatud ja e kataloogid. Pöörab tegusõnu (toetudes tabelile või iseseisvalt.

		rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
14.	Erinevad infoallikad Arhiiv otsingusõna, haruldased/vanad raamatud, võõrkeelsed raamatud, perioodika, kogud, pisitrükised tegusõnad, pöörete tabel minevik ainsus ja mitmus, eitus ja jaatus	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks abiküsimused, korduv kuulamine jms Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi	Teab, millest lähtuda raamatu vm infoallikaotsinguil. Teab, mis on haruldased raamatud. Moodustab tegusõnade minevikuvorme, ainsuses ja mitmuses. Moodustab vastavaid eituse vorme. Õppekäik raamatukokku, e kataloogi kasutamine, otsingusõna kasutamine.

		sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
15.	Internet kui infoallikas Millest lähtuda kirjanduse valikul? e-kataloog, päring e - luger, otsingusõna, leitud info usutavus asesõnad ja nende lühivormid	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks abiküsimused, korduvkuulamine, kuulumistaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Leiab internetist infot kasutades iseseisvalt/õpetaja abiga leitud otsingusõna. Otsustab koos õpetaja abiga/aruteluga klassis leitud info tõesuse üle. Teab, mis on asesõnad. Leiab ja kasutab asesõnu ainsuses ja mitmuses. Moodustab asesõnade lühivorme.
16.	Info kui ohuallikas Erinevad infoallikad Kust on võimalik infot saada? raamat, internet, ajaleht, ajakiri, kuulutused: reklaam, inimesed (kuulujutt), info vajalikkus, info kriitiline hindamine käändsõnad nimisõnad (kes? mis?), ainsus ja mitmus	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös	Tutvub erinevate tarbetekstidega (internetis, ajakirjad, kuulutused, reklaamid) ja hindab neid kriitiliselt (fakt, arvamus, vajalikkus). Arendab funktsionaalse lugemise oskust. Info hindamine suhtlusportaalides (nt fb, foorum jms). Leiab tekstist /kuulmise teel nimisõnad. Teab, mis küsimusele nimisõnad vastavad.

		probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Kuldvillaku mäng.
17.	Muinasjuttude võlumaailm Õpime ise juttu ümberjutustama. Millest lugu koosneb? sissejuhatus, tegevus e sündmustik, lõpetus, taandrida sisekohakäänede kordamine (-sse, -s, -st), sisekohakäänded ja vastavad küsisõnad. Küsimuse esitamine.	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldud tekstist haarata infot, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupidöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Teab, millistest osadest ilukirjanduslikud/loovtekstid tekstid koosnevad. Määrab loetud tekstilöike vastavalt. Teab mõistet taandrida. Järjestab loetud tekstilöike vastavalt. Leiab lausetes sisekohakäänedes sõnu. Oskab sobitada vastavas käändes sõnu lauselünka. Oskab esitada küsimust (samuti: <i>kus, kust, kuhu</i>).

18.	Muinasjutt õpetab Millest lugu koosneb? sissejuhatuse, tegevus e sündmustik, lõpetus tegevuskoht, tegevusaeg, sündmuste järgnevus sisekohakäänete kordamine (-sse, lõputa, -s, -st), sisekohakäänded ja vastavad küsisõnad, küsimuse esitamine, lühikese sisseütleva käände vorm	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vea enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Leiab õpetaja abiga loetud muinasjutu moraali. Analüüsib/hindab loetud juttudes asetleidvaid tegevusi. Leiab loetud tekstides sissejuhatuse, lõppsõna, tegevuskoha, sündmuste järgnevuse, tegevusaja. Oskab moodustada ja kasutada lühikese sisseütleva käände vormi. Oskab loetu põhjal määrata tegevusaega, kohta ja järjestada sündmusi.
19.	Muinasjutud ja tänapäev Miks me vajame muinasjutte? sissejuhatuse, tegevus e sündmustik, lõpetus, tegevuskoht, tegevusaeg, sündmuste järgnevus väliskohakäänded (-le, , -l, -lt), väliskohakäänded ja vastavad küsisõnad, küsimuse esitamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, abiks küsimused, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või	Leiab õpetaja abiga loetud muinasjutu moraali. Analüüsib õpetaja abiga, miks muinasjutud on läbi aegade aktuaalsed. Analüüsib/hindab loetud juttudes asetleidvaid tegevusi. Moodustab ja kasutab väliskohakäändes sõnu. Määrab loetu põhjal tegevusaega, kohta ja järjestab sündmusi.

		tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
20.	Muinasjutt õpetab ennast ja teisi hindama Õpime peategelasi paremini tundma õpime ise juttu ümberjutustama peategelased, peategelaste iseloomustamine, kirjeldamine: välimus, käitumine jms omadussõnad, omadussõnade käänamine, antonüümid ja sünonüümid, küsimused	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldud tekstist haarata infot, abiks küsimused, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või gruppitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Leiab loetud juttude peategelased. Kirjeldab peategelasi välimuse, tegevuse/ käitumise põhjal. Hindab tegelaste käitumist. Koostab õpetaja abiga mõistekaardi peategelase kirjeldamiseks. Leiab olulist ja ebaolulist kirjelduses. Leiab tekstist omadussõnu. Koostab ja kannab ette ühe tegelase kirjelduse (IT vahendi valik selleks õpetaja abiga). Leiab tekstidest omadussõnu. Teab, mis küsimustele omadussõnad vastavad. Leiab õpetaja abiga või iseseisvalt omadussõnadele antonüüme ja sünonüüme.
21.	Muinasjutt õpetab ennast ja teisi hindama Õpime ennast peategelase	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldud tekstist haarata	Leiab loetud juttude peategelased. Kirjeldab peategelasi välimuse, tegevuse/ käitumise

	kaudu paremini tundma peategelased, peategelaste iseloomustamine, kirjeldamine omadussõnad, omadussõnade käänamine, antonüümid ja sünonüümid, küsimused	infot, kuulmistaju arendamine, abiküsimused, märksõnad Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupidöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vea enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	põhjal. Hindab tegelaste käitumist. Koostab õpetaja abiga mõistekaardi peategelase kirjeldamiseks. Leiab olulist ja ebaolulist kirjelduses. Leiab tekstist omadussõnu. Koostab ja kannab ette ühe tegelase kirjelduse (IT vahendi valik selleks õpetaja abiga). Leiab tekstidest omadussõnu. Teab, mis küsimustele omadussõnad vastavad. Leiab õpetaja abiga või iseseisvalt omadussõnadele antonüüme ja sünonüüme.
22.	Loodus on hiiglavõimas Reisikirjeldused meilt tegevusaeg ja tegevuskoht (kirjeldamine) arvsõnad, järgarvsõnad, arvsõnade õigekiri, küsimused, Rooma numbrite kirjutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldu tekstist haarata infot, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupidöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid,	Loeb erinevaid reisikirjeldusi. Määrab loetu põhjal tegevusaega ja tegevuskohta. Rühmitab loo sündmusi vastavalt ajalisele järgnevusele. Kirjeldab tegevuskohta ja -aega kasutades vastavaid omadussõnu. Tunneb arvsõnade õigekirja.

		Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
23.	Loodus on hiiglavõimas Reisikirjeldused mujalt tegevusaeg ja tegevuskoht (kirjeldamine) vt eespool sõnaliikide määramine: omadussõnad, arvsõnad, asesõnad, nimisõnad arvsõnad, tegusõnad	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, kuuletaju arendamine, abiküsimused Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Loeb erinevaid reisikirjeldusi erinevatest maadest. Määrab loetu põhjal tegevusaega ja tegevuskohta. Rühmitab loo sündmusi vastavalt ajalisele järgnevusele. Kirjeldab tegevuskohta ja tegevusaega kasutades vastavaid omadussõnu. Tunneb arvsõnade õigekirja. Määrab õpitud sõnaliike.
24.	Inimese mõju loodusele Õpime ise juttu kirjutama sissejuhatus, teemaarendus ja lõpetus lause, lauseliigid: küsilause, väitlause,	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast	Teadvustab inimese positiivset ja negatiivset mõju loodusele. Õpib austavat suhtumist sellesse. Loeb juttu osade kaupa ja jälgib selle ülesehitust. Vastab

	hüüdlause, lauselõpumärgid, lauses õpitud sõnaliikide määramine	suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	küsimustele sissejuhatuse kohta (tegevuskoht, aeg, mida said teada?)sobitab jutule pealkirju. Järjestab kavapunkte. Sobitab teemaarendusele lõpetust. Määrab lauseliigid. Kasutab vastavaid lauselõpumärke.
25.	Looduse mõju inimesele Õpime ise lugu kirjutama Kirjeldamine välimus, iseloom, lause, otsekõne ja saatelause, vastavad kirjavahemärgid (saatelause ees, taga)	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot, kuuldetaju arendamine Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada	Teadvustab inimese positiivset ja negatiivset mõju loodusesse. Teadvustab, et inimest iseloomustab, mitte ainult välimus ja tegevus vaid ka suhtlemisoskus. Õpib austavat suhtumist loodusesse. Kirjeldab tegelasi välimuse ja iseloomu põhjal (suuliselt ja kirjalikult). Leiab otsekõne tekstist. Kasutab otsekõne kirjavahemärke.

		abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
26.	Looduse mõju inimesele Õpime koos loodusega elama Kirjeldamine tegevus, hinnangu andmine, õpime ise lugu kirjutama, lause, otsekõne ja saatelause, vastavad kirjavahemärgid (saatelause keskel)	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Teadvustab inimese positiivset ja negatiivset mõju loodusesse. Õpib austavat suhtumist sellesse. Kirjeldab tegelasi välimuse ja iseloomu põhjal (suuliselt ja kirjalikult). Kirjeldab tegevuspaiku. Leiab otsekõne tekstist. Kasutab otsekõne kirjavahemärke.
27.	Püüdleme kaunima keele poole Eesti keel: korrektselt nii kõnes kui kirjas Kuidas hästi kirjeldada? (üldine, üksikasjad, üldmulje, oluline, ebaoluline lauseõpetus (koondlause), sidesõnad ja koma kasutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud	Teadvustab emakeele olulisust ja korrektset kasutamist. Teab, et keelekasutus sõltub suhtluspartnerist (kaaslane, õpetaja, vanem inimene). Eristab olulist ja ebaolulist kirjelduses. Tunneb ja kasutab sidesõnu. Teab, millal kirjutada koma. Alustab kirjaliku lühijutu kirjutamist õpetaja poolt valitud teemal.

		Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
28.	Püüdleme kaunima keele poole – kõne ja kiri Kas kõne- või kirjamees? Kuidas hästi kirjeldada? (üldine, üksikasjad, üldmulje, oluline, ebaoluline lauseõpetus (liitlause) sidesõnad (sest, aga) ja koma kasutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Teadvustab emakeele olulisust ja korrektset kasutamist. Eristab olulist ja ebaolulist kirjelduses. Tunneb ja kasutab sidesõnu. Teab, millal kirjutada koma. Kirjutab lühijutu õpetaja valitud teemal (esitab e-posti teel või paber kandjal).

29.	Püüdleme kaunima keele poole - kõne ja kiri Esinemine kõnega Kuidas hästi kirjeldada? (üldine, üksikasjad, üldmulje, oluline, ebaoluline lauseõpetus (liitlause) (sest, aga) sidesõnad ja koma kasutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Teadvustab emakeele olulisust ja korrektset kasutamist. Eristab olulist ja ebaolulist kirjelduses. Tunneb ja kasutab sidesõnu. Teab, millal kirjutada koma. Kannab lühijutu klassis ette. Hindab teiste poolt kirjutatud lühijutte.
30.	Minu kodumaa, kodu ja perekond Rahvaluule: muinasjutt – unistused ja uskumused enne ja praegu, kuidas muinasjutte vesteti, mida saama teada kodumaa, inimeste ajaloost rahvajuttude kaudu liitsõnad, liitsõnade moodustamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja	Teab, kuidas vanasti eestlased elasid ja oskab võrrelda seda tänapäevaga. Võrdleb ja kirjeldab inimeste eluolu, uskumusi vanasti ja tänapäeval. Leiab tekstilõikudest liitsõnu ja teab nende tähendust. Moodustab liitsõnu ja analüüsib nende tähendust (kas muutus või ei muutunud).

		teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
31.	Minu kodumaa kodu ja perekond Vana eestlased muinasjutulised luuletused, valmid, vanasõnad, kõnekäänud, jms liitsõnad, liitsõnade moodustamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Teab, kuidas vanasti eestlased elasid ja oskab võrrelda seda tänapäevaga. Võrdleb ja kirjeldab inimeste eluolu, uskumusi vanasti ja tänapäeval. Leiab tekstilõikudest liitsõnu ja teab nende tähendust. Moodustab liitsõnu ja analüüsib nende tähendust (kas muutus või ei muutunud).
32.	Keel kui ajaloo kandja Rahvaluule, rahvalaulud, eesti keel teiste keelte seas liitsõnade silbitamine ja poolitamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu	Teab kuni kahte tuntumat rahvalaulu. Analüüsib õpetaja abiga nende sisu, meeoleolu, riimuvad sõnad, kordused jms. Leiab tekstist liitsõnu, silbitab/poolitab neid.

		sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
33.	Emakeel kui ajaloo kandja Vanasõnad, mõistatused õpitud sõnaliikide määramine: Tegusõnad, omadussõnad, nimisõnad, arvsõnad, õpitud käänete kasutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuuldu tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite	Eristab vanasõnu ja mõistatusi. Teab, miks tekkisid vanasõnad ja mõistatused. Mõtleb ise välja mõistatusi. Määrab lausetes õpitud sõnaliike. Moodustab lauseid etteantud sõnadest kasutades sobivas käändes/pöördes sõnu.

		piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
34.	Keel kui ajaloo kandja Rahvaluule kõnekäänud õpitud sõnaliikide määramine tegusõnad, omadussõnad, nimisõnad, arvsõnad, õpitud käänete kasutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid, rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	Tutvub kõnekäändudega. Analüüsib õpetaja abiga nende tähendust ja leiab situatsioone, kus neid kasutada. Määrab lauses õpitud sõnaliike. Moodustab lauseid etteantud sõnadest kasutades sobivas käändes/pöördes sõnu.
35.	Kiri ja kunst Kui kiri ja kunst puutuvad kokku. Koomiksid (tegelased, tegevus, tegevuskoht, aeg jms), kuidas pilt teksti mõjutab Õpitud sõnaliikide määramine Tegusõnad, omadussõnad, nimisõnad, arvsõnad, , õpitud käänete kasutamine	Kuulamine kuulab mõtestatult eakohast teksti suudab kuulnud tekstist haarata infot Kõnelemine annab lühidalt edasi kuuldu sisu, väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt, esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi, lahendab paari/või grupitöös probleemülesandeid,	Loeb koomiksit. analüüsib (tegelased, tegevus, tegevuskoht, aeg jms) vt eespool. Joonistab ise ühekoomiksi (käsitsi/arvutis). Määrab lauses õpitud sõnaliike. Moodustab lauseid etteantud sõnadest kasutades sobivas käändes/pöördes sõnu. Kasutab sobivaid kirjavahemärke.

		rollimängud Lugemine loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit, kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, Kirjutamine järgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid, leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, oskab kasutada valida ja kasutada abimaterjale, kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti, kirjutab kava/mõttekaardi abil loovjutukesi	
--	--	--	--

Õpitulemused 6.klassi lõpus

Suuline keelekasutus:

1. kuulab */toetudes suultlugemisele/* mõtestatult eakohast teksti;
2. suudab kuuldud tekstist (õpetaja kõne, kaaslaste kõne või mõni infokanal) haarata infot;
3. annab lühidalt (*toetudes abiküsimustele, skeemidele*) edasi kuuldu sisu;
4. väljendab ennast suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt (*vajadusel saates suulist kõnet sõrmendamisega*) ning annab edasi infot;
5. esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi (*abiks skeemid, tugisõnad, abiküsimused*),
6. lahendab paari /või grupitöös probleemülesandeid arutledes;
7. esitab peast luuletuse pöörates tähelepanu ilmekusele ja korrektsele hääldusele.

Lugemine:

1. loeb mõtestatult eakohast ilukirjanduslikku ja teabeteksti või tööjuhendit;
2. kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid;
3. esitleb klassile iseseisvalt */õpetaja abiga* koostatud esitlusi;
4. mõistab lihtsat plaani /mõttekaarti;
5. tunneb ära jutustuse /luuletuse /teabeteksti /muinasjutu /mõistatuse /vanasõna /kõnekäänu (toetudes skeemile);
6. loeb õppeaasta jooksul läbi 4 – 5 klassivälise lugemise raamatut.

Kirjutamine:

1. oskab koostada *õpetaja abiga* mõttekaarti ja seda kasutada suulisel või kirjalikul ümberjutustamisel;
2. kirjutab käsitsi ja arvutil eakohaseid loovtekste *analoogteksti, kava või mõtteskeemi* abil;
3. märgib kirjas õigesti häälikupikkust;
4. märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;
5. kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
6. moodustab ainsust ja mitmust;
7. poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);
8. jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;
9. kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete/kuude/ nädalapäevade/ilmakaarte nimetused;
10. tunneb ära liitsõna ja moodustab liitsõnu;
11. leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires, parandab leitud vead sõnaraamatu /käsiraamatu, kaaslase /õpetaja abiga;
12. kirjutab etteütlemise järgi (*toetudes suultlugemisele*) sisult tuttavat teksti (40–60 sõna, 20 ortogrammi).

7.klass

4 tundi nädalas

Nädalad	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1.	Eesti keel teiste seas häälikurühmad: täishäälik, kaashäälik, sulghäälik, täishäälikuühend, kaashäälikuühend	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine, harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine, Kõnelemine vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele); avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja	Teadvustab, et maailmas on palju erinevaid keeli ja tähestikke. Järjestab sõnu tähestikulises järjekorras. Tunneb häälikute rühmi. Oskab lugeda peast tähestikku. Süvendab tähestiku kasutamise oskust.

		valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
2.	Võõrsõnad Eestimaa maailmakaardil, riigi nimed, keeled, tabel, diagramm võõrsõnad, võõrsõnade õigekiri Võõrsõnade leksikon Kordavalt: suur ja väike algustäht riigi- ja kohanimedes	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine, harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine, Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldatab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teab enamkasutatavate võõrsõnade tähendust ja valdab õigekirja. Kasutab vajadusel võõrsõnade leksikoni/e leksikoni. Harjutab tabeli ja diagrammide lugemist ja ise koostamist andmete põhjal.
3.	Põnevad keeled kaashäälikuühendi õigekiri, antonüümid Sulghäälikuühend g b d s-i ja h kõrval ja erandid	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine (vestlus paaris, grupis, meediakanalite kuulamine), harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, avaldatab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga,	Oskab sulghäälikuühendi õigekirja. Teab, kuidas erandite puhul ennast kontrollida. Leiab tekstidest antonüüme, leiab ise sõnadele antonüüme, oskab kasutada antonüümisõnastikku.

		kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
4.	Keel muutub sõnade liitmine, laenamine, suuline ja kirjalik keele kasutamine liitsõnad, liitsõnade moodustamine, kokku ja lahku kirjutamine,	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulumismälu pidev arendamine (vestlus paaris, grupis, meediakanalite kuulamine), harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine, Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tutvub erinevate keele näidetega vananemast ajast ja tänapäevast. Leiab tekstist liitsõnu moodustab liitsõnu ja analüüsib uute sõnade tähendust
5.	Keel muutub släng, suhtlemine erinevates sotsiaalvõrgustikes ja sealne keelekasutus (msn, telefonisuhtlus) sõnade tuletamine, liitega	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulumismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele)	Teab, mis on släng. Toob näiteid analüüsib sotsiaalvõrgustike suhtluskeelt (FB jms) Kasutab liiteid -ki ja -gi (kasutab vajadusel vajalikke enesekontrollivõtteid, harjutab

	sõnad liited -gi, -ki, sõnastike kasutamine	avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	sõnastike kasutamist
6.	Laename keelt ja sõnu. sõnade tuletamine, tutvumine liidetega, liited -kond, -lik, -jas, -ndus, sõnastiku kasutamine	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.	Tutvub erinevate liidetega. Harjutab liidete kasutamist ja analüüsib sõnatähenduse muutumist, harjutab sõnastike kasutamist

7.	Nimetused ja pealkirjad suur ja väike algustäht, jutumärgid. Kirjeldav tekst.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele); avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.	Oskab suure ja väikese tähe õigekirja nimedes, nimetustes ja pealkirjades. Tutvub kirjeldava tekstiga. Harjutab lühikirjelduse koostamist kirjutamist eelneva mõttekaardi põhjal.
8.	Nimed, nimetused, sündmused suur ja väike algustäht, pealkirjad, nimed, nimetused, üritused ja ajaloosündmused jne, jutumärgid. Kirjeldused.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avalda arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Oskab suure ja väikese tähe õigekirja nimedes, nimetustes ja pealkirjades. Teab, millal kasutada jutumärke ja millal mitte. Harjutab kirjeldava teksti lugemist, koostab ise kirjeldava teksti mõttekaardi põhjal.
9.	I ja j õigekiri , silbitamine	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Tunneb i ja j õigekirja ja vastavaid

	tegijanimede moodustamine, lühike sisseütle, teksti ülesehitus	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	kontrollivõtteid silbitamisel. Moodustab tegijanimedid. Moodustab lühikese sisseütleva vorme. Tutvub teksti ülesehitus ega. Leiab lühitekstist sissejuhatuse, põhiosa, lõppsõna.
10.	I ja j õigekiri i ja j võõrsõnades silbitamine, teksti ülesehitus	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Oskab i ja j õigekirja enamkasutatavates võõrsõnades. Leiab Võõrsõnade leksikonist, vm e sõnastikust võõrsõna õige kirjapildi ja tähenduse. Sobitab tekstiosi, kirjutab ise sissejuhatust, põhiosa või lõppsõna tekstile.
11.	I ja j õigekiri	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Moodustab tegijanimedid. Teab,

	I ja j tegijanimedes i ja j kõrvuti nt käija, poolitamine	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	mis vahe on silbitamisel ja poolitamisel. Silbitab ja poolitab sõnu.
12.	Tegusõnad teigusõnade pööramine olevikus (ainsus ja mitmus), eituse moodustamine, jutustus, teksti ülesehitus,	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Pöörab teigusõnu olevikus, moodustab ka eituse vorme, tutvub jutustava tekstiga, leiab või sobitab tekstiosi, koostab mõistekaardi, järjestab tegevusi jutustuse koostamiseks.
13.	Tegusõnad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Pöörab teigusõnu minevikus,

	sõnaliigid: tegusõnad, tegusõnade pööramine minevikus (ainsus ja mitmus), eituse moodustamine, jutustav tekst	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	moodustab eituse vorme. Leiab lauselünka sobivas pöördes ja ajas tegusõna. Moodustab lauseid etteantud tegusõnadega, jutustava lühiteksti koostamine, mõttekaardi abil, lausete sobitamine, deformeeritud teksti parandamine.
14.	Käändsõnad käändsõnad: arvsõnad, järgarvsõnad, Rooma numbrid, arutlus, teksti ülesehitus	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Oskab arvsõnade õigekirja. Oskab järgarvsõnu lugeda. Tutvumine arutleva tekstiga.
15.	Käändsõnad.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Leiab tekstist nimetavas käändes

	Eesti keele käänded. Käänete nimetused, käänete tabel Nimetav kääne ja vastavad küsimused, ainsus ja mitmus. Arutlev tekst.	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	sõnu. Leiab sõnalünkadesse kontekstilt sobivaid nimetavas käändes sõnu. Arutleva teksti analüüsimine koos õpetajaga.
16.	Käändsõnad. Omadussõnad ja vastavad küsimused, mitmus. Sünonüümid. Arutlev tekst.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Leiab tekstist omadussõnu. Leiab sobivaid omadussõnu nimisõna juurde. Oskab moodustada omadussõna mitmuse vorme. Leiab omadussõnu kirjeldamisel, arutlemisel. Leiab arutlevast tekstist teksti osad. Analüüsib arutlevat teksti. Avaldab arvamust.
17.	Käändsõnad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Leiab tekstist omastavas käändes

	Omastav kääne, ainsus ja mitmus. Arutlev tekst.	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu moodustab mitmuse vorme omastavas käändes. Leiab teemasid arutlemiseks.
18.	Käändsõnad. Osastav kääne. Osastav kääne ja vastavad küsimused (ainsus) -t/-d. Arutlev tekst.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Leiab tekstist osastavas käändes sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid osastavas käändes sõnu. Koostab õpetaja abiga mõttekaardi arutluse kirjutamiseks.
19.	Käändsõnad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Leiab tekstist osastavas käändes

	Osastav kääne, osastav kääne (mitmus) –id,- sid. Arutlev tekst.	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu. Otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Kirjutab arutleva teksti etteantud teemal.
20.	Sisekohakäänded. Sisekohakäänded ja vastavad küsimused ainsus ja mitmus. Teksti põhjal kirjutamine. Tekstilähedane jutustamine. Kava koostamine.	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Leiab tekstist sisekoha käänetes sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu sobivas käändes otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Koostab loetud teksti põhjal kava.
21.	Eesti keele käänded. Väliskohakäände. Väliskohakäänded ja	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates	Leiab tekstist väliskohakäänetes sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu sobivas käändes.

	vastavad küsimused (alal-, alale-, alaltütlev). Tekstilähedane jutustamine.	suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Koostab loetus teksti põhjal kava ja kirjutab selle järgi jutustuse.
22.	Eesti keele käänded. Väliskohakäänded ja vastavad küsimused. Saav kääne. Lühikokku võte.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulumismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Leiab tekstist väliskoha käänetes sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu sobivas käändes. Otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Tutvub teksti lühikokkuvõttega. Eristab olulist ebaolulisest.
23.	Eesti keelekäänded. Eesti keele käänded: rajav kääne ja vastavad küsimused. Lühikokkuvõte.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulumismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb	Leiab tekstist rajavas käänetes sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu sobivas käändes. Otsustab, kas tegu on ainsuse või

		etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	mitmusega. Tutvub teksti lühikokkuvõttega. Eristab olulist ebaolulisest. Sobitav tekstiga erinevaid lühikokkuvõtteid.
24.	Eesti keele käänded. Eesti keele käänded: olev kääne ja vastavad küsimused. Lühikokkuvõte.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Leiab tekstist olevas käänetes sõnu. Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu sobivas käändes. Otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Eristab olulist ebaolulisest. Sobitav tekstiga erinevaid lühikokkuvõtteid. Püüab tekstilõike lühidalt kokku võtta.
25.	Eesti keele käänded. Eesti keele käänded: ilmaütlev kääne Referaat.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb	Leiab sõnalünga kontekstilt sobivaid sõnu ilmaütlevas käändes. Otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Tutvub referaadi

		etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	mõistega ja referaadi ülesehitusega.
26.	Eesti keele käänded Eesti keele käänded: kaasaütlev kääne. Referaat.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.	Leiab tekstist kaasaütlevas käändes sõnu. Leiab sõnalünka kontekstilt sobivaid sõnu sobivas käändes. Otsustab, kas tegu on ainsuse või mitmusega. Tutvub referaadi ülesehituse erinevate osadega ja vormistamisega.
27.	Lauseliigid Lauseliigid (küsilause, väitlause, hüüdlause) Otsekõne kirjavahemärgid.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb	Määrab lauseliigid. Parandab deformeeritud tekste, määrates lausepiirid. Kasutab sobivaid kirjavahemärke. Koostab

	Referaat.	etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	lühireferaadi. Harjutab selle õiget vormistamist.
28.	Lauseliikmed. Millest koosneb lause? Alus ja öeldis. Suuline ettekanne.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Määrab lauses aluse ja öeldise. Teab, mida alus ja öeldis väljendavad. Leiab deformeeritud lausesse sobiva aluse või öeldise. Tutvub suulise ettekande põhimõtetega.
29.	Lauseliikmed Alus ja öeldis. Suuline ettekanne.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb	Määrab lause aja. Määrab, kas tegu on jaatuse või eitusega. Teab, et öeldis võib koosneda mitmest sõnast. Kuulab erinevaid

		etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	suulisi ettekandeid ja annab neile hinnanguid etteantud kriteeriumide järgi.
30.	Lausete laiendamine. Suuline ettekanne.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Harjutab lausete laiendamist. Analüüsib, kuidas lause tähendus täpsustus. Valmistub suuliseks ettekandeks (ettekande vorm vastavalt suulise kõne tasemele) valitud teemal.
31.	Lausete laiendamine.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb	Harjutab lausete laiendamist. Analüüsib, kuidas lause tähendus täpsustus.

		etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avalda arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
32.	Lauseliigid. Lauseliigid: koondlause, loetelu ja vastavad küsimused, sidesõnad ja kirjavahemärgid	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avalda arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tunneb ära koondlauseid. Leiab koondlausest loetelud ja oskab esitada küsimusi, millele loetelus olevad sõnad vastavad. Oskab kasutada kirjavahemärke koondlauseis.
33.	Lauseliigid. Liitlauseid, sidesõnad ja vastavad kirjavahemärgid	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates	Tunneb ära liitlauseid. Teab, milliste sidesõnade ette kirjutatakse koma. Harjutab liitlauseite liitmist

		suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	liitlauseks. Parandab deformeeritud tekste. Valib lausesse sobiva sidesõna.
34.	Lauseliigid. Liitlauseid, sidesõnad ja vastavad kirjavahemärgid	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tunneb ära liitlauseid. Teab, milliste sidesõnade ette kirjutatakse koma. Harjutab lihtlauseite liitmist liitlauseks. Parandab deformeeritud tekste. Valib lausesse sobiva sidesõna.
35.	Lauseliigid. Liitlauseid, sidesõnad ja vastavad kirjavahemärgid	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates	Kordab keeleõpetuse teemasid.

		suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
--	--	--	--

Õpitulemused 7. klassi lõpuks: **Õpilane**

Suuline keelekasutus:

1. valib juhendamise toel või iseseisvalt suhtluskanali;
2. leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
3. esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;
4. jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt (*toetudes mõtteskeemidele, abikäsimustele või tugisõnadele*);
5. esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande).

Lugemine:

1. loeb ja kuulab isiklikust huvist ning õppimise eesmärkidel nii huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
2. analüüsib loetud infot, arutleb (*skeemidele, küsimustele toetudes*);
3. valib õige infokanali võõrsõnade selgitamiseks;
4. valib juhendamise toel oma lugemisvara.

Kirjutamine

1. teab ja analüüsib õpetaja abiga jutu kirjutamise etappe;
2. jutustab, kirjeldab, arutleb kirjalikult (kasutades mõtteskeeme, lausete lõpetamine, deformeeritud tekstide parandamine);
3. vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
4. tunneb eesti keele häälikusüsteemi;
5. järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid (vajadusel kasutab sobivat infokanalit enesekontrolliks);
6. moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid;
7. moodustab liitlauseid skeemide abil;
8. kirjavahemärgistab õpitud liitlause tüüpe;
9. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes.

8.klass

4 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
4 x 35 t 2	Õppeaasta avatund, suvemeenutused Tutvumine õpiku ülesehitusega, eessõna lugemine	Suvemeenutused; tutvumine õppekirjandusega, õpiesmärkide seadmine kooliaastaks; õpiku eessõna lugemine; loovjutu kirjutamine suvest; õigekeelsussõnaraamatu (ÕS) kasutamine	Õpilane tunneb oma õpiku ja selle peatükkide ülesehitust: oskab kasutada sisukorda; teab, kust leida seletusi võõrastele sõnadele, kus ja kuidas on seletatud mõisteid; oskab leida tekstist vajalikku teavet; oskab kasutada õigekeelsussõnaraamatut.
4	Keel ja selle mitu kuju. Kirjakeel, argikeel, murdekeel	Õpetaja selgituste jälgimine, küsimuste esitamine; kirjakeelsete ja argikeelsete sõnade, lausete võrdlemine; näidete toomine; arutelu keelekasutuse kohta erinevates suhtlusolukordades; viisaka suhtlemise harjutamine erinevates olukordades; kirja- ja argikeele eristamine näidete põhjal; murdekeelse teksti lugemine ja selgitamine; kirja kirjutamine sõbrale, õpetajale.	Õpilane eristab argikeelt kirjakeelest; teab Eesti murdealasid ja oskab tuua mõned näited kirjakeele ja murrete erinevuste kohta; toob näiteid keelekasutusest erinevates suhtlusolukordades; väljendab ja edastab oma mõtteid olukorda ja adressaati arvestades; selgitab mõisteid <i>kirjakeel</i> , <i>argikeel</i> , <i>murdekeel</i> .
4	Sõnavara ja selle värving Uudissõnad, släng, argikeel, kirjakeel	Arvamus uudissõnade vajalikkuse kohta; arutlus slängisõnade tekke kohta; argikeelsete väljendite leidmine kirjanduslikust tekstist; argikeelse teksti vormistamine kirjakeelseks; lühijutu kirjutamine õpetaja antud uudissõnadega (<i>sõnaseletustega</i>).	Õpilane teab, kuidas tulevad keelde uued sõnad ja miks on vaja uusi sõnu; oskab tuua näiteid, kuidas sõnadega saab muuta teksti värvingut; selgitab mõisteid <i>uudissõna</i> , <i>murdesõna</i> , <i>släng</i> .
4	Sõnaraamatud	Vestlus erinevate teatmeteoste vajalikkusest, kirjalike tööjuhendite mõistmine ja täitmine; teabe leidmine tööjuhendite järgi; teksti muutmine sünonüümide/antonüümide kasutamisega; teabe leidmine	Õpilane teab, missugust infot saab erisugustest sõnaraamatutest; oskab sõnaraamatuid kasutada.

8	Suhtlusetikett. Avalik ja isiklik suhtlus, ametlik ja tava suhtlus.	Erinevad suhtluskanalid: telefon, e-kiri, sotsiaalvõrgustikud; nõuded viisakale telefonivestlusele; telefonikõne koostamine (paaristöö); arutelu suhtlemis- ja käitumisreeglite kohta õpiku pildimaterjali põhjal; tekstide lugemine, küsimustele vastamine; rollimängude korraldamine; juhendi koostamine kuulmise erivajadusega inimestega suhtlemiseks (rühmatöö); dialoogi koostamine; korrektsete lausete kasutamine ametlikus suhtluses.	Õpilane teab, et seltskondlikus suhtlemises on kindlad käitumisreeglid ja kombed; eristab avalikku ja isiklikku olukorda; oskab kasutada keelt vastavalt suhtlus-olukorrale; oskab viisakalt telefonitsi ja meilitsi suhelda; oskab oma arvamust avalda; oskab koostada dialoogi; kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ja seostades.
4	Pildid ajalehes Koomiks ja karikatuur	Postimehe ja Eesti Päevalehe kujunduse võrdlemine; rubriikide leidmine ja selgitamine; ajaleheartikli lugemine; ajalehtede pildimaterjali uurimine, vajalikkuse põhjendamine; võrdleva tabeli täitmine Postimehe ja Eesti Päevalehe kohta; mõistekaardi koostamine ajakirjanduslike tekstide kohta; sõnade tähenduse ja õigekirja leidmine	Õpilane mõistab, et pildil on ajalehes sõnalise teksti kõrval mitmesuguseid funktsioone; teab, mis on koomiks, oskab koostada lihtsamat koomiksit; teab, mis on karikatuur ning mis on ajalehe päevakarikatuuri eesmärk.
4	Tabelid ja joonised Tabelid Wordis, Excelis	Arutelu tabeli eelistest teabe edastamisel; tabelist olulise teabe leidmine; võrdleva tabeli koostamine, lühianalüüsi kirjutamine; õigekirja-reeglite järgimine	Õpilane oskab tabelist ja jooniselt info välja lugeda ning koostada ise lihtsamat tabelit ja joonist; oskab tabelist loetud infot arusaadavate lausetega edastada.
4	Eesti kiri. Täheortograafia	Eri tähestike võrdlemine; sarnaste märkide leidmine; näited eesti kirja foneetilisuse kohta; kaardi lugemine; ajaveebi lugemine; oma päevast kirjutamine; kaashäälikuühendi reegel jt õigekirjareeglid; harjutused ortograafiliselt õige sõnavormi valimise kohta; õigekirja kontrollimine ÕSist	Õpilane teab eesti keele keskseid ortograafiareegleid ning rakendab neid kirjutamisel; oskab vajaduse korral sõnastikust õigeid sõnavorme otsida; teab, mis on ajaveeb, ja tunneb asjakohast stiili.

8	Liitsõna ja liitega sõna õigekiri	Liitsõna ja liitega sõnade olemus; harjutused liitsõnade ja tuletiste kohta; õigekirja kontrollimine veebi-ÕSist; fakti ja arvamuse mõiste selgitamine; harjutused fakti ja arvamuse kohta liitsõnamängu mängimine; ristsõna lahendamine; teksti lugemine kiiretest spordialadest; jutu kirjutamine ühest ekstreemspordialast.	Õpilane teab, mis on liitsõna ning mis on tuletis; teab liitsõna ja tuletise kirjutamisel kehtivaid õigekirjareegleid ning rakendab neid kirjutamisel; mõistab, et sõna koosneb mitmest osast (tüvi, liide);eristab fakti arvamusest.
4	Võõrsõnade õigekiri	Arutelu võõrsõnade tunnustest ja tundmise vajalikkusest; eksimustega teksti lugemine, sobivate võõrsõnadega asendamine; paaristõna võõrsõnadega teksti loomine piiritletud teemal; võõrsõnastikust teabe leidmine; harjutused võõrsõnade kohta.	Õpilane teab levinumate võõrsõnade tähendust ning tunneb nende õigekirja; teab, missugune teatmik on võõrsõnastik, ning oskab sealt kahtluse korral abi otsida.
3	Heli ja keel. Häälikud. Rõhuliide	Häälikute liigitamine täis- ja kaashäälikuteks; harjutused kaashäälikuühendi reeglite ja liite –ki, -gi kasutamise kohta	Õpilane oskab häälikuid liigitada; oskab kasutada rõhuliidet.
3	Rütm ja keel. Poolitamine	Poolitusreeglite järgimine; harjutused sõnade poolitamise kohta.	Õpilane oskab sõnu silbitada ja poolitada.
5	Lühendamine	Lühendite ja sümbolite tähenduse leidmine; harjutused lühendite ja sümbolite kohta; lühenditega teksti täissõnadega lugemine/kirjutamine	Õpilane teab, millal kasutada lühendeid; teab ja oskab kasutada enamlevinud lühendeid.
3	Tele- ja raadiosaated	Vestlus õpilaste lemmiksaadetest; erinevate telekanalite ilmteadete võrdlemine; võrdluse vormistamine korrektses kirjakeeles	Õpilane tunneb meediakanalite põhilisi žanreid; teab, kuidas liigitatakse telesaateid; teab, mille poolest erinevad tele- ja raadiosaade.
4	Ajakirjanduse eesmärk ja vorm.	Ajalehtede Postimees ja Eesti Päevaleht rubriikidega tutvumine; uudise lugemine,	Õpilane tunneb erisuguseid meediakanaleid; teab, mis on ajakirjanduse eesmärk; tunneb veebiväljaande

	Trükiajakirjanduse žanrid	küsimustele vastamine; uudise kirjutamine; õigekirjareeglite järgimine teksti kirjutamisel; reportaaži lugemine, küsimuste esitamine.	ja trükiajakirjanduse erinevusi; tunneb erisuguseid ajakirjandustekste; oskab uudist kirjutada <i>abivahendite toel (skeem, küsimused)</i> ; esitab loetud reportaaži kohta küsimusi, järgib õigekirjareegleid.
10	Tekstitüübid. Teksti ülesehitus	Kirjelduse, jutustuse, arutluse tunnusjooned; näidiste lugemine ja tekstitüüpide määramine; erinevate tekstide kirjutamine; kirjandi ülesehituse ja vormistamisreeglite järgimine	Õpilane tunneb tekstiarendustüüpe; oskab oma teksti lõikudeks jagada; teab, missugustest osadest koosneb kirjand; oskab kirjutada erinevaid tekste (<i>näidiste eeskujul</i>).
8	Kirjandi eeltöö Kirjandi kirjutamine	Näidiste ja muu abimaterjali lugemine; mõistekaardi/mõtteskeemi koostamine; kirjandi kirjutamine (koolikiusamisest vm); ühildumisreeglite ja ajalise korrektsuse järgimine.	Õpilane mõistab eeltöö vajalikkust enne kirjutamist ning oskab koostada mõtteskeemi ning kava; tunneb kirjandi osi – sissejuhatust, teemaarendust ja kokkuvõtet – ning jagab oma kirjandi osadeks; teab, et lõik on terviklik teksti osa, ning jagab oma kirjutised lõikudeks.
6	Alustekst ja selle edasiarendamise lihtsamaid võtteid	Alustekstide lugemine; arutelu alustekstide põhjal; alusteksti kasutamine kirjandi kirjutamisel, mõtteskeemide koostamine; kirjandi kirjutamine alusteksti põhjal (hobidest vm teemal)	Õpilane oskab uute tekstide loomiseks kasutada alustekste (<i>näidiste eeskujul</i>).
8	Algustäheõigekiri: nimi, nimetus, pealkiri. Algustäheõigekiri: ajaloosündmused	Algustäheõigekirja harjutused; nime saamisloo uurimine; näidisteksti lugemine; nime saamisloo kirjutamine; Eesti lähiajaloo sündmuste tutvustamine pildi ja sõnaga	Õpilane eristab nime, nimetust ja pealkirja; oskab õigesti kasutada suurt ja väikest algustähte nimedes, pealkirjades ja ajaloosündmustes; oskab vormistada pealkirja; teab Eesti Vabariigi taasiseseisvumisega seotud sündmusi
6	Omadussõnad. Omadussõnade võrdlemine. Omadussõnade õigekiri. Reklaam	Pildi järgi sõnaühendi (omaduss + nimis) leidmine; harjutused võrdlusastmete kohta; harjutused omadussõnade tuletamise kohta; lemmiklooma kirjeldamine; isiku kirjelduse koostamine; reklaamide lugemine; reklaami koostamine rühmatööna.	Õpilane teab käändsõnade liike; oskab omadussõnade võrdlusastmeid moodustada; oskab õigesti kirjutada <i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelist liitomadussõna; oskab moodustada sõnaühendist liitomadussõna; oskab lemmiklooma ja isikut kirjeldada; teab, missugune meediatekst on reklaam ning mis on reklaami eesmärk; oskab

			koostada lihtsamat reklaami.
4	Filmistsenaarium	Lemmikfilmist kokkuvõtlikult jutustamine; filmistsenaariumi lugemine; rühmatööna filmistsenaariumi kirjutamine; korrektsete lausete moodustamine ja kirjavahemärgistamine.	Õpilane teab, miks kirjutatakse enne filmi koostamist stsenaarium; teab filmitegijaid: stsenaarist, režissöör, operaator, produtsent; oskab töötada rühmas; oskab koostada rühmas lihtsat lühifilmi stsenaariumit.
4	Teatritekst	Draamateksti tunnuste leidmine; teatrikülastus; etenduse arutelu ja kokkuvõtte kirjutamine; õigekirja ja lausestuse analüüs.	Õpilane tunneb ära draamateksti, oskab esitada draamateksti dialoogina; oskab rääkida ja kirjutada nähtud etendusest.
4	Kiri ja e-kiri	Katkend ilukirjandusest, selle analüüsimine; arvamuse avaldamine loetu kohta; mitmesuguste kirjade kirjutamine (kirja teel suhtlemine erinevate adressaatidega); ankeedi korrektne täitmine.	Õpilane mõistab, mille poolest erineb nn tavakiri e-kirjast; teab, mis osadest koosneb traditsiooniline kiri; oskab kirja kirjutades valida sobivaid keelevahendeid, arvestades adressaati; oskab tekstis korrektselt kuupäeva vormistada.
4	Arvsõnad. Arvsõnad tekstis	Teatripileti uurimine, küsimustele vastamine; arvsõnade kasutusvaldkonnad; arvsõnade õigekirja kohta; millal kirjutame tekstis arvu sõnaga, millal numbriga	Õpilane oskab arvsõnu õigesti lugeda ja kirjutada, tunneb arvsõnade kokku-lahkukirjutamise reegleid; teab Rooma numbraid ning oskab neid tekstis vormistada; oskab arvsõnu korrektselt käänata; oskab diagrammilt infot lugeda ning ise lihtsamat diagrammi koostada.
4	Asesõnad	Suulised ja kirjalikud harjutused; intervjuu lugemine; intervjuu koostamine paaristööna; korrektsete küsimuste ja keeleliselt õigete vastuste koostamine.	Õpilane tunneb ära asesõnad ning mõistab, millal on otstarbekas tekstis asesõna kasutada; teab, missugune tekst on intervjuu; koostab paaristööna intervjuu ja esitab selle.
8	Lause. Liht- ja liitlause. Liitlause kirjavahemärgistus	Harjutused liitlausete kirjavahe-märgistamise kohta; lausetele sobivate alguste ja lõppude leidmine; kõrvaklappide kasutusjuhendi lugemine; rühmatööna kodumasinaga kasutusjuhendi koostamine.	Õpilane eristab liht- ja liitlauseid; oskab liitlauseid kirjavahemärgistada; teab, kuidas jaotada lauseid vormi ja suhtluseesmärgi järgi; teab, miks on vaja kasutusjuhendit, tunneb selle stiili ja otstarvet;
6	Otsekõne	Otsekõne kasutamine ja kirjavahe-märgistamine; harjutused otsekõne	Õpilane oskab vormistada otsekõnet; tunneb ära võrdluse; oskab muuta otsekõnet kaudkõneks ja

		kirjavahemärgistamise kohta; dialoogi lugemine, dialoogi koostamine paaristööna; kaudkõne kasutamine teise inimese kõne või teksti vahendamisel; harjutused otsekõne muutmiseks kaudkõneks ja vastupidi.	kaudkõnet otsekõneks.
4	Mitmesugused teabeallikad ja nende usaldusväärsus	Teabe lugemine internetist, arvamuse avaldamine loetu kohta; arutelu teabeallikate usaldusväärsuse üle; sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimine ÕSist	Õpilane tunneb internetist info otsimise põhimõtteid ja oskab neid kasutada; oskab hinnata allika usaldusväärsust; leiab ja kontrollib „Eesti õigekeelsussõnaraamatust“ sõna tähendust ja õigekirja

Õpitulemused

II kooliastme lõpul õpilane:

Suuline ja kirjalik suhtlus

1. valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefonivestlusi ning kirja-ja meilivahetust;
2. leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
3. esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;
4. võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis.

Teksti vastuvõtt

1. tunneb õpitud tekstiliike (tarbe-, teabe-ja meediatekste) ning nende kasutamise võimalusi;
2. loeb ja mõistab eakohaseid õpi-ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
3. võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtteid;
4. kasutab töös tekstidega õpitud keele-ja tekstimõisteid.

Tekstiloomed

1. leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ning internetist;
2. tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe;
3. tunneb kirjutamise põhietappe;
4. jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
5. esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);

6. kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ning täita lihtsamaid planke ja vorme;
7. avaldab viisakalt ning olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
8. kasutab omandatud keele-ja tekstimõisteid tekste luues ning seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

1. tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
2. moodustab ning kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
3. kontrollib õigekeelsussõnaraamatust sõna tähendust ja õigekirja;
4. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsides ja hinnates.

II kooliastme lõpuks õpilane:

1. suhtleb eesmärgipäraselt ning valib kontekstile vastava suhtluskanali;
2. oskab teha kuuldist ja loetust kokkuvõtet ning anda hinnangut nii suuliselt (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*) kui ka kirjalikult;
3. tunneb põhilisi tekstiliike ning oskab õpi-ja elutähtsusi tekste eesmärgipäraselt kasutada;
4. oskab luua õppetööks ja eluks vajalikke tekste ning neid korrektselt vormistada;
5. tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise põhietappe ning oskab neid rakendada;
6. tunneb eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
7. oskab kasutada ÕSi ja teisi õigekeelsusallikaid.

Eesti keel III kooliastmes

Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeaineis. Eesti keele tundides omandatakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi, millega toetatakse õpilaste keelepädevuse ja *kommunikatiivsete oskuste kujunemist*. Ainevaldkonna õppeained toetavad ka õpilase identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, funktsionaalset keeleoskust kui inimese identiteedi kujunemise tähtsat osa. Keel kui kultuuri kandja ja mõtlemise põhivahend on oluline inimese tunnetuslikus arengus ning tema maailmapildi kujunemises. Keel kui ühiskonna toimimise põhivahendeid on tähtis inimese sotsialiseerumisel, tema kujunemisel ühiskonna tegusaks liikmeks. Sotsiaalne kirjaoskus tähendab kriitilist ja teadlikku toimimist

keele toel nii isiklikus ja avalikus sfääris kui ka õppimises ja töös. Keel toimib tekstide kujul igas valdkonnas ning selle olukorratüüpides erinevalt; igaühele neist on omased kindlat liiki tekstid oma eri-ja üldsõnavara ning kirjakeele või argigrammatikaga.

Seepärast on inimesele ühtviisi vajalikud teadmised ja oskused, mis hõlmavad keelt, selle variante ja tekste ning lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ning loomisega. Eesti keelel kui emakeelel ja hariduskeelel on õppekavas eriline koht: eesti keele oskus on nii õppekava omandamise alus kui ka eesmärk.

III kooliastmes on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, kuid samas tugevasti lõimitud, arendades eri liiki tekstide kaudu üht-ja sedasama – sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust. Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena. Eri valdkondi seob keel, mille korrektseks ja eesmärgipäraseks kasutuseks on nendega lõimitud õigekeelsuse ja keelehooldede valdkond. Kirjalik keel ja tänapäeva eesti kirjakeel tema peamiste tekstiliikidega tuleb põhikoolis teadlikult omandada.

III kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning interneti keskkonnas kahe-või mitmepoolselt toimida, tekste kokku võtta ja vahendada ning saavutada häid tulemusi rühma-ja paaristöös.

Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujuneb teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, võimet teksti järjest sügavamini mõista ning tekstile reageerida. Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Kuulmispuudega laste õpetamine:

Väga raske kuulmislangusega /kurtide õpilaste puhul, kes ei kasuta kuulmisabivahendeid või kellel pole nendest suulise kõne tajumisel abi, arvestatakse tundides tavapärasest suurema visuaalse toe (suultlugemine, näitlikustamine) vajalikkusega (vajadusel kasutatakse ka alternatiivseid kommunikatsioonivahendeid, nagu kõnejärgne viiplemine mõistete või keerulisema teksti selgitamisel). Kergema kuulmispuudega kuuldeaparaate kasutavate või implanteeritud laste (kelle kuulmine on abivahendit kasutades korregeeritud tasemele, mis vastab kergele kuulmislangusele) puhul püütakse rakendada auditiivset õpetust. Arvestatakse, et kuulamisiülesannete sooritamine jääb problemaatiliseks isegi kergema kuulmispuudega või implanteeritud lastel, seetõttu asendatakse kuulamisiülesanded teksti lugemisega. Jutustamise ja kirjaliku tekstiloomine õpetamine toimub tavapärasest rohkem tugisõnade, skeemide, küsimuste, piltide, näidiste abil. Arvestatakse, et grammatikateadmiste kinnistumine võib raske kuulmiskahjustusega laste puhul osutuda problemaatiliseks, kuna ei tajuta täpselt sõnalõppe ega mõisteta tunnuste ja lõppude tähendust kandvat funktsiooni.

Põhikooli lõpetaja:

1. mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
2. tuleb toime eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
3. suhtleb eesmärgipäraselt, valib konteksti sobiva suhtluskanali; väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt;
4. osaleb diskussioonides ja rühmatöös, avaldab oma arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
5. kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ning kirjalikult;
6. leiab asjakohast teavet meediast ja internetist, hindab seda kriitiliselt ning kasutab sihipäraselt;
7. tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt valmistada eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks;
8. kirjutab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
9. kasutab sõna-ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi veebiallikatest.

9.klass

3 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
5	Tekstide liigid Suuline ja kirjalik tekst. Kirjakeel, kõnekeel, släng; e-kiri sõbrale, ametlik kiri	Tutvumine õppekirjandusega, õpieesmärkide seadmine kooliaastaks; teabeteksti, sh tabeli lugemine; meediateksti lugemine ja analüüs; pildi põhjal teksti kirjutamine; e-kirja kirjutamine; lühijutu kirjutamine; töö slängisõnaraamatuga.	Õpilane on teadlik suulise ja kirjaliku teksti erinevustest; loeb teksti sihipäraselt, mõistab loetu sisu ja oskab abivahenditega (<i>sõnaseletused, skeemid, tugisõnad, viiped</i>) vastata küsimustele loetud teksti kohta; arvestab e -kirja kirjutamisel adressaati; oskab lugeda tabelit.
7	Sõnaliigid Sõnaliikide ülesanded. Käändsõnad ja käänded. Pöördsõnad.	Rahvajutu lugemine ja analüüs; teabeteksti lugemine, ilukirjandusliku tekstikatkendi lugemine ja analüüs; detektiivjutu, dialoogi kirjutamine; Sõnaliigiülesannete täitmine; omadussõnadest võrdlusastmete moodustamise harjutused.	Õpilane teab eesti keele sõnaliike ja -vorme ning eri sõnaliikide ülesandeid; oskab tekstist vajalikku infot leida, teksti analüüsida, küsimustele vastata <i>abivahenditega (mõtteskeemid, viiped)</i> ; mõistab põhjus-tagajärg seost; oskab kirjutada eri liiki tekste, <i>toetudes abivahenditele</i> .
3	Homonüümid	Lausete lugemine ja analüüs homonüümia aspektist; homonüümial põhinevate lausete kirjutamine rühmatöona; harjutused	Õpilane tunneb homonüümiat kui keelenähtust, oskab tuua homonüümide näiteid.

		homonüümide ja nende kasutuse kohta.	
6	Tegusõna Tegusõna pöörded. Tegusõna osad: tüvi, tunnus, pöördelõpp. Astmevaheldus.	Arutelu slängi kasutamise sobilikkuse üle eri suhtlusolukordades; detektiiviloo katkendi lugemine ja analüüs; naljandi lugemine ja analüüs: kirjeldava teksti lõpetamine; harjutused tegusõna osade, vormimoodustuse kohta; õigekeelsusallika kasutamine	Õpilane teab tegusõna osi ja oskab moodustada korrektseid sõnavorme; oskab tegusõnavormide moodustamisel sõnastikust õigekirjajuhiseid leida; teab mõistete <i>astmevaheldus</i> , <i>vältevaheldus</i> , <i>laadivahetus</i> tähendust, eristab vältevahelduse ja laadivaheldusega sõnu õpetaja abiga; teab, missuguses suhtlusolukorras sobib või ei sobi slängi kasutada, oskab seda põhjendada.
7	Tegusõna kategooriad Ajavormid. Tegumood. Kõneliigid.	Kirjandusõpiku tekstide analüüs; memuaaride lugemine, küsimustele vastamine; diagrammi lugemine; pildi ja teksti loovülesanne: foto juurde teksti kirjutamine; ajavormide moodustamine, kasutus; tegumoodide ja kõneliikide vormimoodustus ja kasutamine; õigekirjajuhiste leidmine	Õpilane teab tegusõna kategooriaid ja oskab moodustada korrektseid sõnavorme abivahenditega (<i>näidised</i>); oskab leida õigekirjajuhiseid õpiku sõnastikust ja ÕS-ist; oskab tekstist küsimustele vastuseid leida.
8	Kõneviisid.	Kõnekeelse teksti asendamine kirjakeelsega; teejuhise koostamine sõbrale; luuleteksti lugemine ja analüüs; retsepti lugemine; toote kasutusjuhendi lugemine; lühikirjandi kirjutamine; muistendi kirjutamine; kõneviiside eristamine; harjutused kõneviiside korrektse kasutamise kohta.	Õpilane teab eesti keele kõneviise; oskab moodustada korrektseid sõnavorme kõigis kõneviisides; oskab leida õigekirjajuhiseid ÕS-ist; eristab kõnekeelset ja kirjakeelset teksti; oskab olukorrale sobivalt keelt kasutada.
8	Tegusõna vormimoodustus Käändelised vormid. Põhivormid. Veahtlikud vormid. ÕS-i kasutamine.	Ilukirjandustekstide lugemine ja analüüs; meediateksti lugemine ja analüüs; küsimustele vastamine teksti kohta; foto põhjal teksti kirjutamine; ÕS-i kasutamise harjutused; harjutused tegusõnavormide moodustamise ja õigekirja kohta.	Õpilane oskab moodustada tegusõna käändelisi vorme; oskab moodustada tegusõna põhivorme; kasutab kirjutamisel korrektseid sõnavorme, järgib õigekirja põhireegleid; oskab kasutada ÕS-i, leida õigekirjajuhiseid; oskab loetud tekstist küsimustele vastuseid leida.

4	Liit-, ühend- ja väljendtepusõnad Tegusõnade kokku- ja lahku kirjutamine.	Liit-, ühend- ja väljendtepusõnade eritlemine; tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamise harjutused.	Õpilane teab tegusõnade kokku- ja lahku kirjutamise põhireegleid ning järgib neid kirjutamisel.
7	Sõnavara Omasõna ja võõras sõna. Sünonüümid. Antonüümid. Sõnavara rikastamise viisid. Paronüümid.	Reklaamteadete ja siltide uurimine ning analüüs; meediateksti lugemine ja analüüs; sõnamängulise teksti lugemine ja analüüs; sõnavara rikastamise viisidega tutvumine; võõrsõnade ja tsitaatsõnade kasutuse harjutused; sõnadele sünonüümide leidmine; piltlikud väljendid, neile neutraalse vaste leidmine; sõnastusharjutused; õigekeelsusallikate kasutamine (EKSS)	Õpilane oskab valida olukorda sobiva väljendusviisi; tunneb ära võõrsõna ja tsitaatsõna, oskab üldtuntud võõrsõnu ja tsitaatsõnu õigesti kirjutada; oskab leida sõnadele sünonüüme; teab, mis on piltlik väljend ja millal seda sobib kasutada; oskab sõnadele ja väljenditele antonüüme leida; teab sõnavara rikastamise viise.
5	Muutumatud sõnad Määrsõnad. Kaassõnad. Määr- ja kaassõnade õigekiri/ kokku- ja lahkukirjutamine. Hüüdsõnad.	Hüüdsõnade kasutamine suulises ja kirjalikus suhtluses; lühijutt/ dialoog hüüdsõnade kasutamise; meediateksti (juhtkiri) lugemine ja analüüs; kaas-, määr- ja hüüdsõnades õigekirja harjutused; õpiku sõnastiku ja ÕS-i kasutamine õigekirjajuhiste leidmiseks.	Õpilane järgib eesti keele õigekirja aluseid ja põhireegleid; oskab leida õigekirja-juhiseid õpiku sõnastikust ja ÕS-ist; teab määr- ja kaassõnade kokku- ja lahku kirjutamise põhimõtteid; teab hüüdsõnu, oskab hüüdsõnu tekstis korrektselt kirjutada;
5	Siduvad sõnad	Ilukirjandusteksti lugemine ja analüüs; tekstiloomeharjutus; harjutused sidesõnade ja siduvate ase- ja määrsõnade kasutuse kohta; sõnastusharjutused.	Õpilane teab siduvaid sõnu ja oskab neid lauses kasutada
4	Meedia Meediakanalid. Meediatekstid: uudis.	Arutelu meediakanalite üle; väike uurimus meediakanalitest; uudisteksti lugemine; pealkirjade analüüs; uudise kirjutamine.	Õpilane oskab teadlikumalt valida meediakanaleid; teab meediateksti (uudis) erijooni ja oskab kirjutada uudist; rakendab omandatud teadmisi tekstiloomes; oskab lugeda diagrammi ja sealset infot analüüsida.

5	Meediatekstid Arvamuslugu. Intervjuu. Diagrammid.	Intervjuude lugemine; intervjuu läbiviimine ja kirjalik vormistamine; meediatekstide (kohandatud arvamuslood raamatute illustreerimisest ja lastekirjandusest) lugemine ja analüüs; diagrammide ja tabelite lugemine; diagrammi koostamine.	Õpilane: teab meediatekstide (intervjuu, arvamuslugu) erijooni; oskab loetud teksti kohta küsimusi esitada, küsimustele vastata; avaldab oma arvamust, oskab seda põhjendada; oskab lugeda teksti toetavat diagrammi ja tabelit.
10	Kirjandi põhiliigid Jutustav tekst. Kirjeldav tekst. Arutlev tekst.	Kirjandustekstide (reisikiri, luuletus, jutustus jt) lugemine ja analüüs; kirjelduste lugemine ja analüüs; arvamusavalduste lugemine ja analüüs; meediateksti lugemine ja analüüs; arutlus filmi kohta; internetist vajaliku info otsimine (faktid sportlaste ja spordi kohta); seletuse kirjutamine; pildi järgi lühikirjelduse kirjutamine; töö sõnastikega	Õpilane mõistab jutustava, kirjeldava ja arutleva teksti erisusi; oskab kirjutada jutustavat ja kirjeldavat teksti; oskab kirjutada seletust, eristades fakti arvamusest; oskab avaldada arvamust loetud teksti kohta; oskab leida tekstist küsimusele vastust; oskab leida internetist vajalikku infot.
5	Kirjutamine kui protsess Jutustav tekst.	Jutustava teksti lugemine ja analüüs; tekstikatkendite analüüs; jutu analüüs ja kavastamine; jutustava teksti kirjutamine; reisikirja kirjutamine; teksti liiki arvestava sõnastuse ja õigekirja jälgimine	Õpilane oskab kirjutada jutustavat teksti; kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust; oskab koostada ideekaarti teksti kirjutamise eeltööna.
10	Alusteksti põhjal kirjutamine Referaat. Arutlev tekst.	Töö alustekstiga, paaristöö ülesanded; teabeteksti(de) lugemine; teksti lühike kokkuvõtmine, peamõtte sõnastamine; meediateksti analüüs; arutleva teksti kirjutamine alusteksti põhjal; jutu kirjutamine lühiuudise põhjal.	Õpilane eristab teksti lugemisel olulist ebaolulisest; oskab loetut eesmärgipäraselt kokku võtta, sõnastab arusaadavalt teksti peamõtte (vajadusel õpetaja abiga); oskab esitada loetu kohta küsimusi, loetust kokkuvõtlikult kirjutada; oskab teksti kirjutamisel alusteksti kasutada, sellele viidata, oma arvamust avaldada.
4	Ametlik kiri Seletus. Avaldus. CV. tegutsemine ja tervis.	Arutelu tervislike eluviiside üle; ametlik suhtlusolukord, ametlike kirjade koostamine; juhendite lugemine ametlike kirjade kirjutamise kohta; meediateksti lugemine ja analüüs; reklaami ja kuulutuse	Õpilane eristab kirjakeelt ja argikeelt; oskab kirjutada ja vormistada seletust, avaldust, CV-d näidise eeskujul; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes; oskab arutleda tervislike eluviiside üle.

		lugemine/analüüs; seletuse ja avalduse kirjutamine; CV koostamine.	
4	Sõnastus ja stiil Teksti sõnastus ja stiil. Murded ja murdetekstid.	Arutlus kirja- ja meilivahetuses sobiva keelekasutuse üle; eri stiilis tekstide lugemine ja analüüs; murdeteksti lugemine ja analüüs; sõnastusharjutused; sõnastiku kasutamine.	Õpilane tunneb ära murdeteksti, teab eesti keele murdeid; kasutab kirja- ja meilivahetuses sobivaid keelevahendeid; kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, tekstide seostamisel ja tekstile reageerimisel õpetaja abiga.
4	Sõnaraamatud Sõnaraamatute liigid ja kasutamine.	Eri sõnaraamatute tundmaõppimine; eri sõnaraamatute kasutamine; veebisõnastike kasutamine.	Õpilane teab eri liiki sõnaraamatuid; oskab leida õigekirjajuhiseid sõnaraamatutest, veebiallikatest.

Õpitulemused 9.klassi lõpus

õpilane:

1. oskab valida suhtluskanalit;
2. peab asjalikku kirja- ja meilivahetust;
3. esitab loetu kohta küsimusi,
4. teeb loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid (*vajadusel abivahenditele - mõistekaart, tugisõnad, viiped vms toetudes*);
5. võtab loetut eesmärgipäraselt kokku ja vahendab kirjalikus vormis;
6. seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit ja pilti;
7. võrdleb tekste omavahel, selgitab arusaamatuks jäänut, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega (*vajadusel abivahenditega - mõistekaart, valikvastused, tugisõnad, viiped*);
8. kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, tekstide seostamisel ja tekstile reageerimisel;
9. põhjendab oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis;
10. kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades;
11. oskab ette valmistada, kirjutada ja suuliselt (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*) esitada eri tüüpi tekste (jutustav, kirjeldav, arutlev); vormistab tekstid korrektselt;
12. eristab kirjakeelt argikeelest;
13. järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
14. oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest, sõna- ja käsiraamatutest;
15. teab eesti keele sõnaliike ja -vorme;
16. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates;

17. teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni.

10.klass

3 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
5	Keel ja suhtlemine Keel ja märgid. Keel ja suhtlusolukord.	Tutvumine õppekirjandusega; õpieesmärkide seadmine kooliaastaks; tutvumine eri märkide ja erinevate suhtlusolukordadega; teabetekstide lugemine; päevikukatkendide lugemine, analüüs; sobiva sõnavara leidmine vastavalt suhtlusolukorrale; päeviku sissekanne; arutelu, kuidas erinevate suhtlusolukordadega arvestada; töö sõnastikega	Õpilane tunneb õpiku ülesehitust (sisukord, sõnastik, allikaloend) ja oskab õpikut kasutada; teab, et keel on märgisüsteem, oskab nimetada keelemärgi tunnuseid; tunneb ära päevikuvormis kirjutatud teksti, oskab nimetada selle tunnuseid; oskab tuua näiteid päevikuvormis kirjutatud ilukirjandusteostest; oskab kirjutada päevikuvormis teksti (<i>näidise järgi</i>)
7	Tekstid koolis Lühendid. Referaat. Intervjuu.	Tutvumine üldkasutatavate lühenditega ja lühendamise põhimõtetega; referaadi kirjutamine ja vormistamine; kasutatud kirjanduse nimekirja koostamine; intervjuu koostamine paaristööna.	Õpilane teab, mis põhimõttel sõnu lühendatakse, kasutab lühendeid; oskab läbi viia intervjuud; tunneb refereerimise põhimõtteid ning oskab koostada referaati; oskab korrektselt allikale viidata; oskab tsitaati vormistada; oskab kirjalikku tööd nõuetekohaselt vormistada.
9	Käändsõnad Käänded. Omadussõna, võrdlusastmed.	Kirjeldava teksti lugemine ja arutamine; ajalehe juhtkirjast lähtuv arutelu; järelhüüde teksti arutamine; keelealaste teabetekstide lugemine; ajalehe juhtkirja lugemine; järelhüüde lugemine; kirjelduse lugemine; isiku kirjelduse kirjutamine; harjutused sõnade käänamise kohta; harjutused liite -gi/-ki kasutamise kohta; harjutused omadussõna võrdlusastmete moodustamise kohta.	Õpilane tunneb ära käändsõna ja oskab nimetada selle liigi; tunneb ära käändsõna tüve ja sellele järgnevad sõnaosad; oskab lisada sõnale rõhuliidet (-gi/-ki); teab eesti keele käändeid ja käänetevahelisi seoseid; oskab moodustada korrektseid käänevorme; oskab moodustada omadussõna võrdlusastmeid; teab, missugune ajakirjanduslik tekst on juhtkiri; oskab kirjutada kirjeldust.

6	Käändsõnade astmevaheldus Käändsõnad õigekeelsussõnaraamatus. Veahtlikud käändsõnavormid.	Lugejakirja lugemine ja selle üle arutlemine; luuleteksti analüüs; harjutused astmevahetuse kohta; ÕSi kasutamine; veahtlike käändsõnavormide kasutus.	Õpilane märkab sõnavormide moodustamisel sõna tüves toimuvaid muudatusi, oskab määrata sõna astmevahelduslikkust; oskab leida õigekirjajuhiseid sõna- ja käsiraamatutest ning veebiallikatest; oskab moodustada korrektseid käändsõnavorme (tüüpsõna eeskujul); teab, missugune ajakirjandustekst on lugejakiri ning mis puhul seda kirjutatakse.
9	Käändsõnade tuletamine Käändsõnade ja kokku- ja lahkukirjutamine.	Arutelu hilinemisest ja õpiharjumustest; käändsõnade tuletamise harjutused; nimisõna kokku- ja lahkukirjutamine; arvsõna kokku- ja lahkukirjutamine; omadussõna kokku- ja lahkukirjutamine.	Õpilane tunneb oma õpiharjumusi ja oskab neid hinnata; tunneb enam levinud nimisõna- ja omadussõnaliiteid ja oskab neid kasutada; tunneb nimisõna, arvsõna ja omadussõna kokku- ja lahkukirjutamise reegleid ning oskab neid rakendada.
6	Teadus- ja aimetekstid	Arutelu õpistiilidest rühmatööna; teabeteksti lugemine teadusteksti liikidest ja tunnustest, tutvumine tekstinäidetega; eri liiki tekstide võrdlemine; lühiuurimuse koostamine ja vormistamine; aimeteksti koostamine teadusteksti põhjal; teaduskeele eripäraga tutvumine.	Õpilane tunneb ära teadusteksti; teab teadusteksti ja -keele tunnuseid; oskab koostada ja vormistada lühiuurimust (<i>õpetaja abiga</i>); teab aimekirjanduse tunnuseid; oskab teadusteksti põhjal kirjutada aimeteksti (<i>õpetaja abiga</i>); teab, missugune on tema domineeriv õpistiil ning mis on selle eelised.
4	Suuline ja kirjalik tekst Kõne koostamine ja esitamine.	Suulise teksti tunnuste eritlemine; murdeteksti lugemine; kõne koostamine; kõne esitamine; esinemisnärivist ülesaamise võtted.	Õpilane eristab kõnekeelt kirjakeelest; teab, mis on släng; teab, missugune on tüüpiline kõne ülesehitus; oskab kõneks valmistuda; oskab kõnet koostada; oskab kõnet esitada (<i>sõltuvalt kuulmise erivajadusest ka viipekeeles</i>)

5	Nimede, nimetuste ja pealkirjade õigekiri	Tekstid hobidest; harjutused nimede, nimetuste ja pealkirjade õigekirja kohta (suure või väikese algustähe kasutamine).	Õpilane eristab nime ja nimetust; teab nimede õigekirja reeglit ja oskab seda rakendada; teab, et nimetused kirjutatakse väikese algustähega; teab pealkirja kirjutamise reeglit ja oskab seda kasutada.
5	Meediatekstid Reportaaž. Pilt kui tekst. .	Paaristööna päevalehega tutvumine, arutlus tekstide temaatika üle; reportaaži lugemine ja analüüsimine; teleuudiste (<i>viipeuudiste</i>) analüüs; pildi analüüs; arutluse kirjutamine teemal „Suvi – kas puhkamise või töötegemise aeg“; tabeli koostamine ja (arvutil) vormistamine; diagrammi koostamine ja (arvutil) vormistamine.	Õpilane oskab nimetada meediatekstide liike ja teab nende eesmärgi; tunneb ära reportaaži; oskab kirjutada arutlust (<i>õpetaja abiga</i>); oskab analüüsida oma isiksuslikke omadusi ning sobivust mitmesugustele erialadele; tunneb ajakirjanduses ilmuvate pildiliikide funktsioone (<i>õpetaja abiga</i>); oskab lugeda graafikuna esitatud teksti; oskab koostada ja vormistada tabeleid (arvutil); oskab koostada ja vormistada diagramme (arvutil).
10	Lauseliikmed Alus, öeldis, sihitis. Määrus, öeldistäide. Täiend, lisand.	Endast rääkimine vestlusel; rollimäng töövestlusest; ajaleheteksti lugemine, lõigu keskse mõtte sõnastamine; seletuse kirjutamine; harjutused aluse, öeldise ja sihitise tundmise kohta; harjutused määruste ja öeldistäite tundmise ning nende kirjavahemärgistamise kohta; harjutused täiendi ja lisandi tundmise ning nende kirjavahemärgistamise kohta; harjutused lause sõnajärje kohta.	. Õpilane oskab leida tekstilõigu keskset mõtet (<i>vajadusel õpetaja abiga</i>); teab, mis on fraas, tunneb selle lauses ära, oskab fraasi moodustada; teab, mis on väljendverb, mis ühendverb; mõistab, et igal lauseliikmel on lauses oma ülesanne, tunneb lauses ära aluse, öeldise ja sihitise; teab määruse eri liike, tunneb ära eri- ja samaliigilised määrused ning oskab neid kirjavahemärgistada; teab, mis on öeldistäide, ja oskab seda määrusest eristada; tunneb ära täiendi ja lisandi, teab nende kirjavahemärgistamise reegleid; tunneb lauseliikmeid, oskab neid lauses õigesti kasutada.

10	Lausete liigid. Koondlause. Otsekõne ja kaudkõne.	Arutelu kodu rollist tervislike eluviiside kujunemisel; arutleva kirjandi ülesehituse ja sisu analüüs; artikli lugemine ja sisu analüüs; rahvajutu ümberjutustuse kirjutamine; harjutused lauseliikide ja lausetüüpide määramise ja kasutuse kohta; koondlausete moodustamine ja kirjavahemärgistamine, otsekõne kasutamine lauses ja kirjavahemärgistamine; kaudkõne kasutamine; sünonüümide ja sünonüümsete väljendite otsimine.	Õpilane tunneb lausetüüpide liigitust suhtluseesmärgi järgi ning oskab eri lausetüüpe kasutada; teab arutleva teksti põhiosi, oskab analüüsida selle ülesehitust; oskab koondlauseid moodustada ja kirjavahemärgistada; oskab otsekõnega lauset moodustada ja kirjavahemärgistada; oskab muuta otsekõne kaudkõneks ja kaudse kõne otsekõneks; oskab kasutada sünonüüme oma teksti ilmestamiseks; oskab lausesse lisada ütet ja seda kirjavahemärgistada; oskab kirjutada ümberjutustust.
10	Liitlause Rindlause. Põimlause. Lauselühend.	Rindlausete moodustamine ja kirjavahemärgistamine; põimlausete moodustamine ja kirjavahemärgistamine; lauselühendite moodustamine ja kirjavahemärgistamine.	Õpilane teab, mis on rinnastusseos ja mis on alistusseos; oskab rindlauset ja põimlauset kirjavahemärgistada; tunneb tekstis ära lauselühendid ja oskab neid kirjavahemärgistada.
5	Veebitekstitid Suhtlus veebis.	Veebisuhtluse eripära, ohud; internetikasutust ja -ohtusid tutvustavate tekstide lugemine ja analüüs; veebiteksti lugemine, selle usaldusväärsuse üle otsustamine; interneti kataloogi ja otsisüsteemiga tutvumine; tutvumine e-kirja kirjutamise juhenditega; arvamuspüüetus „Lugesin huvitavat raamatut“;	Õpilane teab, mis on internet; oskab internetist leida vajalikke allikaid; teab, missuguseid võimalusi pakub internet suhtlemiseks; oskab hinnata internetiallikate usaldusväärsust; tunneb internetiga kaasnevaid ohtusid.
5	Eesti kirjakeele ajalugu ja tänapäev Keeleuuendus ja keelekorraldus.	Arutelu uudis- ja võõrsõnade kasutamise üle; teabetekstide lugemine ja analüüs (tekstid eesti keele ajaloo, keeleuuenduse ja keelekorralduse kohta); tekst uudissõnadega; harjutused uudissõnade ja keelemängu kohta.	Õpilane teab, missugusesse keelkonda kuulub eesti keel; teab eesti keele sugulaskeeli; on tuttav eesti keele ajalooga; teab eesti keele sõnaraamatuid.

Üldised õpitulemused:

10.klassi lõpetamisel õpilane:

1. peab sobivalt meilivestlusi ja vahetab sõnumeid;
2. käsitleb koos rühmaga eakohaseid teemasid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*);
3. väljendab oma seisukohti; teeb ettepanekuid, esitab omapoolseid põhjendusi, annab vajadusel lisateavet;
4. orienteerub tekstimaailmas: tunneb olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid), nende põhijooni ja kasutusvõimalusi;
5. leiab tekstiloomeks vajalikku teavet internetist;
6. oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit; rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes;
7. kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust
8. oskab esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ja peab lühikest ettekannet ja kõnet) *sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest kas suuliselt või kirjalikult, kasutades abivahendina viipeid*;
9. teab eesti keele lauseehituse peajooni;
10. tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ja kasutada vajadusel abivahenditega (*sõnaseletused, viiped*);
11. teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni;
12. järgib eesti õige kirja aluseid ja põhireegleid;
13. oskab õige kirja juhiseid leida sõna- ja käsiraamatutest ning veebiallikatest.

11.klass

3 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
3	Tekstid ja lugemisstrateegiad. Mitmetasandilised tekstid.	Lugemisstrateegiatega tutvumine ja nende kasutamine lugemisel; uudise lugemine; luuleteksti lugemine; arutlus	Õpilane teab, mis on tekst, tunneb teksti eri tasandeid; mõistab suulise ja kirjaliku teksti erinevust, oskab nimetada suulise teksti tüüpilisi jooni.
5	Keel ja murre. Eesti keel maailma keelte seas. Keele muutumine.	Teabetekstide lugemine Euroopa keelte ja soome-ugri keelkonna kohta; murdetekstide lugemine; rühmatöö eesti keele kohast maailma keelte seas; intervjuu lugemine; harjutused, et õpilane väärtustaks eesti keelt ühena Euroopa ja	Õpilane eristab mõisteid <i>kirjakeel</i> ja <i>murre</i> ; oskab teha koostööd teiste õpilastega; oskab nimetada Euroopa tähtsamaid keelerühmi ja suuremaid keeli; oskab nimetada soome-ugri keeli; oskab välja tuua mõne eesti keelele

		maailma keeltest ning tajuks keelte erinevusi.	iseloomuliku joone.
9	Tekstitüübid ja tekstiliigid.	Ilukirjandusteksti lugemine; ajakirjandusteksti lugemine; teadusteksti lugemine; tekstikatkendite võrdlemine; pildi järgi jutustamine, kirjeldava teksti kirjutamine; jutustava teksti kirjutamine; arutleva teksti kirjutamine; uudise kirjutamine; seletuse kirjutamine; seletuse sobiv keelekasutus.	Õpilane tunneb nii <i>kirjeldava</i> , <i>jutustava</i> kui ka <i>arutleva teksti</i> tunnusjooni; oskab eri tüüpi tekste kirjutada; teab, mis ajakirjandustekst on uudis, oskab kirjutada (lüh)uudist ja seletust; mõistab korrektse keelekasutuse olulisust.
6	Kirjutamise eesmärk, idee ja eeltöö.	Eneseanalüüs (missugune kirjutaja ma olen); veebitekstide lugemine; nende usaldusvärsuse hindamine; teksti põhiidee leidmine; vajaliku info hankimiseks eri allikate kasutamine; teksti koostamise eeltöö, mõttekaardi ja kava koostamine; arutelu noorte lugemuse üle.	Õpilane oskab analüüsida end kui kirjutajat; teab, et igal tekstil on eesmärk ja keskne idee, oskab teksti eri eesmärkide kohta näiteid tuua; teab, mis ajakirjandusžanr on arvustus ning mille kohta arvustusi kirjutatakse; mõistab eeltöö vajalikkust mis tahes teksti kirjutamisel; tunneb mitmesuguseid infoallikaid ning oskab neid kasutada; oskab oma seisukohta avaldada ja kokkuvõtlikult sõnastada.
12	Teksti ülesehitus. Teksti toimetamine ja viimistlemine.	Sõnastuse ja stiili harjutused; teksti ja lõigu peamõtte leidmine; kirjandi teema ja idee sõnastamine; mõttekaardi koostamine; lõigu kirjutamine; sidusa teksti kirjutamine; teksti vormistamine arvutil; kirjandite analüüs.	Õpilane tunneb kirjaliku teksti ülesehitust, oskab koostada mõttekaarti; eristab kirjandi teemat ja ideed; mõistab teksti lõikudeks liigendamise ja sidususe vajadust; oskab analüüsida oma kirjandit mitmest aspektist: sisu, ülesehitus, keelekasutus, sõnastus ja stiil <i>abivahenditega</i> (<i>näidised, skeemid</i>); järgib teksti arvutil vormistades üldtunnustatud tavasid (kirja suurus, stiil, reavahe).
6	Pilt ja tekst kui tervik. Foto.	Piltide ja foto analüüs; pildi valimine erinevate tekstide juurde; koomiksi joonistamine; lühiteksti „Mina ja fotograafia“ lugemine; teabegraafika vormistamine, sh peal- ja allkirjastamine.	Õpilane mõistab pildi eri funktsioone teksti juures; oskab ajakirjandusväljaannete pildilise poole kohta arvamust avaldada; oskab lugeda ja ise koostada lihtsamaid tabeleid, diagramme ja jooniseid; mõistab foto rolli tekstis; oskab loetud teksti kohta arvamust avaldada.

6	Häälikute liigitamine. Rõhuliide Silbitamine ja poolitamine. Sõnade lühendamine.	Sõnade silbitamise ja poolitamise harjutused; harjutused lühendite kohta; teksti lugemine Soome kooli kohta, Soome kooli võrdlus Eesti kooliga; arutelu oma kooli traditsioonide üle; rollimäng.	Õpilane eristab täis- ja kaashäälikuid; oskab kasutada <i>gi-</i> ja <i>ki-</i> liidet; oskab sõnu silbitada ja poolitada; oskab lühendeid lugeda ja sõnu lühendada; teab, missuguses tekstis sobib lühendeid kasutada; oskab võrrelda, tuua välja erinevaid ja sarnaseid jooni; oskab mängida etteantud rolli.
5	Täheortograafia. Liitsõnad ja tuletised. Nimetuletised.	Täheõigekirja harjutamine; sõnade kokku- ja lahkukirjutamise harjutamine; sõnade tuletamise ning nimetuletuse harjutused; õigekeelsussõnaraamatu kasutamine	Õpilane teab täheortograafia põhireegleid ja oskab neid kasutada; eristab liitsõna ja tuletist; oskab nimedest tuletisi moodustada, tunneb nende õigekirja ja oskab neid tekstis kasutada; oskab õigesti kirjutada kaashäälikuühendit, rõhuliidet, tuletisi; oskab leida abi õigekeelsusallikatest.
9	Võõrsõnad, võõrnimed, tsitaatsõnad. Suur ja väike algustäht. Pealkirjad.	Võõrsõnade, võõrnimede ja tsitaatsõnade õigekirja harjutamine; võõrnimede käänamine, neist tuletiste moodustamine; algustäheõigekirja harjutamine; referaadi koostamine; kasutatud allikate ja neile viitamise vormistamine.	Õpilane teab võõrsõnade tunnuseid; tunneb tuntumate võõrsõnade ja võõrnimede õigekirja; oskab tekstis võõrsõnu kasutada; teab mõiste <i>tsitaatsõna</i> ning mõnede tuntud tsitaatsõnade ja -väljendite tähendust; oskab kirjutada referaati; oskab tsitaate ja kasutatud kirjanduse nimekirja korrektselt vormistada; teab, mis algustähte kasutatakse nimede, nimetuste, ajaloosündmuste, pealkirjade kirjutamisel.
6	Kokku- ja lahkukirjutamine: pöördõnad, käändõnad, muutumatud sõnad.	Sõnaliikide kordamine; sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhimõtete tutvustamine; pöördõnade, käändõnade ja muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise harjutused; õigekeelsussõnaraamatu kasutamine	Õpilane tunneb sõnaliike; mõistab sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhimõtteid; oskab pöördõnu, käändõnu, kaas- ja määrsõnu õigesti kokku ja lahku kirjutada; oskab õigekeelsussõnaraamatut kasutada.

6	Stiil. Teabetekstide keel. Tarbetekstid ja ametlik keel.	Teabeteksti lugemine ja keelekasutuse analüüs; reklaami väljendusvahendite analüüs; tarbeteksti lugemine ja keelekasutuse analüüs; ametliku keelekasutuse eripäraga tutvumine; teabeteksti kirjutamine, tarbetekstide kirjutamine; avalduse ja CV vormistamine; väitlus edasiõppimisest „Kutsekool vs. gümnaasium – mida valida?“	Õpilane teab, et stiil on iseloomulik väljenduslaad; tunneb stiili järgi ära teabeteksti ja oskab ise teabeteksti kirjutada. oskab analüüsida reklaamikeelt; teab, missugune on tarbetekstidesse sobiv keelekasutus; oskab vormistada tarbetekste: avaldust ja CV-d; oskab analüüsida enda sobivust pakutavale töökohale.
6	Ajakirjanduslik ja ilukirjanduslik stiil. Sõnavara.	Ajakirjandusteksti lugemine; ilukirjandusteksti lugemine; arutelu selle üle, mis on kvaliteetajakirjandus; rollimäng „Töövestlusel“. ajakirjanduse ja ilukirjanduse keelekasutuse võrdlemine ja eritlemine; sünonüümide kasutamine; sõnavara rikastamine.	Õpilane teab ajakirjanduslike tekstide liike; tunneb ära ilukirjandusliku teksti; oskab analüüsida loetud teksti sisu, stiili, keelekasutust (<i>õpetaja abiga</i>) oskab leida sõnadele sünonüüme; teab peamisi sõnavara rikastamise võimalusi; oskab kasutada sobivat sõnaraamatut; teab, mis on uudissõnad.
3	Veebitekstid. Veebisuhtlus.	Internetikeele eripära; veebisuhtlus; info otsimine veebist; plakati või veebilehe koostamine küberkiusamise vältimiseks.	Õpilane oskab veebist vajalikku infot leida; tunneb veebisuhtluse eripära ja ohte, oskab koostada asjakohast e-kirja, arvestades adressaati; teab, mis on küberkiusamine, ja oskab seda vältida.
3	Meedia. Televisioon.	Teabetekstide lugemine televisiooni ajaloost ja eripärast; telesaate vaatamine.	Õpilane tunneb meedia eesmärke; oskab telesaateid liigitada, tuua näiteid.
12	Lause ja selle kirjavahemärgistamine.	Lihtlause, sh koondlause kirjavahemärkide harjutused; rindlause kirjavahemärkide harjutused; põimlause kirjavahemärkide harjutused; rühmatöö elukutsevalikust; arutlus „Missuguses koolis on hea õppida?“	Õpilane oskab moodustada korrektseid lauseid; oskab kirjavahemärgistada lihtlauseid, rind- ja põimlauseid, teksti; oskab arvamusi võrrelda ning oma seisukoha kujundada ja seda esitleda; teab, et elukutse valikul ja karjääri plaanimisel tuleb ennast analüüsida ja oma eeldusi hinnata.
8	Täiend ja lisand. Otskõne ja kaudkõne. Keel kui peegel.	Täiendi ja lisandi kirjavahemärgistamise harjutamine; otskõne ja kaudkõne kirjavahemärgistamise harjutamine; ametliku	Õpilane oskab eristada täiendit ja lisandit ning neid tekstis kasutada ja kirjavahemärgistada <i>abivahenditega (näidised)</i> ; oskab tekstis otse- ja

		teksti analüüs; teksti ümberjutustamine; arutlev kirjand „Miks on vaja osata riigikeelt?”; klassikaaslase töö arvustus.	kaudkõnet kasutada ning kirjavahemärgistada; oskab tekstist olulist infot leida ja seda tõlgendada; on inimeste erinevuste suhtes tolerantne; oskab arutleda; mõistab, miks on vaja normeeritud kirjakeelt; oskab arutleda keeleoskuse teemal.
--	--	---	--

Õpitulemused klassi ja III kooliastme lõpuks:

Suuline ja kirjalik suhtlus

1. oskab valida suhtluskanalit; peab sobivalt telefonivestlusi ning asjalikku kirja-ja meilivahetust;
2. käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
3. oskab alata, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; väljendab oma seisukohti ning sõnastab vajaduse korral oma eriavamise;
4. esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid;
5. võtab loetut ja kuuldut eesmärgipäraselt kokku ning vahendab nii suulises (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse sügavusest mööndustega häälde selguse osas ning vajadusel visuaalsele infole tuginedes*) kui ka kirjalikus vormis.

Teksti vastuvõtt

1. orienteerub tekstimaailmas: tunneb peamisi tekstiliike (tarbe-, teabe-ja meediažanre), nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
2. loeb ja kuulab (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse sügavusest toetub suulise kõne tajumisel suultlugemisele vm visuaalselt esitatud infole ning mööndustega meediakanalite vahendusel saadava auditiivse info osas*) sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi-ja elutarbelisi tekste;
3. teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
4. suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust;
5. teab peamisi mõjutusvahendeid;
6. seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse ulatusest*);
7. reageerib tekstidele sihipäraselt nii suuliselt kui ka kirjalikult ning sobivas vormis: võrdleb tekste omavahel, osutab, mis tekstis on jäänud arusaamatuks, esitab küsimusi, vahendab ja võtab kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi ja esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega;
8. kasutab omandatud keele-ja tekstimõisteid teksti tõlgendades, tekste seostades ning tekstile reageerides.

Tekstiloomes

1. leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt oma teabeallikaid ning osutab nendele sobivas vormis;
2. tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ning kohandab neid oma eesmärkidele;
3. oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikest ettekannet ja kõnet);
4. oskab eesmärgipäraselt kirjutada ning suuliselt esitada eri liiki tekste: referaati, kirjandit; kommentaare ja arvamused; elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi;
5. vormistab tekstid korrektselt;
6. seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga ning teiste tekstidega; vahendab kuuldud ja loetud tekste sobiva pikkuse ning täpsusega, allikale viidates;
7. põhjendab ning avaldab viisakalt, asja-ja olukohaselt oma arvamust ning seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis;
8. kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstide luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

1. väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi; edastab võõrkeeles kuuldud ja loetud infot korrektses eesti keeles, arvestades eesti keele kasutuse väljakujunenud tavasid;
2. tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides;
3. järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest; kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;
4. teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ning kasutada;
5. teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust;
6. leiab oma sõnavara rikastamiseks keeleallikatest sõnade kontekstitähendusi, kasutusviise ja mõistesuhteid;
7. teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
8. teab eesti keele põlvnemist ja murdeid ning kirjakeele arengu põhietappe;
9. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekstide analüüsides ja hinnates.

Põhikooli lõpetaja:

1. mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
2. tuleb toime eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
3. suhtleb eesmärgipäraselt, valib konteksti sobiva suhtluskanali; väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt;

4. osaleb diskussioonides ja rühmatöös, avaldab oma arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
5. kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ning kirjalikult;
6. leiab asjakohast teavet meediast ja internetist, hindab seda kriitiliselt ning kasutab sihipäraselt;
7. tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt valmistuda eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks;
8. kirjutab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
9. kasutab sõna-ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi veebiallikatest.

Kirjandus

Õppe-ja kasvatusesmärgid

Kirjandus on õppeaine, mis peamiselt ilukirjandusele tuginedes arendab õpilase lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ning verbaalseid loomevõimeid; kujundab väärtkirjanduse ja rahvaluule tõlgendamise ning analüüsi kaudu õpilase esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid, rikastab tundemaailma, aitab leida oma identiteeti ning luua ainuomast maailmapilti. Põhikooli kirjandusõpetus keskendub eelkõige ilukirjanduse lugemisele ja tõlgendamisele. Eraldi pööratakse tähelepanu teose mõistmist toetavate oskuste arendamisele, teose kui terviku mõistmisele ning kujundliku keele tundmaõppimisele. Interpreteerimis-ja sünteesivõime arendamiseks kuuluvad vältimatute osistena kirjandusõpetusse ka tekstide esitamine ning omalooming õpilase loodud eriliigiliste tekstide tähenduses.

Kirjandusteoste üle arutlemiseks ja nende sügavuti mõistmiseks peab õpilane tundma kirjanduse metakeelt ning kirjanikega seotud kultuuriloolist tausta. Teoste käsitlemiseks vajalikke mõisteid seletatakse õppekirjanduses, õpilase enda seletust eeldatakse vaid nende väheste mõistete puhul, mis on õppesisus eraldi esile toodud. Kirjandusõpetuse teoreetiline külg on seega kahandatud võimaliku miinimumini, sest faktiteadmistest tähtsam on äratada ja hoida alal lugemishuvi ning arendada tõlgendusoskust. Põhikooli kirjandusõpetuses on pööratud ilukirjanduse lugemisel ja tõlgendamisel, kuid funktsionaalse kirjaoskuse arendamiseks tuleb kirjandustundides tegelda ka teabetekstidega, mis on seotud eelkõige kirjanduse ning kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega. Õppeprotsessis võimaldatakse õpilastele rohkesti omaloomingulisi, sh kirjandusteoste, teiste tekstide ja oma elamuste tuginevaid kirjutamiskogemusi, et arendada ja väärtustada loovust ja mõtlemisvõimet ning tuua esile kirjutaja isikupära ja annet. Tekstianalüüsis ning tekstiloomes on võrdselt olulised suuline ja kirjalik õppetegevus.

Kirjandusõpetus seostub peaaegu kõigi õppeainetega (esmäjoones eesti keelega) ja kirjanduse lähiümbruse aladega (folkloori, teatri, filmi, kujutava kunstiga) ning toetab õppe sisu kaudu õppekava läbivate teemade käsitlemist ja võtmepädevuste saavutamist.

Põhikooli kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. loeb eakohast ilukirjandust, arendab oma lugemisoskust;
2. omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja enda mõistmise vahendi;
3. väärtustab kirjandust oma rahvuskultuuri olulise osana ning tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
4. mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara ning arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
5. arendab oma loomevõimeid ja suhtub lugupidamisega loometöösse;
6. kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid;
7. laiendab oma silmaringi ning rikastab mõtte- ja tundemaailma;
8. annab iseseisvaid hinnanguid ning sõnastab ja esitab oma mõtteid;
9. hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid.

Kuulmispuudega laste õpetamine:

Väga raske kuulmislangusega /kurtide õpilaste puhul, kes ei kasuta kuulmisabivahendeid või kellel pole nendest suulise kõne tajumisel abi, arvestatakse tundides tavapärasest suurema visuaalse toe (suultlugemine, näitlikustamine) vajalikkusega (vajadusel kasutatakse ka alternatiivseid kommunikatsioonivahendeid, nagu kõnejärgne viiplitamine mõistete või keerulisema teksti selgitamisel). Kergema kuulmispuudega kuuldeaparaate kasutavate või implanteeritud laste (kelle kuulmine on abivahendit kasutades korrigeeritud tasemele, mis vastab kergele kuulmislangusele) puhul püütakse rakendada auditiivset õpetust. Arvestatakse, et kuulamisuülesannete sooritamise jääb problemaatiliseks isegi kergema kuulmispuudega või implanteeritud lastel, seetõttu asendatakse kuulamisuülesanded teksti lugemisega. Jutustamise ja kirjaliku tekstiloomise õpetamine toimub tavapärasest rohkem tugisõnade, skeemide, küsimuste, piltide, näidiste abil. Arvestatakse, et grammatikateadmiste kinnistumine võib raske kuulumiskahjustusega laste puhul osutada problemaatiliseks, kuna ei tajuta täpselt sõnalõppe ega mõisteta tunnuste ja lõppude tähendust kandvat funktsiooni.

Sõnavara ning üldteadmiste suhtelise piiratuse tõttu nõuab ilukirjandustekstide sisust arusaamine rohkem aega ja ka täiendavaid selgitusi õpetaja poolt, mistõttu keskendutakse pigem katkendite kui tervikteoste lugemisele. Väga raske kuulmispuude korral ei ole õpilastel võimalik osa saada igapäevases auditiivsest infost meediakanalite vahendusel, mistõttu vajatakse sageli täiendavaid selgitusi ühiskonnas aset leidvate sündmuste kohta. Kuulmispuude tõttu õpilased (üksikute eranditega) enamasti raadiot ei kuula, tv-st uudiseid ning eestikeelseid omasaateid ei vaata; ka teatrietenduste puhul valmistab tegelaste kõne puuduliku tajumise tõttu sisust arusaamine enamasti raskusi. Seetõttu on õpilastel raske kaasa rääkida (võrrelda, arutleda) muusika, filmide, teatrietenduste vms osas ning neid ajalooliste sündmuste või kirjanduslike allikatega seostada (täpsemat sisu mõistmist võimaldavad vaid subtiitritega varustatud filmid, sh ka õppefilmid või lisanduv viipekeelne tõlge). Eelnevast tingituna pööratakse suuremat tähelepanu taustateadmiste andmisele, info leidmise ja sellesse kriitiliselt suhtumise ning üldise arutlusoskuse (sidus lausestus, teemas püsimine, sündmuste ajalis-põhjuslik järgnevus, probleemide nägemine, põhjuse ja tagajärje eristamine jms) kujundamisele.

7.klass

5 tundi nädalas (sh kõnearendus)

Näda- lad	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
1.	Erinevad keeled maailmas Mis keel on? Kuidas keeled tekkisid? Sugulaskeeled. Tutvumine uue õpikuga. Eesti keele õpik 5. klassile Avita „Paabeli segadus“	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine, harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine, Kõnelemine vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele); avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teadvustab, et maailmas on palju erinevaid keeli ja tähestikke. Teab mõnd hüpoteesi, kuidas keeled tekkisid. Jutustab ühest neist tekstilähedaselt. Tutvub erinevate tähestikega. Võrdleb neid eesti keele tähestikuga.
2.	Maailma keelte kaart Maailma suurimad keeled, Eestimaa ja keel maailmakaardil. Eesti keele õpik 5. klassile Avita	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine, harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine, Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele)	Täidab maailma keeltekaardi. Moodustab tabeli andmete põhjal ja esitleb seda klassile. Jutustab tabeli põhjal maailma keeltest.

		Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
3.	Põnevad keeled Tehis- ja salakeeled morse, sõrmendid, viiped, nt pi-keel jms	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine (vestlus paaris, grupis, meediakanalite kuulamine), harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tutvub paari või enama tehiskeelega. Teab, mis on salakeel. Mõtleb ise välja ühe salakeele ja esitleb seda klassile. Püüab tõlkida teiste õpilaste poolt loodud salakeeli.
4.	Keel muutub Vanad keelendid ja tänapäeva keel Soovitav kirjandus: „Kalevipoja lood“ Väikese eurooplase lugemik.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine (vestlus paaris, grupis, meediakanalite kuulamine), harjutab kuuldu põhjal küsitlemist (vajadusel abiks: tugisõnad, küsimused, skeemid) kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine, Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb	Teadvustab, et keel muutub. Märkab, et kõne-ja kirjakeel on erinevad. Tutvub erinevate keele näidetega vanemast ajast ja tänapäevast. Jutustab tekstilähedaselt märksõnadele, abiküsimustele toetudes.

		etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
5.	Keel muutub. Kuidas uusi sõnu saadakse? släng, suhtlemine erinevates sotsiaalvõrgustikes ja sealne keelekasutus (msn, telefonisuhtlus) Soovitav kirjanudus „Berti päevik“	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teab, mis on släng. Toob näiteid analüüsib sotsiaalvõrgustike suhtluskeelt (FB jms). Koostab slängis kirja, tõlgib slängi. Tutvub slängisõnastikuga. Avaldab arvamust, miks noored kasutavad slängi.
6.	Laename keelt ja sõnu	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Analüüsib/võrdleb tänapäeva ja

	Kust on sõnad pärit? vanad keelendid, võõrkeelest laenatud sõnad Soovitatav kirjandus, „Kalevipoja lood“ Väikese eurooplase lugemik Lydia Koidula luule	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms; tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.	vanaaja keelendeid. Saab teadmisi, kuidas ja miks võõrkeeled eesti keelt on mõjutanud. Analüüsib lugemistekste.
7.	Vanade eestlaste uskumused Vana aja lood ja laulud Eesti rahva muinasjutud. „Külaliste leib“	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele); avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.	Saab teadmisi eesti rahva elust. Teadvustab muinasjuttude olulisust rahva ja keele ajaloos. Kirjeldab eesti rahva elu ja kombeid loetud muinasjuttude põhjal.
8.	Erinevad kultuurid rikastavad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Toob õpetaja abiga välja sarnasusi

	Vana aja lood ja laulud erinevad rahvad ja nende muinasjutud Soovitatav kirjandus: Valik erinevate maade muinasjutte.	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	ja erinevusi eesti ja (ühe-kahe) teiste rahvaste muinasjuttudega. Jutustab tekstilähedaselt. Koostab õpetaja abiga jutustamiseks kava.
9.	Uskumused enne ja tänapäeval Uue aja muinasjutud Meie aja muinasjutud. Valik kaasaegsete autorite muinasjutte.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teab, et ka meie ajal mõeldakse välja muinasjutte. Tutvub kaasaegsete autorite muinasjuttudega. Kirjutab ise ühe muinasjutu eelevalt koostatud kava põhjal.
10.	Loodus ja leiutajad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Teadvustab loodusvarade

	Loodusvarad inimese käes Nt paberi vm ajalugu (ajatelg), papüürus Kirjandus 5. klassile Avita	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	vajalikkust inimesele läbi aegade. Oskab tuua näiteid inimese nutikusest looduvarasid kasutada. Koostab loetu põhjal ajatelje. Kannab ajateljele daatumid. Jutustab ajatelje ja märksõnade abil.
11.	Leiutised, mis muudavad maailma Nt Paberi ajalugu (ajatelg), pärgament, paberiveskid, paberi valmistamise masinad, puit jne) Kirjandus 5. klassile Avita	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teab olulisemaid fakte nt paberivalmistamise ajaloost. Jätkab ajatelje koostamisega. Jutustab ajatelje ja märksõnade põhjal vastavatest faktidest.
12.	Leiutised, mis muudavad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu	Teab olulisemaid fakte

	maailma Papüürusest e- raamatuni e- raamatud, raamatud veebist kirjastused, trükikojad, e-luger sõnaliigid: tegusõnad Kirjandus 5. klassile Avita	pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	paberivalmistamise ajaloost. Jutustab ajatelle põhjal vastavatest faktidest. E- raamatu koostamine ühistööna õpetaja abiga. Teab, millised erinevad raamatud on kasutusel tänapäeval.
13.	Kirjasõna suur võim Raamatute kirjutamine on vastutusrikas raamatute võim: hirmud, mõju inimestele, hävitamine, tsensuur Kirjandus 5. klassile Avita Soovitav kirjandus: „Raamatuneelaja“ R. Dahl Tuulepesad.	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Omandab teadmisi raamatute ajaloost. Oskab põhjendada, miks kirjutamine on vastutusrikas ülesanne (oskab tuua näiteid ajaloost). Jutustab tekstilähedaselt. Sõnastab loetud tekstilõikude pealkirjad.

14.	Raamat kui kunstiteos Käsitsi valmistatud raamatud käsitsi valmistatud raamatud, kloostrid, mungad, raamatu väärtus Kirjandus 5. klassile Avita Soovitatav kirjandus: „Raamatut avades“ Mart Raud	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teab, kuidas keskajal raamatuid valmistati. Teadvustab, milline oli sel ajal raamatu väärtus ning võrdleb seda tänapäevaga. Õpib hoolikamat suhtumist raamatutesse ja nende hindamist. Jutustab tekstilähedaselt abiküsimuste põhjal.
15.	Hakkame ise kirjanikeks Eesti tuntuimad kirjanikud ja luuletajad Millest sünnivad teemad kirjutamiseks? Mõtted, mälestused, kogemused ja läbielamised. Omaloomingulise jutu kirjutamiseks mõtete kogumine ja kava koostamine. Soovitatav kirjandus: „Kirjaniku köögipoolelt“. H. Mänd	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tutvub vabalt/või õpetaja poolt valitud eesti kirjaniku elu ja loominguga. Otsib infot erinevatest infokanalitest. Tutvustab teistele üht kirjanikku lühidalt (suuline ettekanne/PP, vms).

16.	Hakkame ise kirjanikeks Iga raamatu taga on inimene omaloomingulise jutu mustandi kirjutamine ja saatmine õpetajale. 5. klassi kirjanduse õpik Avita „Säde“ Heiki Vilep“ Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tutvub jutu kirjutamise etappidega. Tutvub erinevate mõttekaartide ja kavadega. Mõistatab nende järgi, millest tahetakse kirjutada. Sobitab loetud tekstilõike ja kavasid/mõttekaarte; Valmistub omaloomingulise jutu kirjutamiseks.
17.	Sulepeast poeriulisse Kes on veel seotud raamatute valmimisega? illustraatorid, toimetajad, trükikojad jne, kirjastused Omaloominguliste juttude parandamine, illustreerimine ja köitmine kogumikuks Soovitav kirjandus „Kilk ja orel“ Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Saab teadmisi, kuidas raamat jõuab lõpuks poeletile. Oskab nimetada elukutseid, mis on sellega seotud. Uurib vabalt valitud raamatuid, leides autori, illustraatori, toimetaja jm infot raamatu välja andmise kohta. Parandab ja täiendab omaloomingulisi jutte ning illustreerib need.

18.	Õpime keel hästi kasutama Mida tähendab keelt hästi osata? tekstiliik, teksti eesmärk, meeleolu, tegelased, stiil, stiilivõtted Kirjandus 5. klassile Avita Soovitav kirjandus: „Ahvi süda“ Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Toob loetud tekstidest välja teksti liigi proosa, luule, näidend jms, eesmärgi, meeleolu, tegelased. Teadvustab stiili ja stiilivõtete tähtsust. Dramatiseerib õpetaja abiga ühe lühijutu.
19.	Õpime keelt hästi kasutama Kõnelemine näoilme, miimika, hääletoon, kuulamine, hingamine, hääldus, kõnetempo jne Kirjandus 5. klassile Avita Err arhiiv „Kilk ja orel“ Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teadvustab, millele hea esinemine toetub ja miks. Jälgib, kuulab ja hindab esinejaid (nt õppefilmid). Õpib pähe ühe luuletuse, analüüsib seda. Õpetaja abiga harjutab ilmekat esinemist.

20.	Õpime keel hästi kasutama Esinemine esinemiseks valmistumine, harjutamine, loomupärased omadused Kirjandus 5.klassile Avita. Soovitav kirjandus „Hunt“ J. Jaik Tuulepesad	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Valmistub esinemiseks. Jälgib, kuulab ja hindab esinejaid (nt õppefilmid, dramatiseeringud).
21.	Õpime keelt hästi kasutama Etlemine tekstiliik, teksti eesmärk, meeleolu, tegelased, stiil, stiilivõtted, näoilme, miimika, hääletoon, kuulamine, hingamine, hääldus, kõnetempo jne, esinemiseks valmistumine, harjutamine, loomupärased omadused Kirjandus 5. klassile Avita Soovitav kirjandus: „Hommik rohelistes viilkatustes“ L. Montgomery Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Esineb klassile õpitud luuletusega. Hindab ja analüüsib, põhjendab oma hinnangut õpitud kriteeriumite järgi.
22.	Tervis ohutus ja tulevik Võitlus nakkushaigustega	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Teadvustab tervisthoidva käitumise vajalikkust. Jutustab

	tervist hoidev käitumine, ohutus Soovitatav kirjandus: „Karla on kadunud“ J. Vaiksoo Tuulepesad „Brocky saabumine“ Sylvia Shepard	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	tekstilähedaselt. Arutleb ohtudest, mis võivad varitseda.
23.	Võitlus haigustega üleilmselt Tänapäeva katk/katkud AIDS, HIV levik maailmas ja Eestis Soovitatav kirjandus: teabekirjandus, Populaarteaduslikud artiklid (adapteeritud)	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Teab, mis on ohtlikud nakkushaigused maailmas. Teab, kuidas haigused levivad. Arendab funktsionaalse lugemise oskust läbi teabekirjanduslike tekstide. Harjutab märksõnade/skeemide abil üldistamist.
24.	Aita abivajajat targalt Esmaabi	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Teadvustab esmaabi vajalikkust erinevates õnnetussituatsioonides.

	esmaabi, anda esmaabi või mitte, ohte ennetav käitumine Soovitatav kirjandus: „Tänavakass Bob“ James Bowen	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Analüüsib olusituatsioone. Toob välja võimalusi nende ennetamiseks.
25.	Maailm ja erinevad usundid Erinevad usundid ja nende kokkupuutepunktid kristlus, islam (toitumusharjumused, riietus, käitumine, millistes riikides on enamlevinud) Soovitatav kirjandus: Populaarteaduslikud artiklid (adapteeritud) „Üksi ei ole hea“	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Tutvub maailmas enamlevinud usunditega. Analüüsib õpetaja abiga (tabel, mõtteskeem), mis on sarnane ja mis on erinev. Otsib internetist infot erinevate usundite kohta.
26.	Maailm ja erinevad usundid Erinevad usundid ja nende	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Tutvub maailmas enamlevinud usunditega. Analüüsib õpetaja

	kokkupuutepunktid kristlus, hinduism (toitumusharjumused, riietus, käitumine, millistes riikides on enamlevinud) Soovitatud kirjandus: populaarteaduslikud artiklid	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid.	abiga (tabel, mõtteskeem), mis on sarnane ja mis on erinev. Otsib internetist infot erinevate usundite kohta.
27.	Usk ja poliitika Kuidas usk mõjutab maailma poliitikat, inimsuhteid? terrorism, relvastumine, rahuvalvjad, kriisikolle Soovitatav kirjandus: Lood sõdurielust „Patrullijad“ Jaan Rannap	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Saab teadmisi maailma piirkondadest, kus sõditakse. Oskab välja tuua põhjusi, miks maailmas sõditakse. Arutleb nende põhjuste üle.
28.	Kaugel ja lähedal Reisimine kaugetes maades	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Leiab infot erinevatest infokanalitest ühe riigi kohta.

	Mida uurida enne reisimist maa kultuuri, majanduse, poliitika ja kliima kohta? Soovitav kirjandus: „Lendav maailm“ J Rannap Tuulepesad	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Esitleb saadud infot klassile suuliselt (valib sobiva IT vahendi). Kirjutab „Kirja reisilt“ sõbrale/vanematele (kirjeldamine)/postkaardi kirjutamine.
29.	KAUGEL JA LÄHEDAL intervjuu seiklejaga/maadeavastajaga intervjuu, reisikiri, seiklus „Laev ja majakas“ R. Pöder Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms, tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Valib intervjuu maadeavastaja/seiklejaga (internet, ajakiri vm infokanal). Jutustab klassis loetust (kaart, IT vahend). Vastab küsimustele loetu kohta/esitab ise küsimusi.
30.	Kaugel ja lähedal Õpime oma kodumaad tundma	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Teab, et ka Eestis on ilusaid kohti, kuhu reisida. Planeerib grupitööna

	Reisimine Eestis, kuidas reisi planeerida, mida uurida, milliseid infokanaleid kasutada, blogid Soovitatav kirjandus: „20 000 ljööd vee all“ J. Verne	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	suvisel klassiekskursiooni. Uurib reisiblogisid. Jutustab lühidalt, mida sai teada.
31.	Vaba aeg ja hovid Minu hovid ja huvid erinevad huvialad ja hovid, hulljulgus, milliseid teadmisi ja ettevalmistust nõuab hobiga tegelemine (trikid ja ohutus) Soovitatav kirjandus: „Meisterdetektiiv Blomkvist“ A. Lindgren	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Oskab tuua näiteid erinevatest hovidest ja huvialadest. Oskab leida infot nende kohta. Teab, et hulljulgus ei ole julgus. Teab, et hulljulged hovid nõuavad pikka, mõistlikku, juhendatud ettevalmistamist.
32.	Vaba aeg ja hovid Tutvumine lähedamalt ühe	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Tutvub lähemalt ühe isikuga, kellel on hobi. Koostab küsitluse.

	hobiga ja selle hobiga tegelejaga intervjuu (küsimuste koostamine, küsitlemine, intervjuu avaldamine), mida tahaksid veel küsida Soovitav kirjandus: „Kassi paradiis“ E. Zola	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avalda arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Intervjueerib isikut. Avaldab koostatud intervjuu (diktofon).
33.	Internet kui ohuallikas Suhtlemine veebis. suhtlemine suhtlusportaalides, foorumites, piltide /isikliku info avaldamine Soovitav kirjandus: „Tutvus“ R. Made Tuulepesad	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulumismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avalda arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	Autleb suhtlusportaalide, foorumite vajalikkuse üle. Teab, millist infot võib avaldada.
34.	Internet kui ohuallikas Mida teha, kui sinu õigusi	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulumismälu pidev arendamine	Õpib suhtlusportaale teadlikumalt kasutama. Teab, kes on

	veebis on rikutud. õigused ja keelud veebis, veebipolitseini, avalik ja salajane info Soovitav kirjandus: „Tutvus“ R. Made	Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	veebipolitseinik, millised on tema tööülesanded.
35.	Internet ja teabe edastamine Veebipõhised konkursid fotokonkurss, tingimused, osalemine, info edastamise võimalused, ohutus	Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid Kuulamine kuulmistaju, kuulmistähelepanu ja kuulmismälu pidev arendamine	Osaleb ühel veebipõhisel konkursil (foto-, luule- vms). Tutvub konkursi tingimustega ja analüüsib neid. Arvestab õpitud avaliku ja salajase info ohutusreegleid.

		Kõnelemine harjutab keelekasutust erinevates suhtlusolukordades, koolis, avalikus kohas, vestleb, arutleb etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) avaldab arvamust etteantud teema piires (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele), harjutab oma arvamuse põhjendamist (toetudes mõtteskeemile, tugisõnadele ja küsimustele) Lugemine loeb ja analüüsib tööjuhendeid, tarbe- ja õppetekste, vajadusel abiküsimused, mõtteskeemid jms tegeleb sõnavaralise tööga, kasutab raamatukogu, e - katalooge vajaliku info leidmiseks iseseisvalt Kirjutamine kasutab kirjutamisel õpitud õigekirjareegleid ja valdab vastavaid enesekontrollivõtteid	
--	--	---	--

Õpitulemused 7. klassi lõpuks: Õpilane

Suuline keelekasutus:

6. valib juhendamise toel või iseseisvalt suhtluskanali;
7. leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
8. esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;
9. jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt (*toetudes mõtteskeemidele, abiküsimustele või tugisõnadele*);
10. esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande).

Lugemine:

5. loeb ja kuulab isiklikust huvist ning õppimise eesmärkidel nii huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
6. analüüsib loetud infot, arutleb (*skeemidele, küsimustele toetudes*);
7. valib õige infokanali võõrsõnade selgitamiseks;
8. valib juhendamise toel oma lugemisvara;
9. jutustab tekstilähedaselt ja kokkuvõtlikult suuliselt ja kirjalikult;
10. loeb läbi 4 – 5 klassivälise lugemise raamatut või loeb katkendeid klassivälise kirjanduse raamatutest

11. peab lugemispäevikut.

Kirjutamine

1. vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
2. järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid (vajadusel kasutab sobivat infokanalit enesekontrolliks);

8.klass

5 tundi nädalas (sh kõnearendus)

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
10	KANGELASI LÄBI AEGADE E. Raud „Teekond maailma otsa“ Töö klassivälise lektüüriga	Tutvumine õppekirjandusega; lugemise eesmärgistamine; vanasõnade kasutamine; teksti lugemine ja tõlgendamine; rahvalaulu ja algriimi tunnuste tundmaõppimine; kava koostamine tegevuspaikade järgi; küsimuste sõnastamine; jutustamine.	Õpilane: oskab seletada vanasõna tähendust; tunneb ära algriimi; oskab kava koostada ja selle järgi jutustada; oskab sõnastada küsimusi.
15	E. Kippel „Meelis“. H. Raudla „Lendur huulepulgaga“ Töö klassivälise lektüüriga	Katkendite lugemine ja tõlgendamine; tekstilähedane jutustamine; ajaloolise jutustuse olemuse mõistmine, teose ainetiku seostamine ajalooteadmistega; teabe otsimine ajalooõpikust /teatmeteostest.	Õpilane: oskab jutustada tekstilähedaselt; oskab seostada ajaloos õpitut ja otsida lisateavet ajalooõpikust/teatmeteostest õpetaja abiga; võrdleb ilukirjanduslikku teksti ajaloofaktidega.
10	PEATU, HETK! T. Toomet „Vanal ajal vanavanaemaga“ või muu tekst Fotost ja fotokunstist. Töö klassivälise	Teksti lugemine, loetu mõtestamine, seostades oma eluga; foto põhjal fantaseerimine ja jutustamine; tutvumine fotokunsti olemuse ja fotograafia ajalooga; paaris- või rühmatöö: fotode võrdlemine.	Õpilane: oskab pilte (fotosid) kirjeldada, võrrelda ja tõlgendada; tunneb fotograafia ajalugu õpitud tekstide põhjal.

	lektüüriga		
10	MÄNGULT JA PÄRISELT E. Laidsaar „Kapten Tuks“. J. Smuul „Murkale“ Töö klassivälise lektüüriga	Teksti lugemine ja tõlgendamine, väidete põhjendamine tekstinäidetega; sündmuste leidmine; teabe otsimine internetist, teksti seostamine Kuperjanovi jalaväepataljonis nähtuga.	Õpilane: oskab loetud teksti tõlgendada; leida sobivaid näiteid; leida tekstist sündmusi; jutustada sündmustest; oskab seostada õppekäigul nähtut tekstiga; oskab otsida teavet internetist ja teha kokkuvõtet.
10	LASTE MAAILM O. Pancu-Iaşi „Vihm ja midagi ilusat“. R. Kudu „Esimene üllatus“. Töö klassivälise lektüüriga	Teksti lugemine, sõnade selgitamine ja loetu tõlgendamine; tegelaskõne mõistmine, tekstist näidete otsimine; põhjenduste ja järelduste sõnastamine; elamuste kirjeldamine; võrdluste äratundmine ja moodustamine, kõnekäändude tähenduse seletamine; sündmuste järjestamine, tekstilõikude pealkirjastamine; teabe otsimine internetist spordialade, sündmuste ja tervisliku eluviisi kohta.	Õpilane: mõistab tegelaskõne olemust, oskab leida sobivaid tekstinäiteid; oskab oma seisukohta avaldada ja põhjendada; mõistab kujundliku keelekasutuse olemust; oskab leida ja moodustada võrdlusi, seletada kõnekäändude tähendust; oskab sündmusi järjestada; kasutab internetti ja aimateoseid;
20	H. Nõu „Tiina“. Tervikteose käsitlemine	Teksti lugemine ja probleemistiku üle arutlemine, võrdlemine oma eluga; tegelaskõne mõistmine; ristsõnade koostamine; klassikaaslase iseloomustamine; väitlemine teemal „Noorus on / ei ole ilus aeg“.	Õpilane: oskab arutleda loetud teksti probleemistiku üle ja seostada seda oma eluga; oskab kirjutada iseloomustust; oskab oma seisukohti ja arvamusi põhjendada; mõistab ja aktsepteerib eri seisukohti.
10	TEEKOND TUNDMATUSSE H. Vilep „Naljakad tulnukad“. J. Verne „Kadunud kontinent“. Töö klassivälise lektüüriga	Teksti lugemine ja tõlgendamine, oma seisukoha avaldamine ja põhjendamine tekstinäidetega; loole järje jutustamine; teksti jagamine lõikudeks, etteantud märksõnade järgi kokkuvõtte tegemine; teksti põhjal kaardi joonistamine, atlase kasutamine; teabe otsimine aimateostest ja kokkuvõtte tegemine.	Õpilane: oskab oma seisukohta avaldada ja põhjendada; oskab jutustada loole järge; oskab jutustada tekstilähedaselt; oskab leida teavet aimateostest;

5	MÄRGIST TÄHENDUSENI J. Dmitrijev „Sõnad ja tunded“. Tekst õpetaja valikul	Teksti tähelepanelik lugemine, keskendudes uuele teabele; analüüsimine lõikhaaval, väidete, põhjenduste ja järelduste leidmine; morsetähestikus oma nime kirjutamine	Õpilane: oskab lugeda keskendunult; leida olulist teavet küsimuste abil; oskab leida väidetele põhjendusi ja teha järeldusi;
5	I. Gilbert „Viies tammepuu“. Töö klassivälise lektüüriga	Teksti lugemine ja tõlgendamine; teema sõnastamine; õppimise väärtustamine, õppima õppimine, õpioskuste arendamine; tekstist olulisima teabe leidmine; alusteksti põhjal kirjutamine ja mõiste seletamine.	Õpilane: oskab sõnastada loetud jutu teemat; oskab rakendada sobivaid õpioskusi, väärtustab õppimist; oskab leida tekstist olulist teavet; oskab alusteksti tõlgendada ja kasutada.
5	A. Itskok „Ajaloosoolaja“.	„Ajaloosoolaja“ lugemine ja tõlgendamine; palindroomide moodustamine; peamurdmisülesannete lahendamine ja väljamõtlemine.	Õpilane: mõistab kujundlikku keelekasutust; oskab leida pala peamõtet; oskab kirjutada terviklikku lühijuttu.
20	FANTAASIALOOD F. H. Burnett „Lugu prints Haldjajalast“ Töö klassivälise lektüüriga	Muinasjutu lugemine; töö sõnavaraga; küsimustele vastamine tegelase kirjeldamine teksti põhjal; kavastamine ja jutustamine fantaasialoo olemuse mõistmine.	Õpilane: oskab jutustada pildi järgi; oskab vastata küsimustele loetud teksti kohta; oskab tegelast kirjeldada; oskab arutleda palast ajendatult; teab fantaasialoo tunnuseid.
20	KRIMINAALNE C. Keene „Telefonikõne“. A. Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist“. M. Ulman „Kohkumatud lapsehoidjad“ Töö klassivälise	tähelepanelik lugemine, sõnade selgitamine, küsimustele vastamine; arutlemine; rollimäng (enda asetamine tegelase rolli); ümberjutustamine enda seisukohast; detektiivjutu olemuse mõistmine; detektiivjutu kirjutamine; raamatu- või filmisoovituse jagamine klassikaaslastele. näidendi lugemine ja tõlgendamine teatrielamusest jutustamine.	Õpilane: oskab lugeda tähelepanelikult; oskab vastata küsimustele mälu järgi; oskab lugu ümber jutustada; oskab esitada arutluse põhjusi, arutleda ja teha järeldusi õpetaja abiga; oskab kirjutada põnevusjuttu; oskab jagada eakaaslastele raamatu- või filmisoovitust; teab näidendi tunnuseid; oskab näidendit tõlgendada.

	lektüüriga		
15	KUMMALISED JA KUULSAD J. Brzechwa „Õpingud akadeemias“ Töö klassivälise lektüüriga	lugemine ja tõlgendamine; küsimustele vastamine; tegelaeste võrdlemine; atlase või gloobuse kasutamine; oma unenäost jutustamine ja kirjutamine.	Õpilane: oskab loetud pala tõlgendada; oskab võrrelda tegelasi; oskab endast jutustada ja kirjutada
20	Tervikteoste lugemine	Sõnadele/ väljenditele selgituste leidmine; küsimustele vastamine; probleemide arutelu; tegelaeste iseloomustamine; käitumismotiivide põhjendamine; kokkuvõtlik jutustamine kava järgi; kirjeldavate, jutustavate ja arutlevate lühitekstide kirjutamine	Õpilane : tunneb loetud kirjandusteoste autoreid, sisu ja tegelasi, kõneleb/kirjutab oma lugemismuljetest, -elamustest ja – kogemustest. Oskab kokkuvõtlikult jutustada.

Terviklikult loetavaid raamatuid:

Eno Raud “Kalevipoeg“
H. Nõu „Pea suu“
A. Schlüter „Laste linn“
A. Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist“
I. Tomusk „Pöörane puhkus Parakatkus“
S. Voeller „Sünged kuulujutud“

Üldised õpitulemused II kooliastme lõpul: õpilane

Lugemine

1. on läbi lugenud vähemalt kaheksa eakohast erinevasse žanrisse kuuluvat väärtkirjandusteost (raamatut);
2. loeb kirjandusteksti ladusalt (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse sügavusest mööndustega häälduse selguse osas*) ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;
3. tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja –kogemustest (*vajadusel suunavatele küsimustele, tugisõnadele, mõtteskeemidele vm visuaalsele infole tuginedes*).

Jutustamine (*vajadusel suunavatele küsimustele, tugisõnadele, mõtteskeemidele vm visuaalsele infole tuginedes*).

1. jutustab tekstilähedaselt kavapunktide või märksõnade toel;
2. jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
3. jutustab piltteksti põhjal ning selgitab selle sisu.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

1. koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;
2. vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;
3. koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;
4. järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;
5. kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb iseennast mõne tegelasega (*vajadusel suunavatele küsimustele, tugisõnadele, mõtteskeemidele vm visuaalsele infole tuginedes*);
6. leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte;
7. arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ning põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust (*vajadusel suunavatele küsimustele, tugisõnadele, mõtteskeemidele vm visuaalsele infole tuginedes*);
8. otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

1. tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, võrdlusi ning algriimi;
2. seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust;
3. mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes iseenda elamustele ja kogemustele.

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine

1. seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muistendi, muinasjutu, kõnekäänu ja vanasõna olemust.

Esitamine

1. esitab peast luuletuse, lühikese proosa-või rolliteksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.

Omalooming

1. kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti.

II kooliastme lõpul õpilane

1. on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;
2. mõistab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;
3. tõlgendab, analüüsib ja mõistab teoses kujutatud lugu ning tegelassuhteid, elamusi ja väärtusi;
4. mõistab ning aktsepteerib erinevaid seisukohti, mis võivad tekkida kirjandusteost lugedes;
5. jutustab teksti-või elamuspõhiselt ning arutleb teoses toimunu üle, väljendades end korrektselt;
6. kirjutab nii jutustavaid kui ka kirjeldavaid omaloomingulisi töid, väljendades end korrektselt;
7. kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid, sh sõnaraamatuid ja internetti (*sõltuvalt kuulmiskahjustuse sügavusest mööndustega audiitiivse info tajumise osas*).

Kirjandus III kooliastmes

III kooliastmes on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, kuid samas tugevasti lõimitud, arendades eri liiki tekstide kaudu üht-ja sedasama – sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust. Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena.

9.klass

3 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
3	Suvine lugemisvara. Õpiku sissejuhatus. Tekstid: „Tegelikult on nii“.	Õppeaasta sissejuhatus; vestlus suvel loetud raamatutest; õppekirjandusega tutvumine, õpieesmärkide seadmine; teksti lugemine ja tõlgendamine; loovtöö kirjutamine ja selle ettekandmine klassis.	Õpilane oskab teha kokkuvõtet suvisest lugemisvarast; tunneb põhimõisteid <i>kirjandus</i> ja <i>loovus</i> ; nõustub õpikus toodud väidetega või kummutab need <i>abivahenditega</i> (<i>sõnaseletused, mõtteskeemid, viiped</i>), põhjendades oma arvamust; kirjutab loovtöö, kasutades eelnevalt

			<i>koostatud mõtteskeemi.</i>
3	KAHEKÕNE AUTORIGA Alateemad: Kirjutamine ja kirjandus meie ajastul. Võrgumaaailm. Kuidas rääkida kirjandusest? Kirjandus kui sõnakunst. Töö klassivälise lugemisvaraga	Teemakohaste õpikutekstide lugemine; artikli „Netikeel ei riku noorte kirjaoskust“ analüüsimine; loovharjutused netikeelega; klassiarutelu: ilukirjanduse tunnuste sõnastamine <i>õpetaja abiga</i> , oma lugemiskogemustest jutustamine. Sõnaseletused, probleemide arutelu	Õpilane mõistab ilukirjanduse tähendust ja võimalusi veebi ja filmiga võrreldes; arutleb (<i>õpetaja abiga</i>), milline on veebi mõju keelekasutusele ja mõtestab oma seniseid lugemiskogemusi.
6	INIMENE ON SALADUS Alateemad: Kuidas mõista tegelast? Raamatutegelaste kõlbelised väärtused. Tekstid: O. Luts „Kevade“. Töö klassivälise lugemisvaraga	„Kevadest“ katkendi lugemine; sõnaseletused; klassiarutelu (õpilane kooliprobleemide küüsis, õpetaja ja lapsevanema vastutus vms); loovtöö: lapsevanema kiri kõstrile; tutvumine tekstiga O. Lutsu loomingust, raamatutegelaste loomisest (prototüübid); filmist „Kevade“ katkendi vaatamine.	Õpilane kujutleb sündmusi eri tegelaste vaatepunktist; kirjutab loovtöö (lapsevanema kiri kõstrile); tunneb mõistete <i>prototüüp</i> ja <i>tegelasttüüp</i> tähendust, teab peamisi küsimusi, mille abil tegelast analüüsida; analüüsib tegelast <i>mõtteskeemi abil</i> .
4	Alateemad: Kuidas toimivad kujundid? Tekstid: M. ja T. Tiks „Ja kui teile siin ei meeldi...“ Töö klassivälise lugemisvaraga	Katkendi lugemine; sündmuste kujutamine eri tegelaste vaatepunktist (õpetaja, õpilased); ajastule omane keelekasutus: võrdlus tänapäevaga; kujundite õppimine ja praktiline harjutamine; nõukogude kooli kohta lugude jutustamine vanematelt kuuldu või raamatute põhjal.	Õpilane mõistab, et kirjandusteos jäädvustab oma ajastut; mõistab keelekasutuse muutumist ajas; tunneb ära peamised kujundid (<i>epiteet, võrdlus, ...</i>) ja oskab neid ka lausetes kasutada.
10	Alateemad: Noortekirjandus – kas mängult või päriselt? Noortekirjandus erinevatel ajastutel. Noor inimene raamatu tegelasena. Tekstid: A. Vallik „Kuidas elad, Ann?“ (tervikteosena) või H. Nõu „Pea suu!“ J. Parijõgi „Teraspoiss“.	Loetud raamatu tegelase analüüsimine ; arutelu noore ja lapsevanema suhetest; arutlemine noortekirjanduse üle (õpetlikkus, släng); raamatute peategelaste kõrvutamine; loovtöö kirjutamine.	Õpilane oskab arutleda noore ja lapsevanema suhete üle; teab noortekirjanduse tunnuseid; kirjutab loovtöö noortekirjandusest/laste ja vanemate vahelistest probleemidest
10	Alateemad: Kuidas liigitada kirjandust?	Kirjanduse põhiliikide ja nende tunnuste	Õpilane teab kirjanduse põhiliike ja nende

	Näidendi tegelase käitumise analüüs. Tekstid: A. Kitzberg „Libahunt“ Töö klassivälise lugemisvaraga	õppimine, mõistete kohta ristsõna koostamine. Tegelase kirjeldamine remarkide põhjal; töövihiku loovülesanded: remarkide ja dialoogi kirjutamine; filmist „Libahunt“ katkendi vaatamine; mõistete kordamine; loovtööde tegemine.	tunnuseid; tunneb teemakohast sõnavara. Oskab näidendi sisu kokkuvõtlikult sõnastada ja tegelaste käitumismotiive põhjendada; teab remargi tähendust ja olulisust näidendis ja oskab neid ka ise loovülesandes kasutada; loovtöö (arutluse)kirjutamine
3	KIRJANDUSEST TÄRKAB RAHVUS Alateemad: Eesti kirjanduse algus. Tekstid: Kristjan Jaak Peterson: poeet mineviku varjust. Tuntud lood Kristjan Jaak Petersonist.	Kristjan Jaak Petersoni luuletuste lugemine, Petersoniga seotud faktide kinnistamine töövihikuharjutusega; „Käsu Hansu kaebelaulu“ katkendi kirjaipildi uurimine ning tänapäevastamine.	Õpilane teab olulisemaid nimesid ja teoseid, mis on seotud eesti kirjanduse algusaegadega.
10	Alateemad: F. R. Faehlmann. F. R. Kreutzwald. Tekstid: „Muinaslugu Kalevipojast“. „Kalevipoeg“. lüüsed eesti kangelased Töö klassivälise lugemisvaraga	Katkendite lugemine; Kalevipoja kui tegelaskuju analüüs: kurjam või kangelane?; teksti põhjal regivärsi tunnuste sõnastamine; katkendi sisu ümberjutustamine; „Kalevipoja“ ja „Kalevipoeg 2.0“ sisuliste ja vormiliste sarnasuste kõrvutamine; Kalevipoeg kunstis: kunstiraamatust ja/või veebist näidete toomine.	Õpilane tunneb mõisteid <i>mütoloogia</i>, <i>müüt</i>, <i>eepos</i> ja eepose tunnuseid, oskab neid tekstis ära tunda; tunneb „Kalevipoja“ sünnilugu ja Kalevipoega kui mitmepalgelist tegelaskuju; mõistab, et eepos on ajaga kaasas käivat nähtus, nimetab moodsa eepose tugevusi ja nõrkusi <i>õpetaja abiga</i>.
4	ÄRKAMISAEG Alateemad: Johann Voldemar Jannsen. Esimene üldlaulupidu. Lydia Koidula luule. Töö klassivälise lugemisvaraga	Ärkamisaja olulisemate sündmuste tundmaõppimine; Lydia Koidula isamaaliste luuletuste ettelugemine, teksti kohta küsimustele vastamine; loetu põhjal lünkteksti täitmine töövihikus;	Õpilane teab ärkamisaja olulisemaid sündmusi; oskab kirjeldada meeleolu isamaalistes luuletustes; tunneb luuletuses ära isikustamise; esitab peast „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“
5	RAHVALUULE – AUTORITA Looming. Alateemad: Jakob Hurt. Folkloori põhiliigid. Tekstid: Linnalegend kummituslikust pruudist“	Rahvaluule olemuse ja kogumise ajaloo uurimine; rahvalaulu (kiigelaulu) põhjal kombestikust teadasaamine; vanasõnade sisu üle arutlemine, vanasõnadele humoorikate variantide pakkumine; keerdküsimuste lahendamine, anekdootide jutustamine;	Õpilane mõistab folkloori olemust, teab folkloori põhiliike ja oskab nende kohta näiteid tuua.

	Töö klassivälise lugemisvaraga	linnalegendide ja netifolkloori lugemine <i>ja selgitamine</i> ; mõistete kordamine; ülesannete täitmine	
6	KIRJANIK TEEB AJALUGU Alateemad: Kuidas pidada kõnet? Kõne sõnum, suhtumine kuulajasse Tekstid: Carl Robert Jakobson „Eesti rahva valguse-, pimeduse- ja koiduaeg“. Töö klassivälise lugemisvaraga	Ajaloolise kirjanduse mõtestamine; Carl Robert Jakobsoni isamaakõne lugemine <i>lisaselgitustega</i> , teksti põhjal küsimustele vastamine; võrdlus luuletusega „Veel pole kadund kõik“. Kõnepidamise etappide ja võtete määratlemine loetud katkendi põhjal; kõne ettevalmistamine; kõnede pidamine.	Õpilane oskab nimetada ajaloolise kirjanduse ja ajalooõpiku sarnasusi ja erinevusi; sõnastab C. R. Jakobsoni isamaakõne seisukohad, arutleb nende üle <i>õpetaja abiga</i> Õpilane teab kõnepidamise etappe; peab klassi ees kõne <i>sõltuvalt kuulmiskahjustuse astmest ja verbaalse kõne arusaadavusest kas suuliselt või viipekeeles</i> .
5	Alateemad: Kirjandus trikitab ajalooga. Kuidas liigitada luulet? Tekstid: K. A. Hindrey „Urmas ja Merike“; E. Kippeli „Meelis“(vm tekst).	Muinas-Eesti eluolu kirjeldamine loetud katkendi põhjal; teabeteksti lugemine ajaloo kujutamisest kirjandusteoses; loovtöö kirjutamine: millisena kujutan ette Eesti küla aastal 1000; filmi „Malev“ vaatamine.	Õpilane tunneb ajalooainelise kirjanduse eripära ja allikaid; arutleb, kuivõrd võib kirjanik ajalugu kujutades oma fantaasiat kasutada; kirjutab ajalooainelise loovtöö.
5	A. Kivirähk „Mees, kes teadis ussisõnu“. (<i>selle teksti valimine sõltub õpilaste võimekusest</i>) E. Bornhöhe „Tasuja“. Töö klassivälise lugemisvaraga	Katkendite lugemine <i>abivahenditega (sõnaseletused, viiped)</i> , teksti põhjal küsimustele vastamine: ajaloolise olustiku ja ajalooliste sündmuste kirjeldamine; lugedes käsitletava probleemi sõnastamine; ajalooliste romaanide kohta kirjutatud kriitika mõtestamine;.	Õpilane mõtestab kirjanduse rolli ajaloo vahendajana (<i>õpetaja abiga</i>) ja seostab kaugmineviku probleeme tänapäevaga (nt keeleküsimus); teeb vahet kunstitöel ja ajalootöel.
4	Alateemad: Kuidas liigitada luulet? Tekstid: J. Üdi „Olen pärisori“. K. E. Sööt „Koerakoonud“. A. Alliksaar „Veendumus“.	Ajalooteemaliste luuletuste lugemine, selgitamine ja kõrvutatav analüüs; luuleliikide õppimine (jutustav luule, proosa ja luule kokkupuutealad), nende tunnuste eritlemine; teksti põhjal küsimustele vastamine; dialoogi kirjutamine luuletuse põhjal.	Õpilane tunneb jutustava luule liike; oskab nimetada ballaadi ja proosaluuletuse tunnuseid.
3	Tekstid: J. Liiv „Eile nägin ma Eestimaad!“. Jürgen Rooste, „eile näen ma	Ajastu miljöö kirjeldamine luuletuse põhjal; luuletuse sisu põhjal jutu kirjutamine; kujundite analüüsimine; Juhan Liivi ja Jürgen	Õpilane oskab mõtestada luulet lugude jutustamise ja ajastu kirjeldamise vahendina; sõnastab luuletuses kirjeldatud probleeme ja

	eestimaad...“ Töö klassivälise lugemisvaraga	Rooste luuletuste võrdlemine; raamatute ja kirjanike rolli mõtestamine.	oskab nende üle arutleda.
12	Alateemad: Kuidas kirjutada arutlust?	Kirjeldamise, jutustamise ja arutlemise kõrvutamise ühe luuleteksti näitel; arutleva teksti tunnuste ja ülesehituse õppimine; arutluse kirjutamine.	Õpilane eristab jutustavat, kirjeldavat ja arutlevat teksti; tunneb kirjaliku arutluse ülesehitust; oskab kirjutada arutlevat teksti. .
2	POEET NÄITAB KEELT Alateemad: Kuidas luua kirjaniku portreed? Tekstid: H. Runnel „Usu mu musu“. P.-E. Rummo „Mäng“.	Luuletuste lugemine; luuletuse põhjal jutu kirjutamine; luuletuse ja lapsemeelsuse seoste üle arutlemine.	Õpilane teab luuletuse loomiseks kasutatavaid keelemängulisi võimalusi (palindroom, kordus, helijäljendus);
2	Andrus Rõuk „Silmades taevas ja meri“. .	Luuletuste lugemine; akrostihhoni kirjutamine, anagrammide lahendamine.	Õpilane tunneb mõisteid <i>akrostihhon</i> ja <i>anagramm</i> , oskab akrostihhoni ja anagrammi ise kirjutada ja lahendada.
4	J. Üdi „Autoportree selgituseks“. Kuidas luua kirjaniku portreed? Töö klassivälise lugemisvaraga	Jüri Üdi „Autoportree selgituseks“ lugemine; kirjaniku portreerimise õppimine, portree koostamine; slaidiesitluse koostamine	Õpilane oskab paaristööna ette valmistada ja kokku seada kirjaniku portree, esitab selle klassile: seinaleht, slaidiesitus, lühifilm vms.
2	Tviteratuur. Töö klassivälise lugemisvaraga	Interneti suhtluskanali Twitter eeskujul tekkinud lühivormi tviteratuuri uurimine; tviteratuurivormis lugude kirjutamine <i>näidete eeskujul</i> ; mõistete kordamine; ülesannete ja loovtööde tegemine	Õpilane teab mõistet <i>tviteratuur</i> ja oskab selle üle arutleda; oskab kirjutada tviteratuuri-vormis lugu.
2	KAHEKÕNE KAJAB VASTU Alateemad: Lõppsõna Tekstid: Hando Runneli „Kirjatarkused“ Kahekõne kajab vastu.	Õppeaasta kokkuvõte; Hando Runneli „Kirjatarkused“ lugemine; vabalt valitud kirjanikuga dialoogi kirjutamine paaristööna; dialoogide esitamine.	Õpilane oskab arutleda kirjanduse rolli ja mõju üle <i>abivahenditega</i> (<i>skeemid, märksõnad</i>) kirjutas dialoogi vabalt valitud kirjanikuga.

Kuulmispuudega õpilaste kirjandustundides sobivad üldhariduskooli õpikute kõrval (mille tekstid vajavad sageli lihtsustamist) lugemiseks Merle Ojametsa kogumiku „Lihtne lugemine“ tekstid koos lugemisoskust arendavate ülesannetega.

Terviklikult loetavaid raamatuid

- Eduard Bornhöhe „Tasuja“ (kohandatud variant)
- Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?“, „Mis teha, Ann?“
- Helga Nõu „Pea suu!“ või sama autori muu noorsoojutustus
- Oskar Luts „Kevade“,
- Andreas Schlüter „Laste linn“
- Daniel Defoe „Robinson Crusoe“ (kohandatud variant)
- üks uudisproosateos omal valikul,
- üks biograafia või autobiograafia omal valikul.

Põhjalikumalt käsitletavat autorid

Sissevaateid Juhan Liivi, Lydia Koidula, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi, Eduard Bornhöhe, Oskar Lutsu, Kristjan Jaak Petersoni elu-, tegevus- ja loomingulukku.

Üldised õpitulemused

9.klassi lõpetamisel õpilane:

lugemine:

1. on läbi lugenud vähemalt kolm eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat raamatut;
2. loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti mõtestatult *vajadusel abivahenditega (sõnaseletused, viiped, küsimustikud)*, väärtustab lugemist; tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit;

jutustamine:

1. jutustab kokkuvõtlikult loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni *vajadusel abivahenditega (skeemid, küsimused, tugisõnad)*

teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine:

1. vastab teksti põhjal fakti- ja järeldamis- ja analüüsiküsimustele; kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid;
2. kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused;

3. kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;
4. arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle; leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
5. otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse (suulisi ülesandeid sooritab *vajadusel abivahenditega: skeemid, küsimused, tugisõnad*);

kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine:

1. tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, isikustamist ja võrdlusi;
2. selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ja tähendust;
3. mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes;

teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine:

1. eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike, nimetab nende tunnuseid;
2. seletab oma sõnadega eepose ja jutustuse, valmi ja ballaadi ning komöödia olemust;

omalooming:

1. kirjutab tervikliku sisuga kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöo kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti;
2. kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.

10.klass

3 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
6	KIRJANIKU KUTSE Alateemad: Mida pakub ilukirjandus? Kanalite küttes. Tekstid: A. Tšehhov „Rõõm“. Töö klassivälise lektüüriaga: „Mängult on päriselt“ või muu noorsooraamat	Õppeaasta sissejuhatus, õppekirjandusega tutvumine, õpieesmärkide seadmine; Tšehhovi novelli lugemine, peategelase analüüs; dialoogi kirjutamine; raamatu ja sülearvuti võrdlemine	Õpilane oskab analüüsida tegelast; oskab tegelase käitumise põhjal sõnastada novellis käsitletud probleemi; oskab võrrelda internetiallikate ja raamatute mõju inimesele.

6	ÜHISKONDLIKUD OLEVUSED Alateema: Kuidas toimivad tegelased? Tekstid: D. Leesalu „Mängult on päriselt“ (katkend õpikust) Klassiväline lugemine: „Mängult on päriselt“	Katkendite lugemine; loo vaatepunkti kirjeldamine, tegelaste iseloomustamine; klassiarutelu: SMS, MSN, foto kirjandusteoses.	Õpilane oskab analüüsida, kelle vaatepunktist on lugu esitatud; oskab tegelasi iseloomustada
6	Alateema: Mis sünnib laval? Tekstid: M. Punak „Kõnelused“. Klassiväline lugemine: „Mängult on päriselt“ või muu noorsooraamat	Klassiarutelu internetisuhtluse võimaluste ja ohtude üle; näitekirjanduse mõistete selgitamine; näidendi lugemine, näitekirjanduse tunnuste eritlemine; näidendi lavastamisega seotud mõistete tundmaõppimine; stseeni lavastamine; kirjalik töö: tegelase profiili loomine.	Õpilane kirjutab (<i>mõtteskeemi ja tugisõnade abil</i>) arutluse „Virtuaalse hoolivuse võimalused“. Oskab kirjeldada ja iseloomustada loetud näidendi tegelasi; teab näitekirjanduse tunnuseid; teab lavastamise etappe.
9	Alateemad: Kirjandus kaadrites. Austav suhtumine teise inimese omandisse; liidrite teke ja nende vastutus. Tekstid: S. Henno „Mina olin siin“; W. Golding „Kärbeste jumal“ Klassiväline lugemine: „Mängult on päriselt“	Katkendite lugemine; loo jutustamine erinevate tegelaste vaatepunktidest; kirjanduse ja filmi võrdlus; filmidest „Kärbeste jumal“ ja „Mina olin siin“ katkendite vaatamine; arutlus „Kärbeste jumala“ katkendi põhjal; mõistete kordamine, kirjalike ülesannete tegemine.	Õpilane teab filmi ja kirjandusteose sarnasusi ja erinevusi; oskab nimetada filmiliku kirjandusteose tunnuseid; jutustab katkendis „Esimese arest“ juhtunut erinevate tegelaste vaatepunktidest.
8	KÄRSITUD VÄRSID Alateemad: Kuidas mõista luulet? Luuletuse luustik. William Shakespeare ja inglise sonett. Tekstid: W. Whitman „Laul maanteest“. A. Puškin „Vang“. Arvi Siig „Öösinine taevast...“. G. Suits „Oma saar“ jt luuletused.	Luuletuste lugemine ja nendes sisalduva meeleolu kirjeldamine, teema sõnastamine; luuletuse põhjal jutustamine; luuletusest võrdluse ja epiteedi otsimine; luuletustele sobivate riimide otsimine, algriimide ja mõttekorduste otsimine, värsiskeemile vastavate värsside otsimine ja väljakirjutamine õpikust; mõistete kordamine, kirjalike ülesannete tegemine.	Õpilane oskab kirjeldada luuletuses olevat meeleolu; oskab sõnastada luuletuses sisalduva teema; oskab jutustada luuletuse põhjal; oskab võrrelda meeleolu erinevates luuletustes oskab leida võrdlusi ja epiteete; tunneb ära isikustamise; oskab luuletusest vormitunnuseid üles leida; teab soneti tunnuseid.

	(Luuletused õpetaja valikul)		
4	IMELINE OLEMATU Alateemad: Jututrepi astmetel. Novelli tegelaste analüüs. Tekstid: M. Heinsaar „Tere“. Klassiväline lugemine: „Mängult on päriselt“	Novelli lugemine, sündmuste ja tegelaste analüüs; loo ülesehituse etappide määramine.	Õpilane teab novelli ülesehituse etappe, oskab neid loetud tekstist leida.
6	Muinasjutt „Tark talutüdruk“. Klassiväline lugemine	Muinasjutu lugemine, <i>sõnaseletused sünonüümide ja viibetega</i> ; muinasjutu õpetliku sõnumi sõnastamine; muinasjutu tunnuste ja liikide määramine; arhailistele sõnadele tänapäevaste vastete leidmine;	Õpilane: teab muinasjutu liike ja tunnuseid; tunneb mõistet <i>kunstmuinasjutt</i> ; oskab leida tähendusi tundmatutele sõnadele.
6	Alateema: Mis on ulmekirjandus? Tekstid: A. de Saint-Exupéry „Väike prints“. P. Pullman „Kuldne kompass“. Klassiväline lugemine	Ulmekirjanduse tekstide lugemine; tabeli täitmine ulmekirjanduse liikide kohta; arutlemine „Väikese printsi“ üle.	Õpilane teab ulmekirjanduse liike ja nende tunnuseid; arutleb ulmekirjanduse teoste sisu üle.
4	Alateema: Kirjandusteos ühe säutsuga. Klassiväline lugemine	Mõiste <i>tviteratuur</i> meeldetuletamine; katkendi lugemine ja selle kohta säutsu kirjutamine; klassikaaslastega valitud muinasjuttude kohta säutsude kirjutamine; säutsude põhjendamine;	Õpilane kirjutab loetud teksti põhjal lühikese loovteksti (kuni 140 tähemärki), põhjendab oma säutsu sisu, luues seoseid alustekstiga.
4	Alateema: Mis on arvustuse mõte? Tekst: H. Nõu „Kuuks sõrm“.	Katkendite lugemine; kirjandusarvustuse ülesehituse tabeli täitmine loetud arvustuse põhjal. Mõistete kordamine, kirjalike ülesannete tegemine.	Õpilane teab mõistete <i>kriitika</i> ja <i>arvustus</i> tähendust; teab arvustuse ülesehitust; oskab oma hinnangut objektiivselt põhjendada.
4	ROHELISED RÄNNAKUD Alateema: Inimene ja loodus Tekstid: J. Kruusvall „Puud“. „Lähme metsa mängimaie...“ jt regilaulud. Klassiväline lugemine	Miniatuuri lugemine ja selle eeskujul isikustava kirjelduse kirjutamine; regilaulude lugemine, nende looduskirjelduste jälgimine; regilaulu tunnuste meenutamine.	Õpilane oskab seletada <i>isikustamist</i> ja näiteid tuua; kasutab loetud miniatuuri eeskujul isikustamist vabalt valitud puu kirjeldamisel; teab regilaulu tunnuseid.

6	Alateema: Kuidas kasutada alusteksti? Tänapäeva inimese suhe loodusega. Tekstid: J. Kross „Sel künkal algas imeline laas...“. Klassiväline lugemine	Loo leidmine luuletusest; rühmaarutelu teemal „Mida tähendab mulle loodus?“; alusteksti põhjal kirjutamise õppimine (sisukokkuvõte, olulisemad märksõnad, tsitaadid).	Õpilane oskab sõnastada luuletuse kujutluspilte ja lugu; oskab võrdluste ja epiteetide abil looduskaunist paika kirjeldada; oskab oma seisukohti sõnastada ja põhjendada
6	Tekstid: F. Jüssi „Maikellukesed“. Klassiväline lugemine	Aforismide ja katkendite lugemine; alusteksti ümberjutustamine; arutleva teksti ülesehituse kordamine; alustekstide põhjal arutluse kirjutamine arutluses keelevigade parandamine, filmi „Laanetaguse suvi“ vaatamine	Õpilane oskab alustekstist valida endale huvipakkuvaid tsitaate ja nende põhjal oma mõtteid edasi arendada; kirjutab kahele alustekstile tuginedes kirjaliku arutluse.
5	Tekstid: D. Defoe „Robinson Crusoe elu ja kummalised seiklused“. K. Ehin „Kaitseala“. Klassiväline lugemine	Klassiarutelu katkendi põhjal teemal „Kuidas leida õnne üksikul saarel?“; tekstist oluliste väidete otsimine.	Õpilane oskab alustekstist olulisi väiteid leida ja nende põhjal oma arvamust sõnastada.
6	Alateema: Reisikirjal on mitu sihti. Tekstid: G. Durrell „Minu pere ja muud loomad“. L. Kängsepp „Mina, vandersell. Lõuna-Ameerika päevik“. Klassiväline lugemine	Reisikirjanduse liikidega tutvumine; reisimuljetest jutustamine; loetud katkendi põhjal kaardi täitmine; Korfu saare uurimine ja selle kohta tutvustuste tegemine; Eesti looduskaunite kohtade kirjeldamine.	Õpilane teab reisikirjanduse liike ja nende tunnuseid, oskab nende kohta näiteid tuua; teeb rühmatööna Korfu saare kohta tutvustuse; kirjutab alusteksti põhjal arutluse reisikirjanduse teemal.
2	Alateema: Lõppsõna. Kokkuvõte õppeaastast. Tekst: H. Krull „Hakkame lugema“.	Kokkuvõtte tegemine õppeaastast; dialoogide ettelugemine; klassiarutelu.	Õpilane arutleb kirjanduse rolli üle; kirjutab õpikust loetu põhjal Poisi ja Tüdrukü dialoogi.

Kuulmispuudega õpilaste kirjandustundides sobivad lugemiseks /tõlgendamiseks Merle Ojametsa kogumiku „Lihtne lugemine“ tekstid koos lugemisostkust arendavate ülesannetega.

Terviklikult käsitletavat teosed

- Diana Leesalu „Mängult on päriselt“ või Sass Henno „Mina olin siin“
- Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints“ (valikuliselt)
- üks ulmeromaan omal valikul,

- üks Agatha Christie'i või Arthur Conan Doyle'i romaan omal valikul
- üks uudisproosateos omal valikul, näiteks Ruth Vassel „Vihma vari“, ...
- I.Skote „Sinise ukse taga“

Põhjalikumalt käsitletavad autorid

Sissevaateid Fred Jüssi, Lydia Koidula, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi, Eduard Bornhöhe, Juhan Liivi, Oskar Lutsu, Lennart Meri, Kristjan Jaak Petersoni, Hando Runneli, Anton Hansen Tammsaare ja Marie Underi kirjaniku elu-, tegevus- ja loomingulukku.

Üldised õpitulemused 10.klassi lõpetamisel õpilane

lugemine:

1. on läbi lugenud vähemalt kolm eakohast väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut);
2. tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega;

jutustamine:

1. jutustab kokkuvõtvalt *abivahenditega (skeemid, tugisõnad, viiped)* loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;

teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine:

1. vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele *abivahenditega (skeemid, tugisõnad, viiped)*;
2. kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid; kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused, arutleb põhjus-tagajärg-seoste üle;
3. kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi;
4. arutleb kirjandusliku tervikteksi või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
5. otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse *kas sünonüümide või viibete abil*.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine:

1. tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, isikustamist ja võrdlusi;
2. selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ja tähendust; mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes;

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine:

1. seletab oma sõnadega eepika, lüürika ja draamatika, romaani ja novelli ning tragöödia olemust;

Omalooming:

1. kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöo kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti;
2. kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.

11.klass

3 tundi nädalas

Tundide arv	Õppesisu	Õppetegevused	Õpitulemused
14	MINA, LUGEJA Alateemad: Kirjandusklassika ja virtuaalmaailm Tekstid T. Taul „Mina, lugeja“ D. Vaarik „Virtuaalmaailmad ja suhtlemise sajand“ Töö klassivälise lektüüriga	Õppeaasta sissejuhatamine, õppekirjandusega tutvumine, õpiesmärkide seadmine; T. Tauli luuletuse lugemine ja luuletuse mõtte selgitamine; D. Vaariku arvamuse lugemine, ilukirjandusteoste ja virtuaalmaailma võrdlemine, erinevuste ja sarnasuste väljatoomine; info otsimine internetist ja teatmeteostest; ühisarutelu; lühikirjandi kirjutamine	Õpilane oskab sõnastada loo peamõtte; oskab võrrelda erinevaid olukordi ja tuua välja raamatute ja internetiallikate sarnasused ning erinevused; oskab sõnastada virtuaalmaailma ja ilukirjandusteoste tugevused ja nõrkused ning vormistada tulemused tabelina; oskab leida internetist ja teatmeteostest infot paberraamatu ja e-raamatu kohta; oskab sõnastada oma arvamuse oskab kirjalikult väljendada arusaadavalt oma mõtteid; kirjutab õpetaja antud teemal kirjandi sissejuhatuse, kavapunktide ja lõppsõna.
22	PÕIMUVAD PINGED Alateema: Tegelane on teose võti Tekstid	Katkendite lugemine; sõnaseletused (Eesti keele seletav sõnaraamat), Sünonüümisõnastiku või viibete abil; tegelaste kirjeldamine ja iseloomustamine; tegelaste vaheliste suhete üle arutlemine;	Õpilane oskab seletada tekstis esinevaid väljendeid; iseloomustada tegelasi ja arutleda tegelastevaheliste suhete üle; tunneb kirjanduse põhiliike: <i>lüürika, draamatika, eepika</i>; teab <i>novelli, jutustuse, romaani</i>,

	J. Kross „Rist“ (katkend) K. Reimus „Haldjatants“ (katkend) E. M. Remarque „Läänerindel muutuseta“ (katkend) A. Kivirähk „Kalevipoeg“ (katkend) Töö klassivälise lektüüriga	põlvkondade vaheliste vastuolude väljatoomine; arutlemine noorte suhtumisest iseendasse; konfliktsituatsiooni analüüsimine; kirjanduse põhi- ja alaliikide ning mõistete kordamine	<i>tragöödia, komöödia, tunnuseid; oskab analüüsida arvamislugu; leiab käsitletavast tekstist sissejuhatuse, sõlmituse, kulminatsiooni; eristab peategelased ja kõrvaltegelased.</i>
23	HUUMOR HAMMUSTAB Alateema: Inimliku ja ühiskondliku rumaluse paljastamine huumori kaudu Tekstid: E. Vilde „Pisuhänd“ (katkend) A.H. Tammsaare „Tõde ja õigus“ I (katkend) „Lugusid Punamütsikesest“ G. Orwell „Loomade farm“ (katkend) Töö klassivälise lektüüriga	Eri kunstiliikide võrdlemine: kirjandus, telelavastus; näidendist „Pisuhänd“ katkendi lugemine; näidendi žanritunnuste sõnastamine; telelavastuse „Pisuhänd“ vaatamine; sõnaseletused (Eesti keele seletav sõnaraamat), sünonüümisõnastiku või viibete abil	Õpilane tunneb mõisteid <i>paroodia, satiir, iroonia, sõna-, karakteri- ja olukorrakoomika, epiteet, metafoor, võrdlus, sümbol</i>; oskab panna kirja arvamuse näitleja rollisoorituse kohta ja kirjutada ühe tegelase kirjelduse; oskab välja tuua tegelaste vastandlikud omadused; mõistab, kuidas puudutab katkendis kujutatut tänapäeva ühiskonda; oskab leida tekstist näiteid, mis väljendavad suhtumist riiki, kultuuri, inimesse, teaduse arengusse; oskab leida tekstiga töötades vajaliku lisainfo internetist ja teatmeteostest
24	KAGELASED JA KURJATEGIJAD Alateemad: Kes on kangelane? Kes on kirjanduslik kangelane? Piir hea ja halva vahel Tekstid:	Katkendite lugemine; sõnade ja väljendite selgitamine õpetaja sõnastiku, viibete ja EKSS-i abil; filmi „Nimed marmortahvil“ vaatamine; filmi ja raamatukatkendi võrdlemine; arutlemine ja mõtteskeemi koostamine, arutluse kirjutamine; internetist ja teatmeteostest info otsimine pagulaskirjanduse- ja kirjanike kohta	Õpilane teab mõisteid <i>krimi, dekaar, pagulaskirjandus, müüt</i>; oskab välja tuua tegelaste tugevad, kangelaslikud omadused; oskab täpselt kirjeldada tegevuspaika; oskab avaldada oma arvamust ja põhjendada oma seisukohta; oskab selgitada käsitletud piltlikke väljendeid; oskab võrrelda tänapäeva kirjanduslikku kangelast müütiliste kangelastega; kirjutab kirjandi „Kes on minu

	A. Kallas „Pulmad A. Kivikas „Nimed marmortahvilil“ (katkend) L. Kunnas „Sõdurjumala teener“ (katkend) Töö klassivälise lektüüriaga		arvates kangelane?“
12	LUULETAJA LUULE Alateemad: Mis on kultuur? Loomeinimese osa rahva ja riigi arengus Tekstid: V. Luik „Miks on kirjanikke vaja“ (katkend) „On aastasaja lõpp. On öö.“ D. Kareva „Me elu on me elu ainus mõte“ B. Alver „Kodune kirjandustund“ T. Tasuja „Kui ma koolist ära jooksen ja räästad tilguvad“ J. Kaus „Võitja“ Töö klassivälise lektüüriaga	Luuletuste lugemine ja analüüsimine; luuletuste sisu kokkuvõtlik sõnastamine; luuletuse peamõtte sõnastamine; metafooride kasutamise kohta näidete leidmine luuletusest; lühiarutluse kirjutamine ja selle pealkirjastamine	Õpilane teab mõisteid <i>paaris-, süli-, rist- ja – segariim</i> ;oskab leida luuletusest metafoore (<i>õpetaja abiga</i>) ja selgitada nende tähendust; oskab nimetada olulisemaid uuema ja vanema põlvkonna luuletajaid; oskab luuletuse sisu ümber jutustada ja selle üle arutleda; mõistab käsitletud luuletuste alltekste; oskab kirjutada arutluse, milles mõtiskleb kirjanduse mõju üle tänapäevasele lugejale <i>mõtteskeemi ja tugisõnade abil</i>

Terviklikult käsitletavat teosed

- Fiona Bollag „Tüdruk, kes väljus vaikusest“
- Katrin Reimus „Haldjatants“ või „Eilset pole olemas“
- Barbara Büchner " Mul on vaid sinu sõna"
- Anton Hansen Tammsaare „Kõrboja peremees“

- Jaanus Tangsoo „Hanejaht“
- Kristiine Kurema „Jäätunud võõras“

Põhjalikumalt käsitletavat autorid

- Sissevaateid Anton Hansen Tammsaare, Friedebert Tuglase, Marie Underi, Andrus Kivirähki kirjaniku elu-, tegevus- ja loomingulukku.

Õpilase üldised õpitulemused põhikooli lõpul:

lugemine:

1. on läbi lugenud vähemalt kolm eakohast väärtkirjandusteost;
2. loeb kirjandusteksti mõtestatult ning väärtustab lugemist;
3. tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega.

jutustamine:

1. jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides sisu ja kompositsiooni;

teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine:

2. vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele;
3. kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused, arutleb põhjus-tagajärg-seoste üle;
4. kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi;
5. arutleb teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui enda elust;
6. leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
7. otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;

kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine:

1. tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, isikustamist, algriimi ja võrdlusi;
2. selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude, mõistatuste ja luuletuste kujundlikkust ja tähendust;
3. mõtestab luuletuse tähendust iseenda kogemusele, elamustele ja väärtustele tuginedes.

teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine:

1. Eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistendi) liike ning nimetab nende tunnuseid; seletab oma sõnadega eepika, lüürika ja dramaatika, eepose, romaani, jutustuse ja novelli, ballaadi, valmi, soeti, vabavärsi, komöödia ja tragöödia olemust;
2. eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (*kõnekäänd, vanasõna ja mõistatus*), rahvalaulu ja rahvajutu (*muinasjutt, muistend*) liike ning nimetab nende tunnuseid.

esitamine:

1. esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;
2. koostab kirjandusteost tutvustava ettekande.

omalooming:

1. kirjutab tervikliku sisuga kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljö kirjeldus) või jutustava (muinasjutt või muistendi) teksti;
2. kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse järgi ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.

Põhikooli lõpetaja:

1. on lugenud eakohast erižanrilist väärtkirjandust, kujundanud selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendanud lugejaoskusi;
2. väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;
3. tõlgendab, analüüsib ning mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;
4. mõistab ja aktsepteerib teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;
5. väljendab end korrektselt suuliselt (*mõningate mööndustega häädusoskuste osas, sõltuvalt kuulumiskahjustuse sügavusest*) ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt (*vajadusel tugisõnadele, küsimustele, mõistekaartidele vms toetudes*) teoses toimunud, arutleb teoses kujutatut üle ning kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid;
6. kasutab vajaliku teabe hankimiseks eri allikaid (*sõltuvalt kuulumiskahjustuse sügavusest – mööndustega auditivse info tajumise osas*); nii teatmeteoseid kui ka interneti.